

జులై
2014

99

సంపుటి : 9 సంచిక : 3

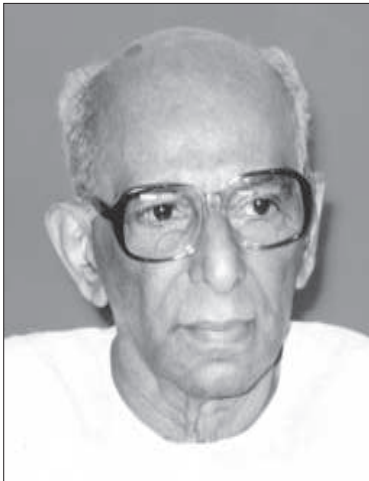
వెల రు. 10/-

ఈ సంచికలో.....

నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ - సమగ్రాభివృద్ధి
ఖమ్మం జిల్లాలోని ఒక గ్రామ సామాజిక, ఆర్థిక జీవన పరిశీలన
సమావేశాల నిర్వహణ - సమస్యలు
ప్రజారోగ్యం : క్యూబా ప్రత్యామ్నాయం
సంక్షేమ పథకాల కుబింపు : ప్రపంచ దేశాలపై ప్రభావం
ఇంటర్నెట్‌పై అమెరికా ఆధిపత్యానికి గండికొట్టాలి
పెట్టుబడి అవసరాలు, మానవాళి అవసరాలు - కారల్ మార్క్స్ దృక్పథం
మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు సైద్ధాంతిక సేనాని కా॥ మాకినేని
ఎదురుదెబ్బలను అదిగమించి పార్టీ పురోగమనానికి ఖచ్చితంగా ప్రయత్నం జరుగుతుంది

మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు సైద్ధాంతిక సేనాని కా॥ మాకినేని

యు. రామకృష్ణ

గొప్ప రచయిత, అనర్గళ వక్త, పార్టీ నిర్మాత, వ్యూహ రచయిత, ఎత్తుగడల శిల్పి, కాకలు తీరిన కమ్యూనిస్టు. అంతేకాదు అంతర్జాతీయత, దేశభక్తి, తెలుగు జాతీయత కలగలిసిన నేత. పార్లమెంటు సభ్యుడు కావడంతోనే కొంతమంది జీవనశైలి మారిపోతుంది. ఆయనను చూస్తే పార్లమెంట్ సభ్యుడనే తలంపేరారు. మొట్టమొదటి పార్లమెంటులో ఆయన రాజ్యసభ సభ్యుడిగా ప్రవేశించి 14 ఏళ్లపాటు (1952-66 వరకూ) పనిచేశారు. మార్క్సిస్టు పార్టీ అధికార పత్రిక 'పీపుల్స్ డెమోక్రసీ'కి 13 ఏళ్లపాటు సంపాదకులుగా పనిచేశారు. 'నిర్దిష్ట పరిస్థితుల్లో నిర్దిష్ట విశ్లేషణ'ను చేయగలిగిన 'మార్క్సిజం-లెనినిజం' అనే సజీవ సిద్ధాంత పతాకాన్ని సమున్నతంగా నిలిపేందుకు ఆయన ఎంతో కృషి చేశారు. 'మార్క్సిజం-లెనినిజం' సిద్ధాంత పరిపుష్టికీ, భారత ప్రజల విముక్తికీ గణనీయ సేవలందించారు. సిద్ధాంతంతో ఆచరణను సమ్మిళితం చేసే మహాత్మర తెలంగాణా రైతాంగ పోరాటం సాగించిన ప్రముఖుల్లో ఆయన ఒకరు. భారత కమ్యూనిస్టు సాధ్యమంలో అగ్రగణ్యులైన నాయకుల్లో ఒకరుగా ఆయన వెలుగొందారు. స్టాలిన్, మావో, హెచ్చిమిన్, లీషావ్చీ, చౌఎన్ లై వంటి అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి గాంచిన మహానాయకులతో ముఖాముఖీ చర్చించే అవకాశం లభించిన కొద్దిమంది కమ్యూనిస్టు నాయకుల్లో ఆయన ఒకరు. ఆయనే కామ్రేడ్ మాకినేని బసవపున్నయ్య. విద్యార్థిగా సాన్నప్పుడు 'మార్క్సిజం-లెనినిజం' సిద్ధాంతానికి ఆకర్షితుడై, కన్నుమూసేవరకూ దానికే కట్టుబడి రాండి.. భారత, అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు సాధ్యమాల్లో వచ్చిన వక్రీకరణలకు వ్యతిరేకంగా విరామంలేని పోరాటం సాగించారాయన.

కామ్రేడ్ మాకినేని బసవపున్నయ్య శత జయంతి సంవత్సరమిది. కామ్రేడ్ మాకినేని 1914 డిసెంబర్ 14న గుంటూరు జిల్లా తూర్పుపాలెంలో ఒక భూస్వామ్య కుటుంబంలో జన్మించారు. కొద్దికాలం ఆయన సంప్రదాయ బద్ధమైన విద్యసభ్యునించారు. రేపల్లె హైస్కూల్లో చదివారు. ఆ సమయంలోనే విదేశీ వస్త్ర దహన కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. బందరు కళాశాలలో ఎఫ్ఎ చేశారు. గుంటూరు ఆంధ్ర క్రైస్తవ కళాశాలో బిఏ చదివారు. మాకినేని సాహిత్యంలో మంచి ప్రవేశం రాండేది. విద్యార్థులను

చుట్టూ చేర్చుకొని గుర్రం జాషువా రాసిన 'ఫిరదౌస్' పద్యాలు వినిపించేవారు. అభ్యుదయ సాహిత్యమంటే ఎంతో మక్కువ కనబరిచేవారు. అప్పట్లో హైస్కూళ్లు, కళాశాలల్లో డిటెన్షన్ పద్ధతి రాండేది. ఎఫ్ఎలోగానీ, బిఏలోగానీ ఏ సబ్జెక్టు పోయినా మళ్లీ అన్ని పరీక్షలూ రాయాల్సి వచ్చేది. దీనికొకటే కళాశాలలో వసతుల కొరత రాండేది. ఈ సమస్యలపై పదిరోజులపాటు సమ్మె కూడా జరిగింది. సమ్మెను విచ్ఛిన్నం చేయడానికి యాజమాన్యాలు, మైనారిటీలయిన ముస్లిం, క్రైస్తవ విద్యార్థులతో ఇతర విద్యార్థులను రెచ్చగొట్టే ప్రయత్నం చేశాయి. ఈ సాధ్యమానికి ప్రధాన నాయకత్వం వహిస్తున్న మాకినేని ఎంతో సంయమనంతో సాధ్యమాన్ని శాంతియుతంగా ముందుకు తీసుకుపోయేలా వ్యవహరించారు. ఈ సమస్యలపై కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ డాక్టర్ ఫ్రాంక్ (అమెరికా) చర్చలకు పిలిచాడు. చర్చల్లో ఆయన సమస్యల పరిష్కారానికి అంగీకరించ లేదు. దీంతో ప్రిన్సిపాల్ను బయటకు పోకుండా కళాశాల గేటు వద్ద ఫెయిర్వే చేశారు. ఈ సందర్భంగా జరిగిన సభలో మాకినేని ఇచ్చిన సాహసాసనం విద్యార్థులను ఎంతో శాశ్వతపరిచింది. ఆ కాలంలోనే ఆంధ్ర రాష్ట్ర విద్యార్థి సంఘం మొదటి మహాసభ జరిగింది. బాల్గో వాలా, హజ్రాబేగంలు హాజరయ్యారు. ఆ మహాసభలో మాకినేని కార్యదర్శిగా ఎన్నికయ్యారు. ఆ తర్వాత ఆలిండియా స్టూడెంట్ ఫెడరేషన్ రాష్ట్ర సహాయ కార్యదర్శిగా కూడా పనిచేశారు. ఆ కాలంలోనే కాంగ్రెస్ సోషలిస్టు మహాసభ జరిగింది. దానిలో ఆయన పాల్గొన్నారు. అప్పట్లోనే గుంటూరు వచ్చిన ఎంఎన్ రామోని కలిసి వాదోపవాదాలు చేశారు. 1937

లో కొత్తవట్టుంలో జరిగిన రాజకీయ పాఠశాలకు ఆంధ్ర క్రైస్తవ కళాశాల నుంచి చాలా మంది విద్యార్థులతో కలిసి మాకినేని హాజరయ్యారు. ఆ పాఠశాలను ప్రభుత్వం మధ్యలో నిషేధించింది. లాఠీచార్జి కూడా చేయించింది. ఆ తర్వాత కొంతకాలానికి సాన్నవ లక్ష్మీనారాయణ స్థాపించిన శారదా నికేతన్లో చదువుకుంటున్న జగదాంబ గారితో మాకినేనికి సంస్కరణ వివాహం జరిగింది. 1938లో మంతెనవారిపాలెంలో జరిగిన రాజకీయ పాఠశాలకు కూడా ఆయన హాజరయ్యారు. 1938 తరువాత కళాశాల నుంచి మాకినేని వెళ్లిపోయారు. అదే సంవత్సరం మద్రాసులోనూ, 1939లో కలకత్తాలోనూ జరిగిన విద్యార్థి మహాసభలకు ఆయన ఆంధ్ర రాష్ట్ర విద్యార్థి సంఘ కార్యదర్శిగా, ఆంధ్ర ప్రతినిధివర్గంతో కలిసి వెళ్లారు. విద్యార్థి సాధ్యమాన్ని పెడతోవ పట్టించడానికి మద్రాసు మహాసభకు వచ్చిన మినూ మసానీని వ్యతిరేకించి కామ్రేడ్ రంగ్వేకర్ను ఆలిండియా కార్యదర్శిగా ఎన్నుకోబడటానికి, కలకత్తా మహాసభలో విశ్వనాథ ముఖర్జీ ఎన్నుకోబడటానికి మాకినేని, ఆయన నేతృత్వం వహిస్తున్న ఆంధ్ర ప్రతినిధివర్గం ఎంతో దోహదం చేసింది. ఆ కాలంలో జరిగిన ఈ పరిణామాలన్నీ మాకినేని, మోటూరు హనుమంతరావు, కంఠంనేని వెంకటరత్నం వంటివారు కమ్యూనిస్టు పార్టీ సభ్యులుగా, నాయకులుగా తయారయ్యేందుకు దోహదం చేశాయి. అదేకాలంలో పులుపుల శివయ్య కమ్యూనిస్టు పార్టీ గుంటూరు జిల్లా కార్యదర్శిగా పనిచేస్తున్నారు. అప్పటి వరకూ పార్టీ జిల్లా కమిటీ సభ్యుడుగా సాన్న మాకినేని 1940లో పార్టీ జిల్లా కార్యదర్శిగా, రాష్ట్ర కమిటీ సభ్యుడుగా ఎన్నికయ్యారు. 1943లో పార్టీ రాష్ట్ర కార్యదర్శివర్గ సభ్యులుగా ఎన్నికయ్యారు. 1948లో కలకత్తాలో జరిగిన పార్టీ ద్వితీయ మహాసభలో కేంద్రకమిటీకి ఎన్నికయ్యారు. 1950లో ముగ్గురు సభ్యులతో ఏర్పడిన పాలిటోబ్యూరోకు ఎన్నికయ్యారు. మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు అవగాహనను అనుసరించి విప్లవ వ్యూహం, ఎత్తుగడలు రూపొందించడం ఆయనకు మన దేశ రాజకీయాల్లో కరతలామలకం. 1948లో పార్టీ రెండో మహాసభలో ఇచ్చిన విప్లవ పంథా ఏ నిర్దిష్ట రూపం తీసుకుంటుందోనన్న మీమాంసం కొందరు నేతల్లో ప్రబలింది. తెలంగాణా, త్రిపుర పోరాటాల నేపథ్యంలో ఆ ఆలోచనలు రేకెత్తాయి. విజయ వాడలో రహస్యంగా రాండగా మాకినేని మన (విగతా 35వ పేజీలో)

ఈ సంచికలో...

1. మార్కెటింగ్-లెనినిస్టు సైద్ధాంతిక సేనాని కా|| మాకినేని - యు. రామకృష్ణ 2
2. నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ - సమగ్రాభివృద్ధి - బి.వి. రాఘవులు 4
3. ఖమ్మం జిల్లాలోని ఒక గ్రామ సామాజిక, ఆర్థిక జీవన పరిశీలన - సి. సాంబిరెడ్డి, కె. వీరయ్య 7
4. సమావేశాల నిర్వహణ - సమస్యలు - ఎస్. వీరయ్య 12
5. ప్రజారోగ్యం : క్యూబా ప్రత్యామ్నాయం - ఎస్. వెంకట్రావు 14
6. సంక్షేమ పథకాల కుదింపు : ప్రపంచ దేశాలపై ప్రభావం - జెర్రీ వైట్ 19
7. ఇంటర్నెట్ పై అమెరికా ఆధిపత్యానికి గండికొట్టాలి - ప్రబీర్ పుర్ణాయస్థ 21
8. పెట్టుబడి అవసరాలు, మానవాళి అవసరాలు - కారల్ మార్క్స్ దృక్పథం - మైఖేల్ ఎ లోబోవిట్జ్ 24
9. ఎదురుదెబ్బలను అదిగమించి పార్టీ పురోగమనానికి ఖచ్చితంగా ప్రయత్నం జరుగుతుంది - బివి రాఘవులు 33

మోడీ ప్రభుత్వం

సరేంద్ర మోడీ నాయకత్వంలోని బిజెపీ-ఎన్డీఎ ప్రభుత్వం కేంద్రంలో కొలువుదీరి నెలరోజులు దాటింది. ప్రభుత్వ తొలి అడుగులే ప్రమాదకరంగా పడుతున్నాయి. ప్రమాణ స్వీకారం చేసిన కొద్ది రోజులకే ప్రభుత్వం రైల్వే ఛార్జీలను పెద్ద ఎత్తున పెంచింది. అన్ని రకాల ప్రయాణీకులపైనా 14 శాతం వర్ధించింది. రవాణా ఛార్జీలు కూడా గణనీయంగా పెంచింది. రైలు రవాణా ఛార్జీలు పెరడమంటే ప్రజలు నిత్యం వారుకునే సరకుల రవాణా ఖర్చులు పెరగడమే. ఫలితంగా నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు బాగా పెరుగుతాయి. వంటగ్యాస్, కిరోసిన్, డీజిల్పై సబ్సిడీలు క్రమంగా ఎత్తివేయడం ద్వారా దేశప్రజలపై 85,000 కోట్ల రూపాయల భారం వేయడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నది. దాన్ని దశలవారీగా అమలు చేస్తున్నది.

ఎన్నికల్లో తన గెలుపుకోసం పనిచేసిన స్వదేశీ, విదేశీ కార్పొరేట్ సంస్థల రుణం తీర్చుకోవడానికి కూడా మోడీ ప్రభుత్వం వెంపర్లూతోంది. రిలయన్స్ ఇండస్ట్రీస్కు అనుగుణంగా ముడిగ్యాస్ ధరను వచ్చే సెప్టెంబర్ మాసం నుండి పెంచాలనుకుంటోంది. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల వాటాలను మార్కెట్లో అమ్మకానికి పెడుతోంది. రక్షణ రంగంలోకి 100 విదేశీ పెట్టుబడులకు మొట్టమొదటి సారి ఈ స్వదేశీ ప్రభుత్వం అనుమతిచ్చింది. బీమా, బ్యాంకింగ్ రంగంలోకి కూడా విదేశీ పెట్టుబడులను పెద్ద ఎత్తున అనుమతిచ్చేందుకు సిద్ధం చేసింది.

మోడీ ప్రభుత్వం అధికారం చేపట్టిన కొద్ది రోజుల్లోనే ప్రజలపై నిరంకుశ యంత్రాంగాన్ని ఎక్కుపెట్టింది. నర్మదా ఆనకట్ట ఎత్తు పెంచేసింది. దానివల్ల ఇప్పటికే నిర్వాసితులైన వారు కాకుండా మరో లక్షన్నర మంది ప్రజలు, ముఖ్యంగా గిరిజనులు నిర్వాసితులవుతారు. ప్రజల నిరసననూ, వారి అభిప్రాయాలనూ ఏమాత్రం లెక్కచేయకుండా ప్రభుత్వం ఈ నిర్ణయాన్ని తీసుకుంది. అదే సమయంలో నర్మదా బచావ్ ఆందోళన నాయకురాలు మేధాపట్నర్ తదితరులు నిర్వహిస్తున్న స్వచ్ఛంద సంస్థలపై గూఢచారి నివేదికలు తెప్పించుకుని రాక్యూపాదం మోపడానికి సిద్ధపడింది. కొన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థలు విదేశీ నిధులు పొందుతూ దేశంలో అభివృద్ధికి ఆటంకం కల్గిస్తున్నాయనేది ప్రభుత్వ వేగ సంస్థ వాదన. కానీ కార్పొరేట్ సంస్థల కార్యకలాపాలకు ప్రజలనుండీ, స్వచ్ఛంద సంస్థలనుండీ అడ్డులేకుండా చేసుకోవడమే ఈ చర్యల లక్ష్యమని బోధపడుతోంది.

ఇంకోవైపు మోడీ వెనుక సైద్ధాంతిక వెన్నుదన్నుగా రాన్న ఆర్ఎస్ఎస్ ఇతర మతోన్మాద సంస్థలు కూడా తమ కార్యకలాపాలను ముమ్మరం చేశాయి. ఆర్ఎస్ఎస్ కేంద్రమైన పుణెలో మతోన్మాద సంస్థలు తీవ్రమైన మతకలహాలు రేకెత్తించి మైనారిటీల్లో భయాందోళనలు సృష్టించాయి. మైనారిటీ మతానికి చెందిన ఒక సాఫ్ట్వేర్ ఇంజనీర్ను ఈ తోడేళ్లు పొట్టనపెట్టకున్నాయి. యూపీలో మతఖర్చులు రెచ్చగొట్టి, వందలాదిమంది ప్రజల ప్రాణాలు హరించి, మోడీ విజయానికి కారకుడైన అమిత్ షాను బిజెపీ అధ్యక్షుడుగా నియమించడానికి జరుగుతున్న ప్రయత్నాలు రానున్న కాలంలో పెరగనున్న మతోన్మాదానికి నిదర్శనాలు.

మొత్తం మీద మోడీ ప్రభుత్వ తొలి అడుగులే ప్రమాద ఘంటికలు మోగిస్తున్నాయి. మోడీ ముందు ఇప్పుడు రెండే మార్గాలున్నాయి. కార్పొరేట్లను సంతృప్తిపరిచి ప్రజలపై భారాలు వేయాలా, లేక కార్పొరేట్ లాభాలపై వేటు వేసి ప్రజలను ఓదార్చాలా? ప్రజలకూ, కార్పొరేట్లకూ ప్రయోజనం కలిగించే- విన, విన - పరిస్థితి ఇంకెంతమాత్రం లేదు. నయా-నాదారవాద విధానాల హానీమూన్ ముగిసిందని ఆ సిద్ధాంత వేత్తలే చెబుతున్నారు. కాబట్టి మోడీ ప్రభుత్వం మొదటి మార్గాన్నే వెళ్లడానికి సిద్ధమైపోయిందని అర్థమవుతోంది. ఈ మార్గంలో అదితీసుకునే విధానాలు, చర్యలు ప్రజల్లో అసంతృప్తిని వివరితంగా పెంచుతాయనడంతో సందేహం లేదు. మోడీ ప్రభుత్వ మతోన్మాద అనుకూల, కార్పొరేట్ అనుకూల, ప్రజావ్యతిరేక చర్యలకు వ్యతిరేకంగా విశాలప్రాతిపదికపై పోరాటాలు నిర్వహించాల్సిన కర్తవ్యం వామపక్షాలపై, మరీ ముఖ్యంగా సిపిఐ(ఎం)పై సాంది. ఆ దిశగా పార్టీ క్యాడర్ సంసిద్ధం కావాలి.

ఎడిటర్:
ఎస్. వెంకట్రావు

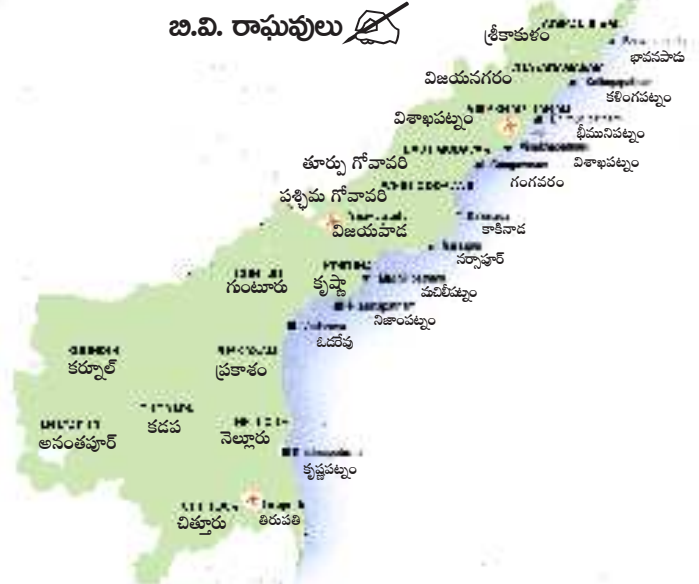
ఎడిటోరియల్ బోర్డు:
పాటూరు రామయ్య
బి.వి. రాఘవులు
తమ్మినేని వీరభద్రం
ఎస్. వీరయ్య
తెలకపల్లి రవి

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు)
ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర కమిటీ తరుపున
ప్రచురణ కర్త, ముద్రాపకుడు: **బి.వి.రాఘవులు**
సంపాదకుడు : **ఎస్. వెంకట్రావు**
ముద్రణ : ప్రజాశక్తి డైలీ ప్రింటింగ్ ప్రెస్,
ఫ్లాట్ నెం 21/1, అజామాబాద్, హైదరాబాద్-20
ఫోన్: **ఎడిటోరియల్ 0866-2573822**
మేనేజర్: 040-27673787
EMail: **svenkatarao_1958@yahoo.com**
Visitcpi(m)site at: **cpim.org**

చందా వివరాలు
విడిపత్రిక: రూ.10, సంవత్సర చందా:రూ.100, పోస్టు ద్వారా రూ. 120
పోస్టు ద్వారా లేదా ఏజెంటు ద్వారా తెప్పించుకోవచ్చు.
లేదా మీ స్థానిక పార్టీ కార్యాలయంలో సంప్రదించండి.
ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్ అన్ని భ్రాంచీలలోనూ లభిస్తాయి.

చిరునామా
మేనేజర్,
మార్కెటింగ్
(సైద్ధాంతిక మాసపత్రిక),
ఎం.హెచ్ భవన్ (ప్రజాశక్తి కార్యాలయం),
అజామాబాద్, హైదరాబాద్ - 20

నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ - సమగ్రాభివృద్ధి

కాడ్రేడ్ మాకినేని బసవపున్నయ్య అధ్యయన కేంద్రం ఆధ్వర్యంలో జూన్ 13న విజయవాడలో 'సవ్యాంధ్ర ప్రదేశ్ - సమగ్రాభివృద్ధి' అనే అంశంపై జరిగిన సదస్సులో సిపిఎం పొలిట్ బ్యూరో సభ్యులు బివి రాఘవులు ప్రసంగపాఠం ఇది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కొత్తగా ఏర్పడింది. కొత్త రాష్ట్రానికి చంద్రబాబు నాయుడు నేతృత్వంలో కొత్త ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. దీన్ని ఎలా ముందుకు తీసుకువెళ్లారోనని అందరూ ఆసక్తిగా ఎదురు చూస్తున్నారు. అనేకమంది కొత్త రాష్ట్రాన్ని ఎలా ముందుకు తీసుకువెళ్లే బావుంటుందో చెబుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రి తన ఆలోచనలు కూడా చెబుతున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ను రెండు ముక్కలు చేయాలనే సాధ్యమాల జరిగేటప్పుడే తెలంగాణా అభివృద్ధి కావాలంటే రామ్మడిగా రాంటేనే రాపయోగం అని చెప్పాను. నన్ను చాలా మంది అడిగారు. రాష్ట్రాన్ని సమైక్యంగా రాంచాలనీ, తెలుగు జాతి ఒకటిగా రాండాలనీ మీరు ఎందుకు కోరుతున్నారు అని. రాష్ట్రం రామ్మడిగానూ, ఐక్యంగానూ రాండటం దేశానికి ఎంతో అవసరం. దేశ లౌకికతత్వానికీ, సమగ్రతకూ ఎంతో అవసరం. కానీ రాష్ట్రం విడిపోయింది. విడిపోయాక సత్వరం అభివృద్ధి అయ్యే అవకాశం ఆంధ్రప్రదేశ్ కి ఎక్కువగా ఉంది. తెలంగాణాలో ఇక్కడకన్నా చాలా ఎక్కువ శ్రమ చేస్తేనే అభివృద్ధి అయ్యే అవకాశం ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ భవిష్యత్ అభివృద్ధికి సంబం

ధించిన కొన్ని కీలక అంశాలు ప్రస్తావిస్తాను. కొత్త ఆంధ్రప్రదేశ్ పొడవైన సముద్రతీరం రానున్న రాష్ట్రం. ప్రపంచంలో సముద్రతీరం వుండే దేశాలు వేగంగా అభివృద్ధి చెందాయి. మనదేశ అనుభవం చూసినా సముద్రతీరం రాన్న ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందాయి. అమెరికాలో 'ఈస్ట్ కోస్ట్', 'వెస్ట్ కోస్ట్' అభివృద్ధి అయ్యింది కూడా తీరాల వల్లనే. చైనాలో తూర్పు ప్రాంతం కూడా ఇలాగే అభివృద్ధి చెందింది. సింగపూర్, హాంగ్ కాంగ్ లు సముద్రతీరాల వల్లనే అభివృద్ధి చెందాయి. ఆధునిక ఆర్థికాభివృద్ధిలో సముద్ర తీరాలు ఒక ముఖ్య పాత్ర వహిస్తున్నాయి. గతంలో చంద్రబాబు తాను ముఖ్యమంత్రిగా రాండగా రోడ్ల అభివృద్ధికి ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నట్లు చెప్పేవారు. అప్పుడు మేం అయినకు రోడ్లకన్నా ముందు ఓడరేవులను నిర్మిస్తే మంచిదని చెప్పాం. ఆయన పట్టించుకోలేదు. ఆ తరువాత అధికారంలోకి వచ్చిన వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి జలయజ్ఞం అన్నారు. వాటికన్నా ముందు

ఓడరేవులు నిర్మించితేనే మంచిదని చెప్పాం. ఆయనా శ్రద్ధ పెట్టలేదు. ఓడరేవులే వస్తే వాటి చుట్టూ ఎన్నో పరిశ్రమలు వచ్చి పారిశ్రామికాభివృద్ధి జరిగేది. దానితో రాష్ట్ర రూపురేఖలే మారిపోయి రాండేవి. ఇప్పుడైనా చంద్రబాబు వీటిపై శ్రద్ధ పెట్టాలి. రాష్ట్రంలో ఓడరేవులు విశాఖ, గంగవరం, కాకినాడ, కృష్ణపట్నంలో రాన్నాయి. వీటిమధ్య బందరు, వాడరేవు (చీరాల), నిజాం పట్నం, రామాయ పట్నాలు సక్కపల్లి, భీమునిపట్నంలోనూ, కళింగపట్నం, ఇంకా అనేక చోట్ల ఓడ రేవుల ఏర్పాటుకు అవకాశం ఉంది. గుజరాత్ లో 14 ఓడరేవులున్నాయి. వాటివల్ల పరిశ్రమలు వచ్చాయి. మన రాష్ట్రంలో నాలుగే రాన్నాయి. వీటిలోనూ రెండు కొత్తగా వచ్చినవే. ఓడరేవుల నిర్మాణాలను పట్టించుకోకుంటే అభివృద్ధి అసాధ్యం.

దుగరాజపట్నంలో ఓడ రేవును ఏడు వేల కోట్ల రూపాయలతో పెట్టడానికి సిద్ధమవుతున్నారు. వికేంద్రీకరణ అంటే పక్కపక్క ఓడరేవులు నిర్మించడమా? ఇది న్యాయమా? ప్రకాశం జిల్లా అత్యంత వెనుకబడింది. రామాయ పట్నంలోనో, ఓడరేవులోనో పోర్టు నిర్మిస్తే వెనుకబడిన ప్రకాశం అభివృద్ధి అయ్యేది. ఏ పరిశ్రమయినా, వ్యాపారమైనా ఎలా వస్తుంది. ఓడరేవుల వల్లనే వస్తాయి. వాటి చుట్టూ పట్టణాలు అభివృద్ధి అవుతాయి. స్టాల్స్, సింగపూర్ సిటీలు అనే పేర్లు కాకుండా పారిశ్రామికీకరణ కావాలి. కృష్ణపట్నంలో ఓడరేవు వల్ల పామాయిల్ శుద్ధి కేంద్రం వచ్చింది. అందుకే రామాయపట్నం, బందరుల్లో ఓడరేవులు నిర్మించాలి. వాటికి అనుబంధంగా ఎన్నో పరిశ్రమలు వస్తాయి. కాకినాడ వద్ద కేంద్ర ప్రభుత్వం హిందూస్థాన్ రిఫైనరీ పెడుతోంది. భూముల సేకరణ జరిపింది. అదో పెద్ద కుంభకోణం. ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్ కోసం అవసరానికి మించి భూములు సేకరించి రియల్ ఎస్టేట్ కింద అమ్ముకోవడానికి చూస్తున్నారు. ఆ భూములను స్వాధీనం చేసుకొని హిందూస్థాన్ రిఫైనరీ ఏర్పాటు చేయాలి.

ఇప్పుడు రాష్ట్ర అభివృద్ధికి చంద్రబాబు

రచయిత భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు) పొలిట్ బ్యూరో సభ్యులు.

బుందేల్ఖండ్ తరహా ప్యాకేజీ అడుగుతున్నారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం బుందేల్ఖండ్ ప్యాకేజీ ఇచ్చింది. మధ్యప్రదేశ్ లోని మూడు జిల్లాలు, శాత్రప్రదేశ్ లోని నాలుగు జిల్లాలు కలిపి 7 జిల్లాలకు బుందేల్ఖండ్ ప్యాకేజీ కింద 7 వేల కోట్ల రూపాయల నిధులిచ్చింది. మూడేళ్లలో ఖర్చుచేసే విధంగా 2009లో ఈ నిధులిచ్చింది. ఈ నిధుల ద్వారా ఆ జిల్లాల ప్రజలకు గేదెలు కొనివ్వడం, చెక్ డ్యామ్లు నిర్మించడం చేశారు. ఇవన్నీ ఇక్కడ మనం చూస్తున్నవేగా. మరి చంద్రబాబు బుందేల్ఖండ్ ప్యాకేజీ ఇవ్వాలని వివరాలు తెలుసుకునే అంటున్నారో తెలియక అంటున్నారో? అసలీ బుందేల్ఖండ్ ప్యాకేజీ ఒక కుంభకోణం అన్నారూ శామాభారతి (ప్రస్తుతం ఈమె కేంద్రమంత్రి). సమాజ్ వాది పార్టీ నాయకుడొకరు ఇది అధికారులకూ, నాయకులకూ జేబులు నింపే ప్యాకేజీ అన్నారు. చంద్రబాబు ఇంతకుముందు సింగపూర్ అన్నారు. ఇప్పుడు బుందేల్ఖండ్ ప్యాకేజీ అంటున్నారు. ఈ ప్యాకేజీ మన రాష్ట్రానికి ఏమాత్రం శాపయోగపడదు.

రాష్ట్రంలో రాయలసీమ, శాత్రరాంధ్ర వెనుక బడ్డాయి. వీటిలోనూ బాగా వెనుకబడింది రాయలసీమ. రాష్ట్ర సమగ్రాభివృద్ధికోసం ఈ రెండు ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ప్రత్యేక శ్రద్ధ పెట్టడం అవసరం. శాత్రరాంధ్ర ప్రాంతంలో 1200 మిల్లీమీటర్ల వర్షం పడుతుంది. శాత్రరాంధ్రలో ముఖ్యంగా విజయనగరం, శ్రీకాకుళం, విశాఖ జిల్లాల్లో అతికొద్ది వ్యవసాయ భూమి మీద ఎక్కువ మంది ప్రజలు బతుకుతున్నారు. సాగు కాలువలు తక్కువ. బోరు బావులు వేయించుకోలేని స్థితి. 60 శాతం ఎర్రనేల. పైర్లకు ఎక్కువ తడులు కావాలి. ఈ పరిస్థితుల వల్ల అక్కడ చెరుకు 25 టన్నులే పండించగలుగుతున్నారు. వరి కూడా 25 బస్తాలకు మించి పండే పరిస్థితి లేదు. అదే ఇక్కడ చెరకు 40 టన్నులు, వరి 40 బస్తాలు పండిస్తున్నారు. ఇక్కడ వర్షం పడితే నీరు బయటకు పోవాలంటే గంటసేపు పడుతుంది. అక్కడ ఐదు నిమిషాల్లోనే బయటకు పోతుంది. శిశు మరణాలు ఎక్కువగా శాస్త్రాన్ని. చదువు తక్కువగా శాస్త్రం. విశాఖ మెగాసీటీ అయినా ఆ జిల్లా గ్రామీణ ప్రాంతంలో అక్షరాస్యత తక్కువగా శాస్త్రం. శాపాధి అవకాశాలు తక్కువగా శాస్త్రం. జనం వలసపోతున్నారు. విశాఖ స్టీల్ ప్లాంట్ లో స్థానికులకు శాస్త్రాలు ఇవ్వాలంటే చదువు లేదు కుదరదన్నారు. అప్పుడు జిల్లా అధికారుల చొరవతో ఐటిఐల్లో చేర్చి శిక్షణ

“రాష్ట్రం అభివృద్ధి కావాలంటే ప్రజలు అభివృద్ధి కావాలిందే. 20 శాతంగా శాస్త్ర దళితులు, ఆరేడు శాతంగా శాస్త్ర గిరిజనులు అక్షరాస్యతలోనూ, ఆర్యోగంలోనూ వెనకబడ్డారు. వారిని పట్టించుకుంటేనే అభివృద్ధి. వారికేం చేస్తారు? చదువు, వైద్యం ఏమిటి? విశాఖ జిల్లాలో వందల మంది మలేరియాతో చనిపోతున్నారు. వారికి మందులు, వైద్యం కావాలి. అక్షరాస్యత విషయమేమిటి? ”

విశాఖపట్నం పోర్టు

ఇప్పించడం ద్వారా స్థానికులను స్టీల్ ప్లాంట్ లో శాస్త్రాల్లోకి తీసుకున్నారు. లేకపోతే అది జరిగేది కాదు.

అనంతపురం జిల్లాలో వర్షం 300 మిల్లీ మీటర్ల పడుతుంది. దళితుల్లో చదువుకున్నవారు రాయలసీమలో తక్కువగా శాస్త్రం. అయినా వారి పరిస్థితి దుర్భరంగానే శాస్త్రం. అసమానతలు, పేదరికం శాస్త్రం. కడప జిల్లాలో గనులండంటం వల్ల తలసరి సగటు ఆదాయం కృష్ణా-గుంటూరు జిల్లాల కన్నా ఎక్కువగా శాస్త్రం. అది నీళ్ల మీద ఆధారపడి అభివృద్ధి చెందలేదు. మొదటి పంటకే నీళ్లివ్వడం లేదు. రాయలసీమలో ప్రజలు పలుగూ పారా పట్టుకొని పనులకోసం సొంత ప్రదేశాన్ని విడిచి పోతున్నారు. ఈ ప్రజలకు చదువు, నైపుణ్యాలు అందిస్తే పలుగు పాఠశాల కాకుండా సర్టిఫికెట్లు పట్టుకొని పనికోసం పోతారు. ప్రజలలో స్కిల్ డెవలప్ చేయకపోవడం వలన దుబాయ్ వంటి చోట్లకు పాచిపనివారిగా వెళ్లే పరిస్థితులు శాస్త్రం. కరువు ప్రాంతాల్లో శాస్త్ర వనరులను అభివృద్ధి చేసుకోవాలి. గనులున్నాయి. చేనేత పరిశ్రమ శాస్త్రం. ధర్మవరం వంటి అనేక చేనేత కేంద్రాల్లో కేంద్రీకరించి అభివృద్ధి పరిచే కృషి చేయాలి. రాయలసీమలో పారిశ్రామిక క్లస్టర్స్ ఏర్పాటు చేయాలి. మోడరన్ ఎడ్యుకేషన్ సిటీని అభివృద్ధి చేయండి. రాయలసీమ ప్రాంతీయులు కష్టజీవులు. నీళ్లు లేకపోయినా చంద్రమండ

లానికి వెళ్లినా కూలి చేసుకొని రాగలరు. అక్కడ ఫ్యాక్టరీనింజం శాస్త్రం. అందువల్ల అక్కడ అభివృద్ధి ఫలాలు పేదలకు దక్కనివ్వడం లేదు. ఫ్యాక్టరీ నాయకులు బాగానే శాస్త్రం. చనిపోయేది మాత్రం పేదలే. ఫ్యాక్టరీనింజం మూలాల్లో చేరకుండా శాస్త్రం అలాంటివారికి ప్రభుత్వ రంగంలో శాపాధి అవకాశాలు కలిగించాలి. రాయలసీమ, శాత్రరాంధ్ర ప్రాంతాల గురించి ఆలోచించాలి. ప్రభుత్వం సరయిన నిర్ణయాలు చేయాలి.

రాష్ట్రం అభివృద్ధి కావాలంటే ప్రజలు అభివృద్ధి కావాలిందే. 20 శాతంగా శాస్త్ర దళితులు, ఆరేడు శాతంగా శాస్త్ర గిరిజనులు అక్షరాస్యతలోనూ ఆర్యోగంలోనూ వెనకబడ్డారు. వారిని పట్టించుకుంటేనే అభివృద్ధి. వారికేం చేస్తారు? చదువు, వైద్యం ఏమిటి? విశాఖ జిల్లాలో వందల మంది మలేరియాతో చనిపోతున్నారు. వారికి మందులు, వైద్యం కావాలి. అక్షరాస్యత విషయమేమిటి? కేరళ దేశంలోనే నూరు శాతం అక్షరాస్యత సాధించింది. తమిళనాడు మనకన్నా ముందుంది. అక్కడ 80 శాతం అక్షరాస్యత సాధించారు. కర్నాటక మనకన్నా ముందుంది. దక్షిణాది రాష్ట్రాల్లో వెనుకబడి శాస్త్రం మనమే. కనుక చంద్రబాబు దళితులు, గిరిజనుల చదువు, ఆరోగ్యం మీద కేంద్రీకరించాలి.

కొత్త ప్రభుత్వాధినేత స్పాక్, మెగా సీటీల

“విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం రావాలని కోరుకున్నాం. విశాలాంధ్ర వచ్చింది. ప్రజారాజ్యం రాలేదు. ఇప్పుడు విశాలాంధ్ర పోయింది. రెండు రాష్ట్రాల్లో వెంటనే ప్రజారాజ్యం రాకపోయినా తెలుగుప్రజలు అన్నదమ్ముల్లా సామరస్యంతో సత్వరాభివృద్ధి చెందాలని కోరుకుందాం. 99

గురించి చెబుతున్నారు. రాష్ట్రంలో 10 స్టార్ట్ సిటీస్ను అభివృద్ధి పర్చుతానని. 2009లో రాజస్థాన్ రాష్ట్రంలోని ధోలరా అనేచోట స్టార్ట్ సిటీకి శంకుస్థాపన చేశారు. అది ఇంకా మొదలే కాలేదు. చంద్రబాబు చేపట్టే స్టార్ట్ సిటీలు కూడా అంతే. అసలు స్టార్ట్ సిటీ అంటే ఏమిటి?. ప్రతి ఇంటికి నేరుగా పైపులైన్ ద్వారా గ్యాస్ సరఫరా. ఇంటర్నెట్ కనెక్షన్, ఇంటి ముంగిటకు ట్రాన్స్ఫోర్మర్లు కల్పన, విద్యుత్తు కోత లేకుండాటం, కాలుష్య రహితంగా శాంచడం. స్టార్ట్ సిటీల చుట్టూ ఎస్ఇజెడ్లు ఏర్పాటు. దానిలో శాద్యోగం కల్పించడం. మరి చంద్రబాబు ఏర్పాటు చేయబోయే స్టార్ట్ సిటీలు ఎలా శాంటాయో?. అసలు రాష్ట్రంలో శాన్సు పట్టణాలలో దోమలు లేకుండా చేయగలరా? శాటికెక్కులేనమ్మ స్వర్గానికెక్కు తానందట! అలా శాంది ప్రభుత్వం స్టార్ట్ సిటీల గురించి ప్రచారం చెయ్యడం.

కృష్ణా గోదావరి బేసిన్ గ్యాస్ రిలయన్స్ తరలించుకుపోతోంది. మరంతులో మన వాటా సంగతేమిటి?. చంద్రబాబు మోడీతో కుమ్మక్కయ్యారా?. అనేక పవర్ప్లాంట్లు మూతపడి శాన్తాయి. రిలయన్స్ తరలించుకుపోతున్న గ్యాస్ను శాపయోగపెట్టి అభివృద్ధి చేసుకోవచ్చు. అందుకే కృష్ణా గోదావరి బేసిన్ గ్యాస్ మన వాటా తెచ్చుకోవాలి. లేకుంటే మన భూమి మీద నుంచి గ్యాస్ పైపులైను వెళ్లడానికి వీలులేకుండా చేయాలి. కడపలో ఇంటిగ్రేటెడ్ స్టీల్ ప్లాంట్స్, సిమెంట్ పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేయాలి. సముద్రతీరంలో పోర్టులు, ఫార్మా కంపెనీలు ఏర్పాటు చేయాలి. బెంగుళూరు ఎందుకు అభివృద్ధి అయ్యింది. అక్కడ ఐటి, ఫార్మా ఇండస్ట్రీస్ శాన్తాయి. వాతావరణం బాగా శాండటం వల్ల అవి అక్కడ ఏర్పాటయ్యాయి. అక్కడికి దగ్గరగా శాందే హిందూపురంలో కూడా అలాంటి వాతావరణమే శాందేది. కనుక బెంగుళూరులో మాదిరి హిందూపురంలో ఐటి సంస్థలనూ, పరిశోధనా సంస్థలనూ ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి అవకాశం శాంది. విశాఖలో

శంకుస్థాపనతోనే ఆగిపోయి, దర్భయన బ్రాహ్మణీ స్టీలు

పెట్రో కెమికల్ కారిడార్ వచ్చింది. అభివృద్ధి తోబాటు నిర్వాసితులగురించి ఆలోచించాలి. కాకరాపల్లి, సోంపేటల్లో పవర్ ప్లాంట్లకు రైతులు అడ్డం తిరిగారు. సరైన సప్ల పరిహారం ఇవ్వకపోతే, పర్యావరణ సమస్యను పరిష్కరించకపోతే ఎదురుతిరగక ఏం చేస్తారు? వాటితోపాటు భూములు కోల్పోయిన రైతుల గురించి ఆలోచించాలి. ఇప్పుడు చంద్రబాబు 60:40 నిష్పత్తిలో భూములను అభివృద్ధి చేసి తిరిగి నిర్వాసితులకు అప్పగిస్తానని చెబుతున్నారు. ఇలా చేస్తే మంచిదే. రాజధాని గుంటూరు-విజయవాడ మధ్య శాండొచ్చని చెబుతున్నారు. రాజధాని ఒంగోలులో పెట్టాల్సి వస్తే పరిస్థితేంటి?. గుంటూరు-విజయవాడ మధ్య రాజధాని వస్తుందని విచ్చలవిడిగా భూముల క్రయవిక్రయాలు జరుగుతున్నాయి. వెళ్లినచోట అక్కడ అదొస్తుంది ఇదొస్తుంది అని చెప్పడం రియల్ ఎస్టేట్ పెరగడానికి దోహద పడుతోంది. చివరికి అవి అక్కడకు రాకపోతే రియల్ ఎస్టేట్ పరిస్థితేంటి? హింట్ రాజకీయాలంటే ఇలాగే శాంటాయి. ఇలాంటి హింట్లు పెదోళ్ల వ్యాపారాల కోసమే తప్ప రైతులకు, పేదలకు శాపయోగపడేందుకు కాదు.

ఈ రాష్ట్రాన్ని సమైక్యంగా శాండాలని మేము, విభజన కావాలని చంద్రబాబు, బిజెపి నేతలు కోరుకున్నారు. రాష్ట్ర విభజన తర్వాత

రెండు చోట్లా విభజన కోరుకున్న నేతలే ముఖ్య మంత్రులయ్యారు. పార్లమెంటులో రాష్ట్రానికి ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి కల్పిస్తామని చెప్పారు. ఇప్పుడు అదేం కుదరదని ప్రణాళికా సంఘం చెబుతోంది. చంద్రబాబు ఈ వ్యవహారాన్ని తేల్చాలి. రాజధానికి 4 లక్షల కోట్లు కావాలని చంద్రబాబు కోరుతున్నారు. మళ్లీ హైదరాబాద్ నమూనాలో అభివృద్ధి శాంటుందని దీనర్థం. అభివృద్ధి అంతా, కార్యకలాపాలన్నీ ఒక్క చోటే కేంద్రీకరిస్తే రాష్ట్ర సమగ్రాభివృద్ధికి ఎంత సప్లం

జరిగిందో గమనించకపోవడం దురదృష్టకరం. కొత్త రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాలు వాటివాటి ప్రత్యేకతలకనుగుణంగా అభివృద్ధి జరిగేట్లుగా అభివృద్ధి వికేంద్రీకరణ జరగాలి. ప్రభుత్వం ఇందుకనుగుణంగా ఆలోచనలు చేయాలి. విభజన జరిగితే బడ్జెట్ లోటు, నీళ్లు, రాజధాని సమస్య వస్తుందని ముందుగానే తెలియదా? విభజన వల్ల వచ్చే సమస్యలను ఎవరిమీదికో నెట్టే ప్రయత్నం సరికాదు. విభజనను సమర్థించిన ఆయన ఇప్పుడేం చేస్తారో అని అందరూ ఎదురు చూస్తున్నారు.

సమగ్రాభివృద్ధి, విజన్ 2020 ప్రకటిస్తామన్నారు. పాతది (1995 నాటి విజన్ 2020) గుర్తు కొస్తోంది. విజన్లో రెండు రకాలున్నాయి. కలల్లో పీడకల, మంచి కల వస్తాయి. కల ఇంకా కొనసాగితే బావుంటుందనే విజన్ మనకు అక్కరలేదు. విజన్ నిర్దిష్టంగా, సమగ్రంగా శాండాలి. 'దేశమంటే మట్టికాదోయ్, దేశమంటే మనుషులోయ్' అని గురజాడ చెప్పినట్లుగా ఈ ప్రజలను అభివృద్ధి చేయాలి. విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం రావాలని కోరుకున్నాం. విశాలాంధ్ర వచ్చింది. ప్రజారాజ్యం రాలేదు. ఇప్పుడు విశాలాంధ్ర పోయింది. రెండు రాష్ట్రాల్లో వెంటనే ప్రజారాజ్యం రాకపోయినా తెలుగుప్రజలు అన్నదమ్ముల్లా సామరస్యంతో సత్వరాభివృద్ధి చెందాలని కోరుకుందాం. ⊕

ఖమ్మం జిల్లాలోని ఒక గ్రామ ఆర్థిక, సామాజిక జీవన పరిశీలన!

సి.సాంబరెడ్డి, కొండూరి వీరయ్య

హైదరాబాద్ లోని సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రం తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ లకు చెందిన 22 జిల్లాల్లోని 88 గ్రామాల ఆర్థిక, సామాజిక సర్వే చేపట్టింది. గత 5 మాసాలుగా సర్వే బృందాలు ఆయా గ్రామాల్లో ఇంటింటికీ తిరిగి సమాచారం సేకరించాయి. దేటా ఎంట్రీ ప్రారంభమైంది. తరువాత విశ్లేషణ జరుగుతుంది. మొత్తం విశ్లేషణ ప్రచురించే ముందు ఖమ్మం జిల్లాలోని విప్పలమడక అనే గ్రామాన్ని అన్ని కోణాల నుండి పరిశీలించి, గమనించిన అంశాలను ఈ వ్యాసంలో ఇస్తున్నాం.

విప్పలమడక ఖమ్మం జిల్లా, వైరా మండలంలోని ఒక గ్రామం. ఈ గ్రామం నాగార్జున సాగర్ ఆయకట్టు కింద ఉంది. ఒక పంటకు నీరు అందుతుంది. సారవంతమైన భూములు ఉన్నాయి. గ్రామంలో సాగుభూమి 492 ఎకరాలు. అందులో 70 ఎకరాల్లో 2 పంటలు పండిస్తారు. వరి ప్రధాన పంట. పత్తి, మొక్కజొన్న కూడా పండిస్తారు. కానీ ఆ పంటలు తక్కువ. రెండవ పంటకు బోరు బావులు ఆధారం.

గ్రామానికి మంచి రోడ్డు ఉంది. బస్సు సౌకర్యం కూడా ఉంది. 10 ఆటోలు నిరంతరంగా తిరుగుతుంటాయి. గ్రామంలో మూడు కుటుంబాలకు కార్లు కూడా ఉన్నాయి.

గ్రామ జనాభా 1383. కుటుంబాలు 377. అందులో హిందువుల కుటుంబాలు 78 శాతం. క్రైస్తవ కుటుంబాలు 22 శాతం. ఈ కుటుంబాలను సామాజిక తరగతులుగా విభజించి చూస్తే, అందులో ఎస్.సి కుటుంబాలు 40 శాతం, బి.సి. కుటుంబాలు 35 శాతం, మిగిలిన 25 శాతం కుటుంబాలు ఓ.సి.లవి. (ఎస్.టి కుటుంబం 1 మాత్రమే ఉంది). స్త్రీ పురుష నిష్పత్తి 1000 మంది పురుషులకు 926 స్త్రీలున్నారు. ఇది చాలా తక్కువ. 18 సంవత్సరాల లోపు వయస్సు వాళ్ళలో ఈ నిష్పత్తి ఇంకా తక్కువ. అది 816 మాత్రమే.

అంటే స్త్రీ పురుష నిష్పత్తి వేగంగా పడిపోతోంది అని అర్థం. పురుషాధిక్య సామాజానికి ఇది ఒక చిహ్నం. ఈ గ్రామంలో హిందువుల తర్వాత, క్రైస్తవులు ఎక్కువగా ఉన్నారు. ఎక్కువ భాగం ఎస్.సి.లు క్రైస్తవులుగా నాన్నారు.

గ్రామంలో 92 శాతం కుటుంబాలకు స్వంత ఇళ్లు ఉన్నాయి. 8 శాతం కుటుంబాలు అద్దె ఇళ్లలో ఉంటున్నాయి. స్వంత ఇళ్లలో నూటికి 80 పక్కా ఇళ్లే. ఆధునిక సౌకర్యాలు కూడా బాగానే అందుబాటులో వున్నాయి. 35 శాతం కుటుంబాలకు మోటారు సైకిళ్లు, 80 శాతం కుటుంబాలకు టీవిలు, 61 శాతం కుటుంబాలకు మరుగుదొడ్లు, 76 శాతం కుటుంబాలకు సెల్ ఫోన్లు, 77 శాతం కుటుంబాలకు గ్యాస్ పొయ్యిలు ఉన్నాయి. 94 శాతం ఇళ్లకు కరెంట్ కనెక్షన్ ఉంది. గ్రామంలో నివాసం ఉంటున్న కుటుంబాలు 92 శాతం. మిగిలిన 8 శాతం కుటుంబాలు ఈ గ్రామంలో ఉండటం లేదు.

ఈ గ్రామంలో నలుగురు పెద్ద రైతులున్నారు. సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులు ఎక్కువగా ఉన్నారు. వారు వరుసగా 90, 36 కుటుంబాలవారు ఉన్నారు. కౌలు రైతులు కూడా ఎక్కువే. యాంత్రికరణ బాగా పెరిగింది. గ్రామంలో కోత యంత్రాలు కూడా ఉన్నాయి. వరి పొలాల్లో

80 శాతం పనులు కాంట్రాక్టు, పీస్ రేటు పద్ధతుల్లోనే జరుగుతున్నాయి. వస్తు రూపంలో కూలి ఇవ్వడం ఇంకా ఉంది. గ్రామంలో పాడి ఎక్కువ.

సామాజిక తరగతులు - భూమి

ఈ గ్రామంలో దళిత కుటుంబాలే ఎక్కువ. అవి 40 శాతం వున్నాయి. కానీ సాగులో నాన్న మొత్తం భూమిలో 16 శాతం మాత్రమే దళితుల ఆధీనంలో ఉంది. మరో వైపున అగ్రవర్ణాల కుటుంబాలు మొత్తం కుటుంబాలలో 25 శాతం మాత్రమే వున్నాయి. అయినా మొత్తం భూమిలో 66 శాతం వీరి ఆధీనంలోనే నాంది. అంటే వారి కుటుంబాల దామాషాకు మించి 2.64 రెట్లు అధికంగా ఉంది. వెనక బడిన తరగతులకు కూడా దళితుల మాదిరిగానే సాగుభూమి తక్కువగా ఉంది. మొత్తం కుటుంబాల్లో బిసి కుటుంబాలు 35 శాతం నాంటే వారికి ఉన్న భూమి 18 శాతం మాత్రమే. అంటే కుటుంబాల దామాషా ప్రకారం నాండ వల్లిన భూమిలో సగం మాత్రమే వీరికి నాంది.

కులాల వారీగా వున్న భూ యజమాన్యాన్ని పరిశీలిస్తే కమ్మ వారికి అత్యధికంగా భూమి ఉన్నట్లు అర్థమవుతుంది. మొత్తం కుటుంబాల్లో వారి కుటుంబాలు 20 శాతం మాత్రమే

సి. సాంబరెడ్డి సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రం ప్రెస్టి. సిపిఎం రాష్ట్ర కమిటీ మాజీ సభ్యులు

కె. వీరయ్య ఢిల్లీలోని అఖిల భారత వ్యవసాయ కార్మికసంఘ కార్యాలయంలో పనిచేస్తున్నారు.

“ ఏ గ్రామానికి వెళ్ళినా సంపన్న రైతుల నుండి ఒకే వాదన వినిపిస్తుంది. “రోజు కూలీ రూ. 300ల వరకు పెరిగింది. ఎక్కడ తెచ్చి ఇవ్వాలి? కొన్ని సందర్భాలలో 4,5 వందలు ఇస్తామన్నా కూలీలు దొరకడం లేదు. ఉపాధి హామి పథకం మమ్మల్ని బాగా దెబ్బతీసింది”. కూలీలు మాత్రం - “మాకు ఇచ్చే కూలి ఇప్పటికీ తక్కువే. పని వత్తిడి సమయాల్లో కూలి రూ. 150 నుండి రూ. 250 వరకు ఉంటుంది. ఉపాధి హామి పథకం ఉండడం వల్లనే ఈ మాత్రం కూలి అయినా మాకు దొరుకుతుంది” అని అంటున్నారు. ”

వున్నాయి. అయినా మొత్తం సాగు భూమిలో 64 శాతం భూమి వారిదే. అంటే గ్రామంలో ఉన్న మొత్తం సాగు భూమిలో వారికే దాదాపు మూడింట రెండు వంతుల భూమి ఉంది. సగటున ఈ కుటుంబాలకు నాలుగు ఎకరాల చొప్పున స్వంత భూమి వున్నట్లు లెక్క తేలింది. అగ్రవర్గాలలో మిగిలిన కులాలకు చెందిన వారి కుటుంబాలు 12 మాత్రమే గాన్నాయి. వారిలో వైశ్యులకు మాత్రమే సగటున 3 ఎకరాల చొప్పున భూమి ఉంది. మిగిలిన వారికి పెద్దగా భూములు లేవు. ఇంతకు ముందే చెప్పినట్లు వెనకబడిన తరగతులకు చెందిన కుటుంబాలకు భూములు బాగా తక్కువ. వారిలో గొల్లలు, రజకులకు కాస్తో కూస్తో భూమి ఉన్నది. కాని భూమిగల కుటుంబాల సంఖ్య వారిలో కూడా తక్కువే. అదేవిధంగా దళిత కులాలకు ఉన్న భూములు కూడా తక్కువే. వారిలో కూడా ఎకరం, అర ఎకరం భూములు ఉన్న కుటుంబాలు 34 శాతం ఉండగా, మిగిలిన వారికి సెంటు భూమి కూడా లేదు.

వ్యవసాయ కూలీలు - కూలి రేట్లు

ఏ గ్రామానికి వెళ్ళినా సంపన్న రైతుల నుండి ఒకే వాదన వినిపిస్తుంది. “రోజు కూలీ రూ. 300ల వరకు పెరిగింది. ఎక్కడ తెచ్చి ఇవ్వాలి? కొన్ని సందర్భాలలో 4,5 వందలు ఇస్తామన్నా కూలీలు దొరకడం లేదు. ఈ కూలీ రేట్లతో మా ఇళ్లు గుల్ల అవుతున్నాయి. ఉపాధి హామి పథకం మమ్మల్ని బాగా దెబ్బతీసింది”. కూలీలు మాత్రం - “మాకు ఇచ్చే కూలి ఇప్పటికీ తక్కువే. పని వత్తిడి సమయాల్లో కూలి రూ. 150 నుండి రూ. 250 వరకు ఉంటుంది. ఉపాధి హామి పథకం ఉండడం వల్లనే ఈ మాత్రం కూలి అయినా మాకు దొరుకుతుంది. లేకుంటే అదీ ఉండేది కాదు. ఈ పథకంతో మేము కొంత ఊపిరి పీల్చుకుంటున్నాము” అని అంటున్నారు. ఇదే పరిస్థితి అన్ని గ్రామాల్లో సర్వసాధారణంగా కనిపించింది. మొత్తం మీద ఉపాధి హామి పథకం గ్రామసీమల్లో కూలీ

లకూ, రైతులకూ మధ్య వైరుధ్యాన్ని పెంచింది.

వ్యవసాయ కార్మికులతో పాటు సన్నకారు రైతులు, చిన్నకారు రైతులు, కౌలు రైతులు కూడ రాష్ట్రంలో ఎక్కువగా కూలికి పోతున్నారు. ఈ గ్రామంలో మొత్తం 377 కుటుంబాలు ఉంటే, అందులో 249 కుటుంబాలు కూలి ప్రధానమైన వృత్తిగా చెప్పాయి. అంటే ఈ గ్రామంలో 66 శాతం కుటుంబాలు ప్రధానంగా కూలి మీద ఆధారపడి జీవించేవే. అలాగే కౌలు రైతులు, పేద రైతుల్లో కూడా చాలా మంది కూలి పనులకు పోతున్నారు. వారి సంపాదనలో కూలి భాగం ఎక్కువగా ఉందని లెక్కలు తెలుపు తున్నాయి. అలాంటి కుటుంబాలు 53 ఉన్నాయి. అంటే కూలి ప్రధానంగా గల కుటుంబాల మొత్తం 302 అని లెక్క తేలుతుంది. అంటే యిక్కడ 80 శాతం కుటుంబాలు కూలికి పోతున్నాయని అర్థం. వీరందరికీ కూలి రేట్లు పెంపుదలలో ఆసక్తి ఉంటుంది.

ఈ గ్రామంలో పని పద్ధతులను పరిశీలిస్తే పని పొలాల్లో 80 శాతం పైగా పనులు కాంట్రాక్టు, పీస్ రేటు ద్వారానే చేయించు కుంటున్నారు. దిన కూలీలకైతే కూలి రేట్లు చాలా హీనంగా ఉంటున్నాయి. స్త్రీలకు దిన కూలి 100 నుండి రూ. 120 వరకు ఉంది. రూ. 130 వరకు ఇచ్చిన సందర్భాలు కూడా అక్కడక్కడా ఉన్నాయి. అదే పురుషులకైతే 150 నుండి 250 రూ. వరకు ఇస్తున్నారు. కానీ కాంట్రాక్టు పనుల్లో అయితే నాట్లకు 200 నుండి 250 రూ.ల వరకు, కోతలు, కుప్ప వేయించడానికి 500 రూ.ల వరకు, నూర్పిడికి 400 రూ.ల వరకు కూలి పడుతుంది. కానీ ఈ పనులకు పని గంటలు ఎక్కువ. పని తీవ్రత కూడా చాలా ఎక్కువ. కూలి ఎక్కువగా వచ్చినట్లు కనిపించినా పని గంటలు, పని తీవ్రతను గమనంలోకి తీసుకుంటే కూలీలే స్వప్రోతారని లెక్క తేలుతుంది. కాబట్టే, రైతులు కాంట్రాక్టు, పీస్ రేటు వైపు మళ్లారు. దానికి తోడు ఈ పనుల్లో స్త్రీలు, వృద్ధులు, పిల్లలకు

స్థానం ఉండదు. అయినా కూలీలు కూడా అమాయకంగా కాంట్రాక్ట్ పనులకే మొగ్గుచూపు తున్నారు.

వ్యవసాయ పనుల్లో యంత్రాల పాత్ర కూడా యిక్కడ గణనీయంగానే ఉంది. సాదాహరణకు ఒక రైతు తన మొత్తం ఖర్చులో ఉత్పాదకాల మీద రు.9071లు, యంత్రాల బాడుగ కొరకు రు.8250 ఖర్చు చేస్తే కూలీల మీద రు.7065లు మాత్రమే ఖర్చు చేశాడు. అంటే కూలీ భాగం కంటే కూడా యంత్రాల బాడుగ భాగం ఎక్కువైంది. ప్రస్తుతం యంత్రాలు చేస్తున్న పని కూడా గతంలో కూలీలే చేసేవాళ్లు కాబట్టి ఆ రోజుల్లో పనిదినాలు ఎక్కువగా వుండేవి. ఇలా వ్యవసాయంలో యంత్రాల వినియోగం పెరిగే కొద్ది కూలి దినాలు వేగంగా తగ్గిపోతున్నాయి.

వ్యవసాయ కూలీ కుటుంబాలు

మేము సర్వే చేసిన మొదటి కుటుంబం పూర్తిగా కూలి పనుల మీద ఆధారపడే బతుకు తుంది. ఆ కుటుంబంలో మొత్తం నలుగురు సభ్యులు ఉన్నారు. భార్య, భర్త, 6 సంవత్సరాలలోపు పిల్లలు ఇద్దరు ఉన్నారు. భార్య, భర్త ఇద్దరూ కూలికి పోతున్నారు. భార్య సంవత్సరం మొత్తంలో 197 రోజులు, అంటే దాదాపు ఆరున్నర మాసాలు కూలికి పోయింది. ఆమె కూలి సంపాదన 22100 రూపాయలు. భర్త సంవత్సరంలో 130 రోజులు మాత్రమే కూలికి పోయాడు. ఆయన సంపాదన 18950 రూపాయలు. మొత్తం ఆ కుటుంబానికి కూలి మీద లభించిన వార్షిక ఆదాయం రూ. 41050. దీని ప్రకారం ఆ కుటుంబపు తలసరి, దినసరి ఆదాయం రూ. 28.12 అని తేలింది. ఇది టెండూల్కర్ కమిటీ యిచ్చిన దరిద్ర రేఖ కంటే కూడా బాగా తక్కువ. అంటే ఈ కుటుంబం దరిద్రంలో సందన్న మాట. వ్యవసాయ కూలి కుటుంబాలలో ఎక్కువ భాగం ఇలా దరిద్రంలో మగ్గుతూనే ఉన్నాయి.

రెండవ కుటుంబంలో ఐదుగురు సభ్యులు ఉన్నారు. భార్య, భర్త, ముగ్గురు పిల్లలు. అందులో ఇద్దరు మాత్రమే పని చేసేవాళ్ళు. భార్య కూలీకి పోతుంది, భర్త చిన్న కిరాణి కొట్టు నడుపుతున్నాడు. దానితో పాటు వీరికి ఒక మధ్యం బెల్లు షాపు కూడా ఉంది.

భార్య ఏడాదిలో 264 రోజులు పనికి పోతుంది. ప్రక్క గ్రామాలకు కూడా కూలికి పోతుంది. ఉపాధి హామి పనులు కూడా ఇందులోనే ఉన్నాయి. వాటికి కూలీ తక్కువ. రూ. 70, 80 మించి కూలీ ఇవ్వడం లేదు.

50 రోజులకు మించి పనులు కూడా చూపించడం లేదు. వాటిని కూడా లెక్క కట్టాము కాబట్టి పని దినాలు ఈమెకు ఎక్కువగా కనిపిస్తున్నాయి. కూలీ వసుల ద్వారా ఆమె సంపాదన రూ. 39042. భర్త కిరాణికొట్టు, బెల్టు షాపుల ద్వారా ఏడాదికి రూ. 54000 సంపాదిస్తాడు. కాబట్టి కుటుంబ సంపాదన మొత్తం రూ. 93042. దీని ప్రకారం ఈ కుటుంబపు తలసరి, దినసరి ఆదాయం రూ. 50.98లు. ఇది టెండ్రాల్కార్ దరిద్ర రేఖ కంటే ఎక్కువగానే ఉన్నా, శరీర కష్టం చేసే వారు తీసుకోవాల్సిన 2100 కిలోకాలరీల శక్తినిచ్చే అహారం తీసుకోవడానికి ఈ సంపాదన సరిపోదు. అంటే ఈ కుటుంబం కూడా దరిద్రంలో ఉన్నట్లే కూలీకి తోడు కిరాణికొట్టు, బెల్టు షాపులు వున్నాయి కాబట్టి యీ మాత్రమైనా సంపాదించగలుగుతున్నారు.

వ్యవసాయ కూలీల ఆదాయాలు ఇంత తక్కువగా ఉండటానికి ప్రధాన కారణం దోపిడి. దోపిడి రేటు పెరిగే కొద్ది కూలీ రేట్లు, వాటితో పాటు కూలీల సంపాదన కూడా పడిపోతుంటుంది. ఈ గ్రామంలో దోపిడి రేటు 328.63 శాతం వరకు ఉందని లెక్క తేలింది. అంటే, కూలీ వాని శ్రమ ఫలితంలో అతనికి కూలీ రూపంలో ముట్టే ప్రతి రూ.100లకు 328.63లు లాభం రూపంలో భూమి యజమాని జేబులో పడుతూంటుంది. ఈ దోపిడి రేటును తగ్గించకుండా వాళ్ళ దరిద్రం తగ్గించడం కష్టం. దోపిడి రేటు తగ్గించడానికి కూలీలు పోరాడుతుంటే, దాన్ని కాపాడుకోవడానికి, యింకా పెంచటానికి భూ యజమానులు ఎత్తులు వేస్తుంటారు. ఇదొక యెడతెగని పోరాటం.

కౌలు రైతులు - కౌలు రేట్లు

కౌలు రైతులు అప్పుల్లో కూరుకు పోతున్నారు అని అంటారు. అప్పుల్లో కూరుకుపోయే వారు వేరే ఏదైనా మేలైన వ్యాపకం చూసుకోక ఇందులోనే ఎందుకు కొనసాగుతున్నట్టు? కౌలు సేద్యం నష్టదాయకమైతే కాలంతో పాటు ఎందుకు అది పెరుగుతున్నట్టు? దానికి ఆత్మ గౌరవమనీ, దూడ మేతనీ, మరొకరికి కూలీకి పోకుండా ఉండేందుకనీ, ప్రయివేటు అప్పులు పుడతాయనీ... ఇలా రకరకాల సమాధానాలు వస్తాయి. దళిత వాడలో ఎక్కువ మంది కౌలు రేట్లు అధికంగా ఉన్నాయనీ, కౌలు గిట్టుబాటు కావడం లేదనే అభిప్రాయంతో నాన్నారు.

మొదటి కౌలు రైతు 3.5 యకరాలు కౌలుకు చేస్తున్నాడు. కుటుంబ సభ్యులు నలుగురు. భార్య, భర్త, ఇద్దరు కొడుకులు. ఆ ఇద్దరు కొడుకులు

“వ్యవసాయ కూలీల ఆదాయాలు ఇంత తక్కువగా ఉండటానికి ప్రధాన కారణం దోపిడి. దోపిడి రేటు పెరిగే కొద్ది కూలీ రేట్లు, వాటితో పాటు కూలీల సంపాదన కూడా పడిపోతుంటుంది. ఈ గ్రామంలో దోపిడి రేటు 328.63 శాతం వరకు ఉందని లెక్క తేలింది. అంటే, కూలీ వాని శ్రమ ఫలితంలో అతనికి కూలీ రూపంలో ముట్టే ప్రతి రూ.100కు 328.63 లాభం రూపంలో భూయజమాని జేబులో పడుతూంది. ఈ దోపిడి రేటును తగ్గించకుండా వాళ్ళ దరిద్రం తగ్గించడం కష్టం. ”

ఇంటర్ చదువుతున్నారు. ఇది దశ త కుటుంబం.

కౌలు రేటు ఎకరానికి 12 బస్తాలు. ఆ భూమి మీద కౌలుతో కలిపి మొత్తం రూ. 1,04,972 పెట్టుబడి పెట్టారు. వచ్చిన ఆదాయం రూ. 94,458 మాత్రమే. అంటే రూ. 10,514లు నష్టం వచ్చింది. ఆయన పెట్టిన పెట్టుబడిలో కౌలు భాగమే చాలా ఎక్కువగా ఉంది. ఉత్పాదకాల మీద రూ. 19,607లు, యంత్రాల బాడుగకు రూ. 8642లు, కూలీలకు రూ. 32,624లు ఖర్చుపెడితే, కౌలు మీద మాత్రం అత్యధికంగా రూ. 44100 ఖర్చు పెట్టాడు. కూలీల శ్రమతో పాటు ఆయన కుటుంబ శ్రమ కూడా ఉంది. దానికి తోడు ఈ కుటుంబం ఇతరులకు కూడా కూలీకి పోతుంది. అధిక కూలీ రేట్ల వలన నష్టపోయామని అనుకోడానికి కూడా వీలేదు. ఎందుకంటే సాధారణ కూలీ రేట్లు పెరగటం వల్ల స్వంత భూమిలో జరిగే నష్టం కంటే బయట చేసే కూలీ పనుల ద్వారా వీరికి వచ్చే లాభం ఎక్కువ. కాబట్టి ఈ కౌలు రైతు నష్టానికి కూలీల వేతనాలను కారణంగా చెప్పలేము. ఉత్పాదకాల మీద పెరిగే ధరల వలన నష్టం జరుగుతుంది. కాని పెద్ద నష్టం అధిక కౌలు రేట్లలోనే ఉంది (దాని మీద ఖర్చు 42శాతం కాబట్టి). ఈ కౌలు రేట్లు తగ్గకుండా కౌలు రైతుల జీవి

తాలు బాగుపడడం దుర్లభం. కౌలు రేట్లు తగ్గించుకోవడానికి కౌలు రైతులూ, వాటిని నిలబెట్టు కోవడానికి, యింకా పెంచడానికి యజమానులూ పోటీ పడతారు - ఇది కూడా ఒక ఎడ తెగని పోరాటం.

ఈ కుటుంబంలో భార్య భర్తలు ఇద్దరూ కూలీకి పోతారు. భర్త సంవత్సరంలో 166 రోజులు పని చేసి రూ. 41,280 సంపాదిస్తే భార్య 186 రోజులు పని చేసి రూ. 24,960 సంపాదిస్తోంది. కౌలు భూమిలో వీరి కుటుంబ శ్రమ ద్వారా రూ. 6,240 రూపాయల ఆదాయం రావాలి. ఈ విధంగా కూలీ ద్వారా ఆ కుటుంబ సంపాదన రూ. 72, 480 అవుతుంది. ఇదే ఆ కుటుంబానికి ప్రధాన సంపాదన. దానికి తోడు ఇంట్లో పాడి నంది. పాడి మీద రూ. 33,900 సంపాదించారు. ఈ విధంగా మొత్తం కూలీ, పాడి ద్వారా వచ్చిన ఆదాయం రూ. 1,06,380. కానీ కౌలు భూమిలో రూ. 10,514 నష్టం వచ్చింది. అది పోసు కుటుంబానికి నికరంగా మిగిలింది రూ. 95,866. దాని ప్రకారం ఈ కుటుంబాని తలసరి దినసరి ఆదాయం రూ. 65.66 వస్తుంది. ఈ విధంగా చూస్తే ఈ కుటుంబం పేరుకు కౌలు రైతు కుటుంబం అయినా వాస్తవంలో ఇది వ్యవసాయ కూలీ కుటుంబమే. కుటుంబ ఖర్చులు కూడా లెక్కించటం జరిగింది.

**‘మార్క్సిస్టు’ పై
మీ అభిప్రాయాలు తెలపండి!**

‘మార్క్సిస్టు’ సైద్ధాంతిక మాసపత్రిక పైనా, పత్రికలోని నిర్దిష్ట వ్యాసాలపైనా మీ అభిప్రాయాలనూ, సూచనలనూ ఆహ్వానిస్తున్నాం. ఆయా వ్యాసాలపై మీరు చర్చించాల్సిన అంశాలున్నా, అదనపు సమాచార మున్నా క్లుప్తంగా రాసి పంపండి మీ లేఖలు అందాల్సిన చిరునామా!

ఎడిటర్,
‘మార్క్సిస్టు’ సైద్ధాంతిక మాసపత్రిక
ప్రజాశక్తి ప్రెస్, గవర్నరుపేట, విజయవాడ-2

“రైతు వ్యవసాయంలో పెట్టిన మొత్తం పెట్టుబడిలో 37 శాతం ఉత్పాదకాల మీద, 34 శాతం యంత్రాల మీద పెడితే కూలీల వేతనాల మీద 29 శాతం మాత్రమే వెచ్చించారు. అంటే స్వంత సేద్యంలో కూడా కూలీల వేతనాల వాటా తక్కువే. కాబట్టి లాభాలు తగ్గటానికి ప్రధాన కారణం ఉత్పాదకాల కొనుగోలు, యంత్రాల బాడుగ అవుతాయి. ”

ఈ కుటుంబం పిల్లల చదువుల నిమిత్తం గానీ, వైద్య అవసరాల నిమిత్తం గానీ పెద్దగా ఖర్చు పెట్టలేదు. విద్యకు రూ. 11,500 ఖర్చు కాగా వైద్యం నిమిత్తం రూ. 3,800 మాత్రమే ఖర్చు అయ్యింది. ఆహారం, వగైరాల మీద ఈ కుటుంబం పెట్టిన ఖర్చు రూ. 14,972. అలా కుటుంబం మీద అయిన మొత్తం ఖర్చు రూ. 60,272. కానీ మొత్తం ఆదాయం రూ. 95,866. అంటే మిగులు రూ. 35,594. కాబట్టి కౌలు సేద్యంలో నష్టపోయినా కూలీ మీద వచ్చిన ఆదాయమే ఈ కుటుంబానికి ప్రధాన జీవన వనరుగా మారింది. ఈ కుటుంబపు తలసరి దినసరి ఆహార ధాన్యాల వినియోగం 477 గ్రాములు.

రెండవ కౌలు రైతు 4 ఎకరాలు కౌలుకు చేస్తున్నారు. కమ్మ కులస్థుడు. రెండు పాడి గేదెలు కూడా ఉన్నాయి. ఇద్దరు కుమార్తెలకు పెళ్లి చేశాడు. వారు అత్తవారిళ్లకు వెళ్లిపోయారు. వారికి కట్నం కింద ఉన్న నాలుగు ఎకరాలు పంచి ఇచ్చారు. ఇక మిగిలింది కుటుంబంలో ముగ్గురే. వారు కట్నంగా యిచ్చిన భూమిని ఎకరానికి రూ. 12,000 చొప్పున కూతుళ్ళ నుండి కౌలుకు తీసుకుని సేద్యం చేస్తున్నారు. కౌలు భూమి నాలుగు ఎకరాల మీద అన్ని ఖర్చులు పోను రూ. 16,936 మాత్రమే మిగిలింది. ఈ కుటుంబం కౌలు భూమిలో కూడా శ్రమ చేసింది. దాని విలువ రూ. 8,500. ఈ కుటుంబం బయట పనులకు కూలికి కూడా వెళ్లింది. కానీ కూలీ ద్వారా వచ్చిన ఆదాయం రూ. 2,880 మాత్రమే. అయితే ఈ కుటుంబం పాడి మీద ఎక్కువగా సంపాదించింది. పాడి ద్వారా ఈ కుటుంబానికి రూ. 54,000 ఆదాయం వచ్చింది. ఈ ఆదాయాలన్నింటినీ కలిపితే మొత్తం ఆదాయం రూ. 82,336 అవుతుంది. దాన్ని బట్టి ఈ కుటుంబపు తలసరి దినసరి ఆదాయం రూ. 75.19 గా లెక్కతేలింది. ఇది సురేష్ టెండూ ల్యూర్ నిర్ధారించిన దారిద్ర్య రేఖ కంటే ఎక్కువ

ఆదాయమే. కానీ శారీరక శ్రమ చేసేవారికి అవసరమైన తలసరి దినసరి 2100 కిలో కేల రీల శక్తినిచ్చే ఆహారాన్ని తీసుకోవటానికి మాత్రం ఈ ఆదాయం కూడా సరిపోదు. అంటే ఈ కుటుంబం కూడా వాస్తవానికి దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన ఉన్నట్లే.

కౌలు భూమిలో పెట్టిన మొత్తం పెట్టుబడి లో కౌలు ఖర్చు 40 శాతంగా ఉంది. యంత్రాల అద్దె ఖర్చు 26 శాతం, ఉత్పాదకాల ఖర్చు 21 శాతం ఉండగా కూలీలకిచ్చే వేతనాల ఖర్చు అత్యల్పంగా 14 శాతం మాత్రమే ఉంది. అంటే కౌలు రైతుల ఆదాయాలు పెరగాలంటే ప్రధానంగా సేద్యం ఖర్చులో ఎక్కువ శాతంగా ఉన్న కౌలు రేట్లు తగ్గాల్సి ఉంటుంది. ఇంటి ఖర్చులకు సంబంధించిన సమాచారం కూడా సేకరించడం జరిగింది. కుటుంబానికయ్యే మొత్తం ఖర్చులు రూ. 45,896. కానీ ఈ కుటుంబపు ఆదాయం రూ. 82,336 అని పైన చెప్పుకున్నాము. ఈ కుటుంబానికి ఖర్చు కంటే ఆదాయం ఎక్కువగా ఉంది. కనక ఈ కుటుంబం కూడా మిగులులో ఉన్నట్లే. అది రూ. 36440. ఈ రైతుకు కూడా కౌలు భూమి సేద్యం ద్వారా మిగిలింది బహు స్వల్పం. ప్రధాన ఆదాయం పాడి ద్వారా వచ్చినదే.

సన్నకారు రైతు - స్వంత సేద్యం

మరొక రైతుకు రెండు యకరాల స్వంత సేద్యం వుంది. స్వంత సేద్యంతో పాటు బయట కూలికి కూడా వెళ్తారు. ఈయన వెనకబడిన తరగతులకు చెందిన సన్నకారు రైతు. వీరి కుటుంబంలో నలుగురు సభ్యులున్నారు. భార్య, భర్త, ఇద్దరు కొడుకులు. అందులో పని చేసేది భార్య భర్త ఇద్దరే. స్వంత సేద్యంలో వచ్చిన ఆదాయం రూ. 71,980. వ్యవసాయానికి పెట్టిన పెట్టుబడి రూ. 48,772. కాబట్టి సేద్యంలో నికరంగా మిగిలింది రూ. 23,208 మాత్రమే.

వ్యవసాయంలో పెట్టిన మొత్తం

పెట్టుబడిలో 37 శాతం ఉత్పాదకాల మీద, 34 శాతం యంత్రాల మీద పెడితే కూలీల వేతనాల మీద 29 శాతం మాత్రమే వెచ్చించారు. అంటే స్వంత సేద్యంలో కూడా కూలీల వేతనాల వాటా తక్కువే. కాబట్టి లాభాలు తగ్గటానికి ప్రధాన కారణం ఉత్పాదకాల కొనుగోలు, యంత్రాల బాడుగ అవుతాయి.

ఈ కుటుంబంలో భార్య భర్తలు ఇద్దరూ బయట కూలికి వెళ్తారు. కుటుంబయజమాని సంవత్సరంలో 84 రోజులు కూలికి వెళ్లి రూ. 15,150 సంపాదించే భార్య 129 రోజులు పని చేసి రూ. 14,120 సంపాదించింది. స్వంత భూమిలో కుటుంబ శ్రమ కూడా ఉంది. దాని విలువ రూ. 5,080. ఈ విధంగా చూసినపుడు కూలి మీద ఈ కుటుంబానికి వచ్చిన మొత్తం సంపాదన రూ. 34,350. వీరికి పాడి కూడా ఉంది. పాడి ద్వారా వచ్చిన ఆదాయం రూ. 9,450. కాబట్టి పంటలో మిగులు, కూలి, పాడి మొత్తం కలిపి కుటుంబ వార్షిక ఆదాయం రూ. 67,008. దాని ప్రకారం తలసరి దినసరి ఆదాయం రూ. 45.90గా లెక్క తేలింది. అంటే ఈ రైతు కుటుంబం కూడా 2100 కిలో కేలరీల శక్తినిచ్చే ఆహారాన్ని కొనుగోలు చేయగల శక్తి లేని కుటుంబమే అని చెప్పాలి. ఈ కుటుంబపు మొత్తం ఆదాయాన్ని విడివిడిగా చూస్తే పంట నుండి వచ్చిన ఆదాయం 35 శాతం మాత్రమే అవుతుంది. కానీ కూలి ద్వారా వచ్చిన ఆదాయం సగానికి పైగానే, 51 శాతంగా ఉంది. వాస్తవానికి ఇతను కూలి పనుల మీదనే ప్రధానంగా ఆధారపడి జీవనం సాగిస్తున్నాడని చెప్పాలి. కూలి రేట్లు పెంపకంపై ఇతనికి కూడా ఆసక్తి, ప్రయోజనం ఉంటాయి.

ఈ కుటుంబం ఆహారం, ఇతర కుటుంబ అవసరాల నిమిత్తం రూ. 43,206 ఖర్చు పెట్టింది. విద్యకు రూ. 1,580 ఖర్చు అయ్యింది. వీరికి అత్యధికంగా వైద్యం మీద రూ. 1,56,000 ఖర్చు అయింది. అంటే మొత్తం ఖర్చులో ఇది 77 శాతంగా ఉంది. దీన్ని బట్టి ఈ కుటుంబం లోటు బడ్జెట్లోనే ఉంది. లోటు రూ. 1,33,778. ఈ లోటుకు ప్రధాన కారణం వైద్యానికి పెట్టిన ఖర్చు. కాలు విరిగితే ప్రైవేటు ఆసుపత్రికి వెళ్తారు. వాళ్లు రూ. 1,50,000 బిల్లు వేశారు. ఈ విధంగా పేదరైతుల్లో కొన్ని కుటుంబాలు భరించలేని స్థాయిలో వైద్యం ఖర్చులు, తలకు మించిన భారంగా మారే పిల్లల చదువులకయ్యే ఖర్చులతో దివాళా తీస్తున్నారు.

వీరు పంట నుండి 6.6 క్వింటాళ్ల బియ్యం

యింటి అవసరాలకు వాడుకున్నారు. రేషన్ షాపు ద్వారా తెచ్చుకున్న బియ్యం మరో 1.92 క్వింటాళ్లు. కుటుంబానికి వాడిన మొత్తం బియ్యం 8.52 క్వింటాళ్లు. దీని ప్రకారం తలసరి దినసరి ఆహార ధాన్యాల వాడకం 583 గ్రాములుగా లెక్క తేలింది.

పెద్ద రైతు - కూలీల సేద్యం

16 యకరాల భూమి గల మరొక పెద్ద రైతు నుండి సమాచారం సేకరించాము. ఆయన కమ్మ కులస్తుడు. వారి కుటుంబంలో ఏడుగురు సభ్యులు ఉన్నారు. అందులో ఇద్దరు కొడుకులు, ఇద్దరు కోడళ్లతో పాటు తన అత్త, మామలు ఉన్నారు. ఒక కొడుకు, ఒక కోడలు మాస్టర్స్ డిగ్రీ పూర్తి చేశారు. 16 ఎకరాల్లో స్వంతంగానే కూలీలను పెట్టి సేద్యం చేయిస్తున్నారు. వ్యవసాయంలో కుటుంబ శ్రమ లేదు. 16 ఎకరాల మీద వచ్చిన వార్షిక ఆదాయం రూ.4,43,913. దానికి అయిన ఖర్చు రూ. 2,08,280. కాబట్టి ఖర్చులు పోసే వ్యవసాయంలో లభించిన నికర ఆదాయం రూ.2,35,633. ఈ కుటుంబానికి పాడి కూడా ఉంది. ఇంట్లో వాడుకోగా పాడి ద్వారా మిగిలింది రూ.9,000. దీన్ని కూడా కలిపితే కుటుంబ ఆదాయం రూ. 2,44,633 అవుతుంది. ఈ రైతుకు ట్రాక్టరుతో పాటు మరికొన్ని వ్యవసాయ పనిముట్లు ఉన్నాయి. కానీ వాటిని “స్వంత సేద్యానికి వాడుకుంటున్నాము, అద్దెకు ఇవ్వము” అని చెప్పారు. పిజి చేసిన కొడుకు, కోడలు ఏమీ చేస్తున్నారో వివరాలు చెప్పలేదు. మొత్తంగా పై ఆదాయాన్ని బట్టి చూస్తే కుటుంబంలోని ఏడుగురికి తలసరి దినసరి ఆదాయం రూ. 95.75గా లెక్కతేలింది.

వ్యవసాయంలో అయిన ఖర్చు 2,08,280 అని చూశాము. అందులో ఉత్పాదకాల మీద పెట్టిన ఖర్చు రూ.68,140. (32.7 శాతం). కూలీలకు ఇచ్చిన వేతనాలు రూ. 74,440. (35.7 శాతం). యంత్రాల బాడు గకు అయిన ఖర్చు రూ.65,700. (31.5శాతం). (యంత్రాలు స్వంతమే అయినా వాటికి అయ్యే బాడుగ ఖర్చులు కూడా లెక్కించాము) ఈ ఖర్చులను పరిశీలిస్తే ఈ మూడు రకాల ఖర్చులు దాదాపు సమానంగా రాస్తూ అర్థమవుతుంది. కాబట్టి మొత్తం ఖర్చులో కూలి ఖర్చులు మూడో వంతుకంటే కొద్దిగా మాత్రమే ఎక్కువగా ఉన్నాయి. మిగిలిన ఖర్చులు అంటే ఉత్పాదకాల మీద, యంత్రాల మీద పెట్టిన ఖర్చులే మూడింట రెండు వంతులున్నాయి. కాబట్టి రైతులకు వచ్చే ఆదాయాలు కూలి

“కులవివక్షత ప్రత్యక్షంగా లేకపోయినా అది అనేక రూపాలలో పరోక్షంగా వ్యక్తమౌతూ వుంటుంది. పైకులాల వారు వీరిని తమ యిళ్లలోకి రానివ్వరు. చిన్న చిన్న పనులు రాచి తంగా చేయించుకుంటూవుంటారు. కొన్ని ప్రత్యేక సందర్భాల్లో కూలి వుండదు. ఎంతో కొంత ధాన్యం యిస్తారు. అది శ్రమకు తగినట్లుగా వుండదు. రోడ్లు, వీధిదీపాలు, త్రాగునీరు లాంటి విషయాల్లో కూడా ప్రధాన గ్రామానికీ, దళిత వాడకూ తేడా కనిపిస్తుంది. ●●

ఖర్చులతో కంటే ఇతర ఖర్చుల వల్లనే ఎక్కువగా ప్రభావితం అవుతాయి. కాబట్టి, పెరిగే కూలి రేట్లతో వ్యవసాయం గిట్టుబాటు కావటం లేదు, ఉపాధి హామీ పథకంతో కూలీలు దొరకటం లేదన్న వాదన సరైనది కాదు. ఎందుకంటే సేద్యం పనులు లేని వేసవి కాలంలోనే ఉపాధి పనులు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. వాటిని కూడా కుటుంబానికి 50 రోజులకు మించి యివ్వడం లేదు. మరో ప్రక్క రెండు ఎకరాల పేద రైతు కూడా వ్యవసాయంలో మిగులు తీయగలుగుతున్నారని ఇంతకు ముందు మనం చూశాము. కాబట్టి సాధారణంగా వ్యవసాయంలో నష్టం రావటం లేదు. కాని కౌలు రేట్లు చాలా హెచ్చుగా ఉంటున్నాయి. కాబట్టి కౌలు రైతులు మాత్రం ఎక్కువ సందర్భాల్లో నష్టపోతున్నారు. కాకుంటే పేద రైతులు మాత్రం వారి కున్న భూమి తక్కువ కాబట్టి వ్యవసాయంలో మిగిలేది కుటుంబ నిర్వహణకు చాలక అప్పుల పాలు అవుతున్నారు. లేదా బయట కూలి పనులకు వెళ్లటం, పాడి పశువులను పెట్టుకోవటం వంటి మార్గాల్లో ఆ లోటును భర్తీ చేసుకుంటున్నారు.

ఈ రైతు విషయంలో కూడా దోపిడీ రేటు లెక్కించటం జరిగింది. అది 328.63 శాతంగా లెక్క తేలింది. అంటే రైతు తన వ్యవసాయంలో కూలీలకు ఇచ్చే ప్రతి వంద రూపాయలకు రూ.328.63 లాభం పేరుతో స్వంతం చేసు కుంటున్నాడు. కాబట్టి ఇంతకు ముందే చెప్పినట్లు తాను ఇచ్చిన రూ.74,440 కూలి ఖర్చులకు గాను (328.63ని 74,440తో హెచ్చించితే రు.2,44,633 వస్తుంది) రెండు లక్షల నలభై నాలుగు వేల ఆరువందల ముప్పై మూడు రూపాయలు లాభం పేరుతో జేబులో వేసుకుంటున్నాడు. దోపిడీ ఇంత తీవ్రంగా ఉంది కాబట్టి ఆ గ్రామంలో కూలీ రేట్లు బాగా తక్కువగా రాన్నాయి. కాంట్రాక్టు పనులు దోపిడీని మరింత తీవ్రం చేస్తున్నాయి.

దళితవాద

ఈ గ్రామంలో దళితులు 40 శాతం కుటుంబాల వారు వున్నారు. దళితులలో 86 శాతం, అంటే నూటికి 86 కుటుంబాలు వ్యవసాయ కూలీలుగా వున్నారు. మరొక 25 శాతం కుటుంబాలవారు వ్యవసాయ కార్మికులు, కౌలు రైతులుగా కూడా వున్నారు. వీరిలో 34 శాతం కుటుంబాలకు కొద్దిగానైనా స్వంత భూములున్నాయి. మిగిలిన 66 శాతం కుటుంబాలకు సెంటు భూమి కూడా లేదు. కాబట్టి వీరిలో వ్యవసాయ కార్మికులు యెక్కువ. పనులు చాలక ప్రక్క గ్రామాలకు పనులకు పోతూ వుంటారు. వున్న మేరకైనా మాల కుటుంబాలకే ఎక్కువగా భూములున్నాయి. మాదిగ కుటుంబాలకు ఆ మాత్రం భూములు కూడా లేవు. సగటున దళిత కుటుంబాలకు అర్ధ ఎకరం చొప్పున భూములున్నాయి.

కులవివక్షత ప్రత్యక్షంగా లేకపోయినా అది అనేక రూపాలలో పరోక్షంగా వ్యక్తమౌతూ వుంటుంది. పై కులాల వారు వీరిని తమ యిళ్లలోకి రానివ్వరు. చిన్న చిన్న పనులు రాచి తంగా చేయించుకుంటూవుంటారు. కొన్ని ప్రత్యేక సందర్భాల్లో కూలి వుండదు. ఎంతో కొంత ధాన్యం యిస్తారు. అది శ్రమకు తగినట్లుగా వుండదు. రోడ్లు, వీధిదీపాలు, త్రాగునీరు లాంటి విషయాల్లో కూడా ప్రధాన గ్రామానికీ, దళిత వాడకూ తేడా కనిపిస్తుంది. కానీ క్రైస్తవం వలన సమానత్వం పెరిగిందని వీరు అనుకుంటున్నారు.

వీరిలో ఎక్కువ మంది కూలీలు కాబట్టి కూలి రేట్లపై ఆవేదనగా వున్నారు. కూలిరేట్లు తక్కువగా వున్నాయని వారి భావన. ఉపాధి హామీ పనులు కూడా కుటుంబానికి 50 రోజులకు మించి యివ్వటం లేదు. కూలి కూడా చాలా తక్కువగా పడుతుందని వారి భావన. వుపాధి పనులు పెంచటానికి, కూలిరేట్లు పెంచుకోటానికి ప్రయత్నించవచ్చు కదా? అని అడిగితే మా గోల పట్టించుకొనేదెవరు? అని సమాధానం వచ్చింది. ⊕

సమావేశాల నిర్వహణ-సమస్యలు

సమావేశాల ప్రాధాన్యతను గుర్తించకపోవడమంటే సమిష్టి పని విధానాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయటమే. చులకనగా చూడటమే. నాయకత్వం మీద విశ్వాసం లేనప్పుడు లేదా తనకే అన్ని తెలుసుననుకున్నప్పుడు కూడా ఇలా జరగవచ్చు. ఇవి పొరపాటు ధోరణులు.

ఎస్. వీరయ్య

కొన్ని సందర్భాల్లో సమావేశాలకు హాజరు సక్రమంగా ఉండదు. సమయ పాలన కూడా లోపిస్తూ రాంటుంది. సమావేశంలో బోరు కొడుతుందంటారు కొందరు. సమావేశాలంటే విసుక్కుంటారు. ఎందువల్ల? అసలు సమావేశాలు ఎందుకు నిర్వహించాలి? సభలు, సమావేశాలు ఒకటేనా? ఇలాంటి విషయాల పట్ల స్పష్టత అవసరం.

సమావేశాలు ఎందుకు?

ఇక్కడ సమావేశాలంటే కమిటీ సమావేశాలన్న పరిమితమైన అర్థంలో చర్చిస్తున్నాం. అందువల్ల సభలు వేరు ఈ సమావేశాలు వేరు. కమిటీ సమావేశాల లక్ష్యం ప్రధానంగా తగు నిర్ణయాలు చేయటం. గత నిర్ణయాల అమలును, ఫలితాలను సమీక్షించి నిర్దిష్టమైన నిర్ణయాలు చేయడానికి, అమలుకు అవసరమైన పని విభజన చేయడానికే సమావేశాలు. కామ్రేడ్స్ మధ్య సంబంధాలు మెరుగుదల కోసం సమావేశాలు అనుకుంటారు కొందరు. దీన్ని తిరగేసి అర్థం చేసుకోవడం మంచిది. నిర్దిష్టమైన నిర్ణయం చేయడం కోసం సమావేశాలు. కామ్రేడ్స్ మధ్య సంబంధాలు సక్రమంగా ఉంటే సమావేశాలు కూడా సక్రమంగా జరుగుతాయి. సూత్రబద్ధమైన విషయాలు, సూత్ర రహిత విషయాలు, సూత్ర విరుద్ధ విషయాల పట్ల స్పష్టత ఉండాలి. కార్మికవర్గ దృక్పథం అలవర్చుకోవాలి. అప్పుడు కామ్రేడ్స్ మధ్య సత్సంబంధాలు ఉంటాయి. సమావేశాలూ సక్రమంగా నడుస్తాయి. సకాలంలో సమావేశాలు నిర్వహించడం ద్వారా సరైన నిర్ణయాలు చేయగలుగుతాం. స్థూలంగా పనులు జరిగేటట్లు చూడడం కోసం సమావేశాలు. సమావేశం కోసం సమావేశం కాకూడదు. సమావేశాలు పనులకు అటంకం కాకూడదు.

ఎంత సమయం కేటాయించాలి?

ఎజెండా అంశాలను బట్టి, కమిటీలో సభ్యుల సంఖ్యనుబట్టి ఎంత సమయం అనేది తేలుతుంది. ఎక్కువ ఎజెండా ఉంటే, మాట్లాడవలసిన వారు ఎక్కువ మంది ఉంటే ఎక్కువ సమయమే పట్టవచ్చు. సమయం ఎక్కువ, తక్కువలు నిర్ణయించవలసిన ప్రాతిపదిక వేరు. చర్చలు సూటిగా నిర్మోహమాటంగా జరగాలి. దీనినే బిజినెస్ లైక్ సమావేశం నిర్వహించడం అంటారు. సాగదీత, చర్చిపచర్చలు, వాదోపవాదాలు సమయాన్ని వృధా చేస్తాయి. ఒకరు మాట్లాడుతుంటే మరొకరు జోక్యం చేసుకోకూడదు. మరో విషయం గుర్తించిందని కూడా మధ్యలో జోక్యం సరైనదికాదు. అందరూ మాట్లాడిన తరువాత మరో అవకాశం అడగవచ్చు. కొన్ని సందర్భాల్లో ఒకరు మాట్లాడుతుంటే, మాట్లాడేవారి తరపుననే మరొకరు మాట్లాడుతుంటారు. వారు స్పష్టంగా అభిప్రాయం వ్యక్తం చేయలేకపోతున్నారేమోనని మరొకరు చెప్పే ప్రయత్నం చేస్తుంటారు. లేదా వినేవారు అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నారేమోనని జోక్యం చేసుకుని తాము వివరిస్తుంటారు. ఈ రెండూ సరైనవి కాదు. ఎవరి అభిప్రాయం వారే చెప్పాలి. వారి సమక్షంలోనే వారి అభిప్రాయాన్ని మరొకరు చెప్పడంలో అర్థం లేదు. ఒక విధంగా వారిని కించపర్చటమే. ఎవరికి సంబంధించిన విషయం వారే చెప్పాలి. ఎదుటి వ్యక్తికి అర్థమయ్యేటట్లు చెప్పవలసిన బాధ్యత కూడా వారిదే. అర్థం కాకపోతే అడిగి తెలుసుకునే బాధ్యత వినేవారిది. మధ్యలో మరొకరి జోక్యం అనవసరం.

నిర్దిష్టమైన ఎజెండా

నిర్దిష్టమైన ఎజెండా లేని సమావేశాలు వ్యర్థం. ఇష్టాగోష్టి సమావేశాలు మంచిదికాదు. సమయం వృధా అవుతుంది. కబుర్లతో కాలం గడిపే అలవాటవుతుంది. నిర్దిష్ట ప్రయోజనం లేకుండా దారితెన్నూ లేని చర్చలు జరుగుతాయి. నిర్దిష్టమైన ఎజెండాతో జరిగే సమావేశంలో ఒక అంశం తరువాత మరొక అంశం తీసుకోవచ్చు. ఒక అంశంపైన చర్చ జరుగుతుండగా మరొక అంశంలోకి వెళ్ళకూడదు. గందరగోళ మవుతుంది. దీనివల్ల కూడా సమయం వృధా అవుతుంది. దారీ తెన్నూ లేకుండా చర్చ సాగిపోతుంది. ఒక అంశం గురించి చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు దాని మీద స్పష్టమైన నిర్ణయం చేసేంత వరకు మరో అంశం జోలికి వెళ్ళకూడదు. ఏకారణం చేతనైనా చర్చిస్తున్న అంశాన్ని ఆపి మరో అంశంలోకి వెళ్ళవలసి వస్తే అట్లా స్పష్టంగా నిర్ణయించుకొనే చేయాలి. దానికి నిర్దిష్ట కారణాలు ఉండాలి. సమావేశంలో అందరినీ మాట్లాడనివ్వాలి. ఒక్కరే ఎక్కువ సమయం మాట్లాడుతూ ఇతరుల సమయాన్ని హైజాక్ చేయవద్దు. ఏ ఇద్దరి మధ్య చర్చగా నడవకూడదు. తాను అంగీకరించని అంశం ఎదుటి వ్యక్తి చెబుతున్నప్పుడు సహనం కోల్పోయి అడ్డు తగలకూడదు. ఎదుటి వ్యక్తి పొరపాటు మాట్లాడుతున్నప్పుడు కూడా మధ్యలో అడ్డుతగల కూడదు. మాట్లాడిన తరువాత పొరపాటును గ్రహించే విధంగా వివరించి సరిదిద్దవచ్చు. సాధారణంగా సరైన పద్ధతుల్లో వ్యవహరిస్తూ, సరైన పరిష్కారాలు చూపగల సమర్థులే, పొరపాటు

రచయిత భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు) కేంద్ర కమిటీ సభ్యులు, తెలంగాణ ప్రజాశక్తి సంపాదకులు.

మాట్లాడుతున్నారనే పేరుతో మధ్యలో అడ్డుతగులు తుంటారు. ఇది సత్ఫలితాలను ఇవ్వదు.

ఎజెండా అంశాల మీద నిర్దిష్ట ప్రతిపాదనలు చర్చకు పెట్టాలి. లేనట్లైతే చర్చ బిజినెస్ లైక్ గా సాగదు. నిర్దిష్ట సమయంలో నిర్ణయానికి రావటం కూడా కష్టమవుతుంది. అరుదైన సందర్భాలలో మాత్రమే నిర్దిష్ట ప్రతిపాదన లేకుండా సహచర సభ్యుల అభిప్రాయాలు తీసుకొని ప్రతిపాదన పెట్టవచ్చు. తగిన ఫ్రీపర్ షన్స్ లేకుండా ఆశామాషీగా సమావేశాలు పిలవవద్దు. ఎజెండాకు సంబంధించిన సమగ్ర సమాచారం ముందుగానే సేకరించి విశ్లేషణ చేసుకోవాలి. దాని ఆధారంగానే నిర్దిష్ట ప్రతిపాదనలు రూపొందించాలి. అరకొర సమాచారంతో, అసమగ్ర ప్రతిపాదనలతో జరిగే సమావేశాలు ఫలవంతం కావు. సభ్యులను నిరుత్సాహ పరుస్తాయి. సమావేశం ఎంత జయప్రదంగా జరిగితే సభ్యులలో అంత ఉత్సాహం పెరుగుతుంది. హాజరుకావాలనే ఉత్సుకత కలుగుతుంది. సకాలంలో హాజరుకాకపోతే, తానేదో కోల్పోతానన్న భావన కలుగుతుంది. ప్రతి సమావేశంలోనూ కమిటీలో భాగస్వాములందరూ నేర్చుకునే విధంగా జరగాలి. ఇది టీం లీడర్ తో సహా కమిటీ సభ్యులతోపాటు పైకమిటీ నుండి హాజరయ్యే పరిశీలకులకు కూడా వర్తిస్తుంది. కమిటీ సభ్యులు కూడా తగు సమాచారంతో సమావేశాలకు హాజరుకావాలి. సమావేశానికి సంబంధించిన నోటీసు, ఎజెండా తగినంత ముందుగా సభ్యులకు అందజేయాలి. అప్పుడు మాత్రమే సభ్యులు తగు సమాచారంతో, నిర్దిష్టమైన అభిప్రాయాలతో హాజరుకాగలరు. చర్చలలో సమర్థవంతంగా పాల్గొనగలరు.

వాయిదాల పర్వం

కొందరు సమావేశాలను తరచూ వాయిదా వేస్తుంటారు. ఇది సభ్యులలో సమావేశాల పట్ల ఆసక్తిని తగ్గిస్తుంది. సమావేశాలకు తగు సమయం, తగిన ఎజెండా ముందుగానే ఆలోచించుకోవాలి. ఆషామాషీగా నిర్ణయించి అనాలోచితంగా వాయిదాలు వేయవద్దు. అరుదైన సందర్భాలలో, అనివార్యమైన కారణాలు గాన్నప్పుడే వాయిదా వేయాలి. దానికి కూడా తగిన ముందస్తు సమాచారం ఇవ్వాలి. వాయిదాల వల్ల తోటి కమిటీ సభ్యులందరి కార్యక్రమాలకు, ప్రయాణపు ఏర్పాట్లకు అంతరాయం కలుగు తుందని గ్రహించాలి. తన లోపంవల్ల తోటి కమిటీ సభ్యుల్లో ప్రణాళికాబద్ధంగా పనిచేసేవారి పనికూడా దెబ్బ తింటుంది. అంటే తనపనే కాకుండా ఇతరుల పనికి కూడా నష్టం కల్గించటమే.

“ కొందరు సమావేశాలను తరచూ వాయిదా వేస్తుంటారు. ఇది సభ్యులలో సమావేశాల పట్ల ఆసక్తిని తగ్గిస్తుంది. సమావేశాలకు తగు సమయం, తగిన ఎజెండా ముందుగానే ఆలోచించుకోవాలి. ఆషామాషీగా నిర్ణయించి అనాలోచితంగా వాయిదాలు వేయవద్దు. అరుదైన సందర్భాలలో, అనివార్యమైన కారణాలు ఉన్నప్పుడే వాయిదా వేయాలి. దానికి కూడా తగిన ముందస్తు సమాచారం ఇవ్వాలి. ”

నిర్లక్ష్యం ఎందుకు?

సమావేశాల ప్రాధాన్యతను గుర్తించకపోవడమంటే సమిష్టి పనివిధానాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయటమే. చులకనగా చూడటమే. నాయకత్వం మీద విశ్వాసం లేనప్పుడు లేదా తనకే అన్ని తెలుసు ననుకున్నప్పుడు కూడా ఇలా జరగవచ్చు. ఇవి పొరపాటు ధోరణులు. సమావేశాలు సక్రమంగా జరగడం లేదనుకుంటే సరిదిద్దేందుకు ప్రయత్నించవచ్చు. అంతేతప్ప ఆ సాకుతో సమావేశాల ప్రాధాన్యతను విస్మరించ కూడదు. సమావేశాలకు సకాలంలో హాజరు కాకపోవటం వల్ల, హాజరైన సభ్యుల సమయం వృధా అవుతుంది. సమావేశం ఎలాగూ ఆలస్యంగా ప్రారంభమవుతుందనే అభిప్రాయంతో వారు కూడా ఆలస్యంగా రావడం ప్రారంభిస్తారు. సమావేశాలు అస్తవ్యస్తంగా మారుతాయి. కొంత మంది తాము చర్చలో పాల్గొన్న తరువాత ఇతర పనుల పేరుతో వెళ్ళిపోతారు. తమ అభిప్రాయాలు ఇతరులు వినాలని కోరుకునేవారు ఇతరుల అభిప్రాయాలను వినవలసిన బాధ్యత తమమీద కూడా ఉన్నదని గుర్తించాలి. ఇతరుల నుండి నేర్చుకోవలసిన అంశాలు గాంటాయనే స్పృహ ఉండాలి. తాము విలువైన అభిప్రాయాలు చెబుతామని తమపట్ల తమకు అతి విశ్వాసం తగదు. ఇతరులు చెప్పే విషయాల్లో వినదగ్గ వేమీ ఉండవన్న అపొంభావం పనికిరాదు. సభ్యులందరూ చర్చల్లో బాధ్యతగా పాల్గొనాలి. పనిలో భాగస్వాములు కానివారు, ఫలితాలకు బాధ్యత వహించనివారు చర్చను పరిపుష్టం చేయజాలరు. అసంబద్ధమైన అభిప్రాయాలు వ్యక్తం చేస్తుంటారు. అందుకే ఆచరణకూ, చర్చకు కూడా సంబంధం ఉన్నది. అనుభవాల ప్రాతిపదికగా సూత్రబద్ధమైన చర్చ జరగాలి. తర్కం పనికిరాదు. చర్చలకు లేదా మరొకరి అభిప్రాయాలకు కమిటీ సభ్యులు సమాధానం చెప్పే ప్రయత్నం చేయకూడదు. చర్చల్లో తనకు సంబంధించిన విషయం వచ్చినప్పుడు, తన వివరణ అవసరమని భావించినప్పుడు అధ్యక్షుల

అనుమతితో మాట్లాడవచ్చు.

చర్చల సమోద

సమావేశంలో చర్చలను సమోద (మినట్స్) చేసేందుకు ఒకరు బాధ్యత తీసుకోవాలి. మినట్స్ అంటే మాట్లాడి మాట్లాడినట్టుగా యథాతథంగా రాయటం. అంత వేగంగా రాయలేకపోయినా కనీసం చెబుతున్న అభిప్రాయం సమోద చేయాలి. నిర్ణయాలు సమోద చేయాలి. వక్రీకరణలు జరగకూడదు. చర్చలు శ్రద్ధగా విన్నప్పుడు మాత్రమే ఇది సాధ్యం. మినట్స్ రాయటంలో అనేక అనుభవాలు చూస్తున్నాం. కొన్ని సందర్భాలలో ఒకానొక సమావేశంలో ఎవరు ఏమి మాట్లాడారో కొద్ది కాలం తరువాత చూస్తే ఏమి అర్థం కాదు. మినట్స్ ప్రాధాన్యతను గుర్తించి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. లేనట్లయితే మినట్స్ ప్రయోజనం నెరవేరదు.

అంతిమ బాధ్యత టీమ్ లీడర్ దే

సమావేశం సకాలంలో, సక్రమంగా జరిగేటట్లు చూడవలసిన బాధ్యత అంతిమంగా టీమ్ లీడర్ దే. సమావేశం జరిగే తీరు ప్రభావం సభ్యుల హాజరు మీద కూడా ఉంటుంది కదా! టీమ్ లీడర్ ఎప్పుడూ వివాదాలకు తానే కారణం కాకుండా చూసుకోవాలి. తన పనివిధానంలోపాల మూలంగా సమస్యలు తలెత్తకుండా జాగ్రత్తపడాలి. సమస్యలు పరిష్కరించేవారు ఉండాలి తప్ప సమస్యలు సృష్టించకూడదు. ఎజెండా రూపొందించటం, సమాచారం సేకరించుకోవటం, నిర్దిష్ట ప్రతిపాదనలు తయారు చేసుకోవటం, అమలుకు అవసరమైన పని విభజనను ప్రతిపాదించటం వంటి అంశాలన్నీ టీం లీడరుకు సంబంధించిన బాధ్యతలే. సమావేశం సక్రమంగా నడిపేందుకు తగిన అధ్యక్షుడు / అధ్యక్షురాలిని ముందుగానే ప్రతిపాదించాలి. అధ్యక్షులు చర్చను క్రమబద్ధంగా నిర్వహించాలి. చర్చలు పక్కతోవ పట్టకుండా నియంత్రించాలి. చర్చలో పాల్గొనేవారి సంఖ్య, ఎజెండాలోని అంశాలు, అందుబాటులోనున్న సమయం గమనంలో ఉంచుకొని సమావేశం సకాలంలో పూర్తయ్యే విధంగా నడపాలి. ①

వైద్యరంగం

ప్రజారోగ్యం: క్యూబా ప్రత్యామ్నాయం

కమ్యూనిటీ ఆధార రోగనివారణ వ్యవస్థ, బలమైన ప్రభుత్వ వైద్య వ్యవస్థ, స్వలాభానికి కాకుండా ప్రజా వైద్యానికి పెద్దపీట వేసే వైద్య విద్య, మందుల రంగంలో స్వయం సమృద్ధి... క్యూబా మనకు చూపిస్తున్న ఆదర్శం. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే వైద్యం వ్యాపార రంగం కాదు, సేవా రంగం అని క్యూబా ప్రత్యామ్నాయం చాటి చెబుతోంది.

ఎస్. వెంకట్రావు

మనం దేశంలో ఆరోగ్య రంగం మీద చాలా చర్చలు జరుగుతున్నాయి. దేశంలో హెల్త్ టూరిజాన్ని అభివృద్ధి చేసే విషయంపై ఈమధ్య మరింత చర్చ జరుగుతోంది. ఢిల్లీ నగరం హెల్త్ టూరిస్టు కేంద్రంగా మారిపోయిందని మన ఆర్థిక పండితులు చెబుతున్నారు. దాని బాటలోనే ప్రధాన నగరాలను తీర్చి దిద్దాలని 'కార్పొరేట్ ప్రణాళికా వేత్తలు' పథకాలు రూపొందిస్తున్నారు. వైద్య రంగం ఆధునీకరణ, అమెరికా తరహాలో ఆరోగ్య బీమా, సాద్యోగులకు హెల్త్ కార్డులు, ఆరోగ్య శ్రీ వంటి పథకాలు చాలా చాలా వస్తున్నాయి. మరోవైపు ప్రజారోగ్య పరిరక్షణలో ప్రభుత్వ విజయాలు, అపజయాలపై విమర్శలు, ప్రతివిమర్శలు వెల్లువెత్తుతున్నాయి. కార్లు, కాస్మోటిక్స్ తో పోటీ పడుతూ మీడియాను కార్పొరేట్ వైద్య ప్రకటనలు ముంచెత్తుతున్నాయి.

కానీ ఆరోగ్య రంగానికి సంబంధించిన ఒక ముఖ్య విషయం మీద-మనలాంటి తక్కువ ఆదాయ వనరులన్న దేశంలో, అతి తక్కువ వనరులతో ప్రజలందరికీ చక్కటి ఆరోగ్యం అందిస్తున్న, విజయవంతమైన ఒక మహత్తర ప్రత్యామ్నాయం మీద- మాత్రం అసలు చర్చ జరగడం లేదు. పశ్చిమ దేశాల మీడియా ఈ విషయాలు పేద దేశాలకు అందకుండా నేర పూరితంగా వ్యవహరిస్తోంది. మన కార్పొరేట్ మీడియా మౌనం వహిస్తోంది.

క్యూబా ప్రజారోగ్య రంగ విజయాల గురించి మనం మాట్లాడుకుంటున్నది. 1978లో

అల్లా అట్టా ప్రకటన 'ప్రజలందరికీ ప్రాథమిక ఆరోగ్యం అందాలి' అని అన్ని ప్రభుత్వాలకు విజ్ఞప్తి చేసింది. కానీ క్యూబా అంతకు ముందే ఆ ప్రకటన లక్ష్యాన్ని సాధించింది.

అమెరికా, బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, జపాన్ వంటి అగ్రరాజ్యాల వనరులతో పోలిస్తే క్యూబా 'పేద' దేశం. తలసరి ఆదాయాలతో పోల్చినా అది వాటికి ఏమాత్రం సరిరాదు. కానీ ప్రజా రోగ్యం దృష్ట్యా చూస్తే అది ఆ దేశాలన్నిటికీ మించిపోయింది. క్యూబా ప్రజల ఆయుఃప్రమాణం 79 ఏళ్లు... అమెరికాతో సమానం. క్యూబా శిశుమరణాల సంఖ్యను 1000 కాన్పులకు నలుగురికి తగ్గించింది... అమెరికాను అదిగమించింది. (అమెరికాలో 1000 కాన్పులకు ఆరుగురు పిల్లలు చనిపోతున్నారు) అయిదేళ్ల లోపు పిల్లలు ప్రతి వెయ్యిమందికి అమెరికాలో ఏడుగురు చనిపోతుంటే క్యూబాలో ఆరుగురు మాత్రమే చనిపోతున్నారు. అమెరికాలో 1000 మంది ప్రజలకు 2.5 మంది వైద్యులుంటే, క్యూబాలో 6.7 మంది ఉన్నారు.

క్యూబాను అమెరికాతో ఎందుకు పోల్చాల్సి వస్తోందంటే మనలాంటి వర్ణమాన దేశమైన క్యూబా ఆరోగ్యరంగంలో ప్రపంచంలోనే అత్యంత ధనిక దేశాల్లో ఒకటైన అమెరికాను తలదన్ను తున్నదంటే మన దేశం ఆ మార్కాన్ని ఎందుకు

ఎన్నుకోకూడదు అనే ప్రశ్నకు సమాధానం కోసమే.

సరైన ప్రత్యామ్నాయం

పేద దేశాల్లోని ప్రజలను చాలా రకాల రోగాలు పట్టి పీడిస్తున్నాయి. నిజానికి ఆ రోగాలను నిర్మూలించే సామర్థ్యం రానూ చాలా దేశాలు వాటిని నిర్మూలించలేకపోతున్నాయి. అలాగే చాలా దేశాల్లో -ధనిక పేద దేశాలు రెంటిలోనూ - ఆరోగ్య వ్యవస్థలు అసమర్థత అనే రోగంతో కునారిల్లుతున్నాయి. ఒక విభాగానికి, మరో విభాగానికి సంబంధం లేకపోవడం, ఆర్థిక వనరులనూ, మానవ వనరులనూ సరైన పాళ్లలో సామర్థ్యంగా ఉపయోగించుకోలేకపోవడం ఆరోగ్య వ్యవస్థకు పట్టిన ఈ రోగానికి కారణం. ఆరోగ్యాన్ని ప్రజాసేవా రంగంగా కాకుండా ప్రయివేటు వ్యాపారంగా పరిగణించే నయా-నాదార వాద విధానాలు దానికి ఈ జబ్బు పట్టించాయి. కానీ క్యూబా దీనికి ఒక చక్కటి, విజయవంతమైన ప్రత్యామ్నాయాన్ని మనకు అందిస్తోంది. తక్కువ ప్రాథమిక వనరులు, పెట్టుబడులతో, మంచి ప్రజారోగ్య వ్యూహంతో పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందిన దేశాల స్థాయికి మించి ప్రజలకు మంచి ఆరోగ్యం అందిస్తూ, విదేశాలకు కూడా సహాయ పడుతోంది. తక్కువ వనరులతోనే విప్లవాత్మకమైన మందులు తయారుచేస్తూ, విదేశాలకు ఎగుమతులు చేస్తోంది. దేశంలో అంటు

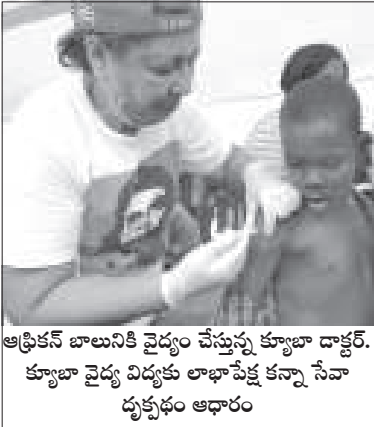
రచయిత భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు) రాష్ట్ర కమిటీ సభ్యులు, 'మార్క్సిస్టు' సంపాదకులు.

రోగాలను క్యూబా పూర్తిగా నిర్మూలించింది. శిశుమరణాలను బాగా తగ్గించింది. దీర్ఘకాల వ్యాధులను నియంత్రించింది. ఆయుఃప్రమాణాలను పెంచింది. బయో-టెక్నాలజీలో పరిశోధనలను బాగా అభివృద్ధి చేసింది. ఇదంతా కూడా గత 40 సంవత్సరాలకు పైగా అమెరికా ఆంక్షలనూ, ఆర్థిక దిగ్బంధనాన్ని ఎదుర్కొంటూ, సోవియట్ పతనం తరువాత దేశంలో ఏర్పడిన తీవ్ర ఆర్థిక ఒడిదుడుకులను అదిగమిస్తూ సాధించిన విజయం అన్న విషయాన్ని మనం గుర్తుంచుకోవాలి.

కుటుంబ వైద్యవ్యవస్థ

రోగాలు వచ్చిన తరువాత వైద్యం చేయడం కాదు రోగాలు రాకుండా ప్రతి కుటుంబానికీ ఆరోగ్యం అందుబాటులో రాండే విధానాన్ని క్యూబా రూపొందించింది. క్యూబా జనాభా 1.27 కోట్లు. అక్కడ 33,000 మంది కుటుంబ వైద్యులున్నారు. సుమారు 120 నుండి 160 కుటుంబాల ఆరోగ్యాన్ని ఒక వైద్యుడు, ఒక నర్సు నిరంతరం పర్యవేక్షిస్తారు. వారు ఆ ప్రజలు నివసించే ఇళ్లవద్దనే నివాసం రాంటూ కమ్యూనిటీ క్లినిక్లు నిర్వహిస్తారు. వారు తమ పరిధిలోని కుటుంబాల ఆరోగ్య రికార్డులను రూపొందించి, నిరంతరం కొనసాగించాలి. ఈ కుటుంబ వైద్యుల పని వైద్యం చేయడం కన్నా రోగాలు రాకుండా ఆ కుటుంబాలను రక్షించడం. రోగనివారణ వ్యవస్థలో వారు ప్రధాన భాగస్వాములు. ప్రజలనూ, స్థానిక సంస్థలను కూడా దానిలో భాగస్వాములను చేస్తారు. అంటువ్యాదులు రాకుండా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు, కుటుంబ సభ్యుల రోగచరిత్రను బట్టి వారు తీసుకోవలసిన ఆహారం, ఇతర జాగ్రత్తలు వివరిస్తారు. వారి మానసిక, ఆరోగ్య రికార్డులను కొనసాగించడం క్యూబా వైద్య విధానంలో ఒక ముఖ్యమైన విషయం. గర్భవతులైన మహిళల రికార్డు తయారుచేయడంతో బాటు వారు సమయానుకూలంగా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు కుటుంబ వైద్యులే చూస్తారు. తమ పరిధిలోని ప్రజలను ఆరోగ్య ప్రమాద స్థాయి దృష్ట్యా 1 నుండి 6 స్థాయిలుగా విభజిస్తారు. రాదాహారణకు పొగ త్రాగేవారిని (క్యూబన్లు చుట్టలు విపరీతంగా తాగుతారు) ఆరోగ్య ప్రమాదం దృష్ట్యా 2 కేటగిరిలో రాంచుతారు. నిత్యం ఊపిరితిత్తుల వ్యాధితో బాధపడే రోగులను 3వ కేటగిరిలో చేరుస్తారు. ఈ కమ్యూనిటీ క్లినిక్లు తమ పరిధిలోని ఆయా ప్రమాద స్థాయిల్లో ఎంతమంది వ్యక్తులున్నారో అన్న విషయాలను పై స్థాయిలోని (జిల్లా స్థాయి) పాలిక్లినిక్లకు

“రోగాలు వచ్చిన తరువాత వైద్యం చేయడం కాదు రోగాలు రాకుండా ప్రతి కుటుంబానికీ ఆరోగ్యం అందుబాటులో రాండే విధానాన్ని క్యూబా రూపొందించింది. క్యూబా జనాభా 1.27 కోట్లు. అక్కడ 33,000 మంది కుటుంబ వైద్యులున్నారు. సుమారు 120 నుండి 160 కుటుంబాల ఆరోగ్యాన్ని ఒక వైద్యుడు, ఒక నర్సు నిరంతరం పర్యవేక్షిస్తారు. 99

అఫ్రికన్ బాలునికి వైద్యం చేస్తున్న క్యూబా డాక్టర్. క్యూబా వైద్య విద్యకు లాభాపేక్ష కన్నా సేవా దృక్పథం ఆధారం

పంపిస్తారు. అందువల్ల పాల్ క్లినిక్ స్థాయిలో బిపీ, షుగర్, ఆస్తమా వంటి రోగాలున్న వారు ఎంతమంది అన్న విషయం తెలిసిపోతుంది. క్యూబాలో ప్రతి రోగినీ వైద్యుడు ఏడాదికి ఒక్కసారన్నా ఇంటికి వెళ్లి పరీక్షలు చేయాలి. ఒకవేళ దీర్ఘరోగాలున్న వారైతే వారి ఇంటికి తరచూ వెళతారు. అవసరమైతే రోగిని జిల్లా పాలీ క్లినిక్లకు మరన్ని పరీక్షల కోసం పంపిస్తారు. కానీ వారు మళ్లీ కమ్యూనిటీ క్లినిక్కు వచ్చేస్తారు. రాదాహారణకు ఒక కుటుంబవైద్యుని పరిధిలోని ఒక వ్యక్తి క్షయ వ్యాధి రాంటే అతను మందులు నిరంతరం వాడేట్లు చూడడం, ఎప్పటికప్పుడు అతని రామ్మి పరీక్షలు చేయడం కుటుంబ వైద్యుని విధిగా రాంటుంది. రోగి మందులు వాడుతున్నాడా, లేక నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నాడా అన్న విషయాన్ని డాక్టరు ఆ కుటుంబంలోని ఇతర సభ్యులతో మాట్లాడడం ద్వారా తెలుసుకుని వారికి తగిన సలహాలూ, సూచనలు చేస్తారు. గర్భవతుల విషయంలో కూడా ఇదే విధంగా వ్యవహరిస్తారు. ఆ కమ్యూనిటీలో అంటురోగాలు రాకుండా కూడా ఈ వైద్యబృందమే పర్యవేక్షిస్తుంది. రాదాహారణకు డెంగ్యూ వాధిని నిర్మూలించడం కోసం వారు ఇంటింటికి వెళతారు. డెంగ్యూ

కారక దోమలు నివాసం రాండడానికి అవకాశం రాన్న పరిస్థితులు వారి ఇళ్లలో రాన్నయేమో పరిశీలిస్తారు. ఈ దోమల నివారణకు ఎటువంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి, అన్న దాన్ని గురించి, రాదాహారణకు నిల్వనీరు రాన్న పరిస్థితుల గురించి వివరిస్తారు. ఇటువంటి ఒక పటిష్టమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యవస్థ రాండటం, వ్యాధులు రాకుండా నివారించే పద్ధతులను పకడ్బందీగా అమలు చేయడం మంచి ఫలితాలనిచ్చాయి. క్యూబాలో వ్యాధినిరోధక మందుల వాడకం లేటూ ప్రపంచంలోనే అత్యధికం. వీటికి తోడు అక్కడ ప్రజలందరికీ ప్రభుత్వం రాచిత విద్య నందిస్తోంది. అక్కడ అక్షరాశ్యతా లేటూ 99 శాతం. పౌష్టికాహారం, వ్యాయామాలు వారి విద్యా వ్యవస్థలో అంతర్భాగంగా రాంటాయి. ప్రసవాలను పర్యవేక్షించడం, జన్మించిన శిశువు ఆరోగ్యం, వారికి వ్యాధినిరోధక మందుల వాడకం వంటి అన్ని విషయాలూ కుటుంబ వైద్యులు పర్యవేక్షిస్తారు. తమ పరిధిలోని వృద్ధుల సంరక్షణ కేంద్రాల్లో వృద్ధుల ఆరోగ్య సంరక్షణ బాధ్యత కూడా వీరిదే. క్యూబాలో నిష్ట దారిద్ర్యం వెదికినా కనబడదు. ప్రభుత్వమే పౌరులకు తగిన ఆహారభద్రత కల్పిస్తుంది. ప్రభుత్వమే రాచిత ఆరోగ్య పరిరక్షణ, వైద్యం, మందులు అంద

సవరణ
మార్క్సిస్టు జూన్ సంచిక 'పాఠం బోధించడంలో మెళకువలు' వ్యాసంలో పొరపాటు దొర్లింది. ఆ వ్యాసం 23వ పేజీ రెండవ కాలమ్ మొదటి పేరా చివరి వాక్యం ఇలా చదువుకోగలరు: “విద్యార్థులకు పోరాట ఆవశ్యకతను వివరించేటప్పుడు “మీరు పోరాడండి”, “పోరాటం మీ బాధ్యత” అనకూడదు. “మనం పోరాడాలి”, “పోరాడాల్సిన బాధ్యత మనందరిది” అనాలి.” పొరపాటుకు చింతిస్తున్నాం....సంపాదకుడు

“క్యూబా జనాభాలో 18.3 శాతం మంది వృద్ధులున్నారు. వీరికోసం దేశంలో ప్రభుత్వం 126 వృద్ధాశ్రమాలు నిర్వహిస్తోంది. ఇందులో 9,590 పడకలు ఉన్నాయి. వీరికి నిరంతరం వైద్యం అందించడం కూడా క్యూబా వైద్యవ్యవస్థ బాధ్యతల్లో ఒకటి. 99

జేస్తుంది. అందుకే క్యూబాలో శిశు మరణాలు గణనీయంగా తగ్గిపోయాయి. 1950లలో విప్లవానికి ముందు అక్కడ 1000 కాన్పులకు 80 మంది శిశువులు చనిపోయేవారు. ఇప్పుడు ఆ సంఖ్య 3కు (అమెరికాను మించి) తగ్గిపోయింది. ఇటువంటి పటిష్టమైన ప్రజా ఆరోగ్య వ్యవస్థ వల్లనే క్యూబా పౌరుల సగటు ఆయుర్దాయం అమెరికా, ఇతర ధనిక దేశాలతో సమానంగా ఉంది.

క్యూబా ప్రజలు చుట్టల ప్రియులు గనుక వారికి ఊపిరితిత్తుల సంబంధ వ్యాధులు ఎక్కువ. దీన్ని తగ్గించడం కోసం ప్రభుత్వం చుట్టల రేషన్‌ను తగ్గించింది. ప్రజల్లో దీనిపై చైతన్యం కల్పించే కార్యక్రమాలు చేపట్టింది. అయినా ఈ సమస్య జరిగిందిగా ఉందని వైద్యాధికారులు, కమ్యూనిటీ నిపుణులు చెబుతున్నారు. ఈ దేశంలో ఇంకో సమస్య లైంగిక వ్యాధులు. ఎయిడ్స్ నివారణకు పెద్ద యుద్ధమే చేశారు. మొత్తం మీద క్యూబా అంటు వ్యాధులను దాదాపు నిర్మూలించింది. వాటిలో చాలా వ్యాధులను ఇతర ఏ దేశాలకన్నా ముందుగా క్యూబానే నిర్మూలించింది. పోలియో వ్యాధిని 1962లో నిర్మూలించింది. శిశువులకు పచ్చే టెటానస్ వ్యాధిని 1972లో, కోరింత దగ్గు (డీప్టీరియా)ను 1979లో, అల్లమ్మ (మీజిల్స్) 1993లో, పెద్దసిస్ 1994లో, రుబెల్లా, మంప్స్ 1995లో నిర్మూలించింది. 1962 నుండి పిల్లలకు రోగనిరోధక మందులు ఇచ్చే దినాలు (వ్యాక్సినేషన్ డే) పాటించడం ద్వారా క్యూబా అనేక వ్యాధులను నిర్మూలించగలిగింది. దాంతో పోలియో నిర్మూలనకు అన్ని దేశాలూ క్యూబా పద్ధతిని పాటించడం ప్రారంభించాయి. 1981 లో డెంగూ వ్యాధి తలెత్తడంతో క్యూబా దాన్ని నిర్మూలించడానికి మొత్తం స్థానికులను కదిలిస్తూ ఒక క్యాంపెయన్ చేపట్టింది. ఎక్కడికక్కడ డెంగూ దోమల నివాస స్థలాలు లేకుండా చేశారు. దాంతో ఆ వ్యాధి పూర్తిగా నియంత్రించబడింది.

క్యూబా ప్రభుత్వం 1999లో హవానాలో 'లాటిన్ అమెరికా సూల్స్ ఆఫ్ మెడిసిన్'ను స్థాపించి 49 దేశాలనుండి తదవకు 12000 మంది విద్యార్థులకు సాచివ వైద్య విద్య నందిస్తున్నది.

పాలీక్లినిక్‌లు

కింది స్థాయిలోని కుటుంబ వైద్య వ్యవస్థ క్యూబా ఆరోగ్య సంరక్షణలో కీలక భూమిక పోషించగా, దాని పై స్థాయిలో పాలీ క్లినిక్‌లు ఆ దేశ వైద్య రంగానికి వెన్నెముకగా ఉన్నాయి. 120 నుండి 160 కుటుంబాలున్న ఒక బ్లాకుకు ఒక కుటుంబ వైద్యుడు, ఒక నర్సు ఉంటారు. ఇటువంటి సుమారు 20 నుండి 40 బ్లాకులకు ఒక ప్రభుత్వ పాలీ క్లినిక్ ఉంటుంది. దేశంలో ఇటువంటి 498 పాలీ క్లినిక్‌లున్నాయి. ఒక్కో పాలీ క్లినిక్ 30 వేల నుండి 60 వేల మందికి సానుత, మల్టీ స్పెషాలిటీ వైద్యసేవలు అందిస్తాయి. క్యూబా పాలీ క్లినిక్ చట్టం ప్రకారం ఒక పాలీక్లినిక్ పరిధిలోని కుటుంబ వైద్యుల కార్యాలయాలను ఈ పాలీక్లినిక్‌లు పర్యవేక్షిస్తాయి. ప్రతి పాలీ క్లినిక్ వైద్యవిద్యార్థులకూ, నర్సులకూ, ఇతర వైద్య కోర్సులకు బోధనా కేంద్రాలుగా కూడా ఉంటాయి. సగటు పాలీ క్లినిక్‌లో 22 రకాల సేవలు లభ్యమవుతాయి. ఎక్స్-రే, అల్ట్రాసౌండ్, ఆప్టోమెట్రీ, ఎండోస్కోపీ, ట్రాంటోలిసిస్, ట్రామటోలజీ, క్లినికల్ లాబరేటరీ సదుపాయాలతో పాటు చర్మవ్యాధులు, మానసికారోగ్యం, పూర్వ వ్యాధులు, ఎమర్జెన్సీ దంతవైద్యం, కుటుంబ నియంత్రణ ఆపరేషన్లు, మాతా-శిశు సంక్షేమం, వ్యాధినిరోధక మందు

చూస్తారు' అని ఆమె అంటుంది. ఆ పాలీ క్లినిక్ లో రోజుకు 800 నుండి 1000 మంది రోగులు వివిధ సేవలను సాపయోగించు కుంటారని దాని అధిపతి డాక్టర్ రెబెకా మెండోజా చెప్పారు. “కుటుంబ వైద్యులు - నర్సుల సర్వే ద్వారా మా పాలీ క్లినిక్ పరిధిలో 22.5 శాతం మంది ప్రజలకు అధిక రక్తపోటు సానుట్లు తెలిసింది. సర్వే లోతుగా చేస్తే ఇంకా కొంతమందికి సానుట్లు తెలవచ్చు” అని ఆమె ఒక ఇంటర్వ్యూలో చెప్పారు.

2007లో క్యూబా వైద్య వ్యవస్థను కంప్యూటరీకరించింది. జాతీయ రక్తనిధి నెట్‌వర్క్, మూత్రపిండ వ్యాధులు, మెడికల్ ఇమేజింగ్ నెట్‌వర్క్‌ను ఏర్పాటు చేసింది. ఫ్రాన్స్ తరువాత అటువంటి వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసిన దేశం క్యూబాయే.

క్యూబా జనాభాలో 18.3 శాతం మంది వృద్ధులున్నారు. వీరికోసం దేశంలో ప్రభుత్వం 126 వృద్ధాశ్రమాలు నిర్వహిస్తోంది. ఇందులో 9,590 పడకలు ఉన్నాయి. వీరికి నిరంతరం వైద్యం అందించడం కూడా క్యూబా వైద్యవ్యవస్థ బాధ్యతల్లో ఒకటి.

బయో-టెక్నాలజీలో అగ్రదేశాల సరసన
క్యూబాను అమెరికా గత 40 ఏళ్లుగా తీవ్ర దిగ్బంధనలో ఇరికించడం వల్ల ఆ దేశం

తనకు కావలసిన మందులను తనే తయారు చేసుకోవాల్సి వచ్చింది. అందువల్ల అది తనకున్న పరిమిత పెట్టుబడిని బయో-టెక్నాలజీ రంగానికి పెద్ద ఎత్తున కేటాయిం చింది. దాంతో ఇప్పుడు ప్రపంచ వ్యాపితంగా కొత్త మందుల శాస్త్రాల్లో క్యూబా అగ్రగామిగా అవతరించడమే కాదు, అమెరికా ఆర్థిక దిగ్బంధనాన్ని అదిగమించి పెద్ద ఎత్తున విదేశీ మారక ద్రవ్యం ఆర్జిస్తోంది. మెనింజిటిస్ -బి వ్యాధికి మొట్టమొదటి వ్యాక్సిన్ ను క్యూబా తయారు చేసింది. అలాగే హీమో ఫిలిస్ ఇన్ ఫ్లూయాంజా టైప్ బి వ్యాక్సిన్ కూడా అదే మొదటిగా తయారు చేసింది. ఇప్పుడు అమెరికాకు చెందిన ఒక సంస్థతో కలిసి హవా నాలోని సెంటర్ ఫర్ మాలిక్యులార్ ఇమ్మునాలజీ 'క్యాన్సర్ నిరోధక వ్యాక్సిన్'ను అభివృద్ధి చేస్తున్నాయి. మందుల తయారీలో క్యూబా అగ్ర రాజ్యాలను తలదన్నుతున్నది. అనేక అభివృద్ధి చెందిన దేశాల మెడికల్ జర్నల్స్ లో క్యూబా పరిశోధనా వ్యాసాలు వెలువడుతున్నాయి. దేశంలో పకడ్బందీ ఆరోగ్య, వైద్యవ్యవస్థ సాంద్రం వల్ల బయో-టెక్నాలజీ శాస్త్రాల్లో క్షీణిత్రయల్స్ వేయడంలోనూ, ప్రయోగాలు నిర్వహించడంలోనూ క్యూబాకు వెలుసుబాలు ఏర్పడింది. దాంతో ఈ రోజు క్యూబాకు టూరిజంతో పాటు అత్యధిక విదేశీ మారక ద్రవ్యం ఆర్జించే రంగాలో బయో-టెక్నాలజీ శాస్త్రాల్లో ఒకటిగా మారాయి.

ప్రజాసేవకుల వైద్యవిద్య

క్యూబా వైద్య విద్యా విధానం ప్రజాసేవకులమైనది. ప్రతి వైద్య విద్యార్థి పాలీ క్లినిక్ కు అనుబంధంగా సాంటూ వైద్య విద్యను అలవరుచుకోవాలి. కోర్సు పూర్తయిన తరువాత రెండేళ్లు తప్పనిసరిగా కుటుంబ డాక్టరుగా పనిచేయాలి. క్యూబా ప్రభుత్వం వైద్య విద్యను సాచితంగా అందిస్తుంది. వారి విద్యలో రోగ నివారణ పద్ధతులకు పెద్ద పీట వేస్తారు. అల్లోపతితో స్థానిక సంప్రదాయ వైద్యాన్నీ అక్కపంక్చర్ వంటి ఇతర వైద్య విధానాలనూ సమన్వయ పరుస్తారు. విద్యార్థి కమ్యూనిటీ వైద్యం చేస్తూ చదువుకోవాలి. విద్య పూర్తి చేసుకున్న తరువాత డాక్టర్లు స్వలాభంకోసం కాకుండా ప్రజారోగ్యం కోసం కృషి చేయాలి. కుటుంబ డాక్టర్లకు ప్రత్యేక సదుపాయాలుండవు. వాళ్లు పనిచేసే కమ్యూనిటీ లోనే ప్రభుత్వం ఇచ్చే సాచిత వసతి గృహంలో సాంటాలి. వారి కార్యాలయం కూడా అక్కడే సాంటాయి. వారికి జీతాలు చాలా తక్కువగా సాంటాయి. నెలకు సమారు 20 డాలర్లు

“ కోటి 20 లక్షల మంది జనాభాను చిన్నదేశం - క్యూబాకు చెందిన 37,000 వైద్యులు, నర్సులు నేడు 80 దేశాల్లో పేద ప్రజలకు వైద్య సహాయం అందిస్తున్నారంటే వైద్య రంగంలో అది ఎంతటి ఆదర్శాన్ని నెలకొల్పిందో అర్థమవుతుంది. క్యూబా వైద్యులు స్వదేశంలోనే కాదు విదేశాల్లోనూ ప్రజల గౌరవ మన్ననలు పొందుతారు. ఎందుకంటే వారు విదేశాల్లో పని చేసేది పెద్ద జీతాల కోసం, ఆదాయాల కోసం కాదు. అక్కడి ప్రజల వైద్య అవసరాలు తీర్చడం కోసం. ”

వెనిజులాలో హ్యూగో ఛావెజ్ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత దేశ ప్రజలందరికీ వైద్యం అందించడం కోసం 2003లో 'బారియో అడెంట్రో' అనే కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు. ఈ కార్యక్రమం కోసం క్యూబా 20,000 మంది డాక్టర్లను అక్కడకు పంపింది.

(సమారు 1200 రూపాయలు). కానీ వారికి ఇంటి వసతి, రేషన్ అన్నీ ప్రభుత్వమే సాచితంగా అందిస్తుంది. క్యూబా డాక్టర్లను ప్రజలు పెద్దఎత్తున గౌరవిస్తారు.

విదేశాలకు సహాయం

కోటి 20 లక్షల మంది జనాభా సాన్న చిన్న దేశం - క్యూబా- కు చెందిన 37,000 వైద్యులు, నర్సులు నేడు 80 దేశాల్లో పేద ప్రజలకు వైద్య సహాయం అందిస్తున్నారంటే వైద్య రంగంలో అది ఎంతటి ఆదర్శాన్ని నెలకొల్పిందో అర్థమవుతుంది. క్యూబా వైద్యులు స్వదేశంలోనే కాదు విదేశాల్లోనూ ప్రజల గౌరవ మన్ననలు పొందుతారు. ఎందుకంటే వారు విదేశాల్లో పనిచేసేది పెద్ద జీతాల కోసం, ఆదాయాల కోసం కాదు. అక్కడి ప్రజల వైద్య అవసరాలు తీర్చడం కోసం. ప్రపంచంలోని 80 దేశాల్లో కూడా క్యూబా వైద్యులు, నర్సులు మారుమూల ప్రాంతాలకు వెళ్లి ఆపన్నులకు వైద్యం అందిస్తున్నారు. అనేక సందర్భాల్లో స్థానిక వైద్యులు చేయని సహాయం వీరు చేస్తున్నారు. పాకిస్థాన్ ఆక్రమిత కాశ్మీర్ లో భూకంప బాధితుల వద్దకూ, హైతీ అంతర్యుద్ధ బాధితుల వద్దకూ, ఆఫ్రికాలో అభాగ్యుల దగ్గరికి వీరు వెళ్లి వైద్యం అందిస్తారు. చివరికి అమెరికాలో హరికేన్ కత్రినా విలయం

సృష్టించినప్పుడు కూడా క్యూబా వైద్యులు సహాయానికి ముందుకు వచ్చారు. క్యూబాలో చదువు పూర్తి చేసుకున్న వైద్యులు రెండేళ్లు స్వచ్ఛందంగా విదేశాల్లో పనిచేస్తారు. వారికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక భత్యం ఇస్తుంది.

లాటిన్ అమెరికా దేశాల్లో పరస్పర సహకార ప్రాతిపదికపై వేలాది మంది క్యూబా వైద్యులు పనిచేస్తున్నారు. వెనిజులాలో హ్యూగో ఛావెజ్ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత తన దేశ ప్రజలందరికీ వైద్యం అందించడం కోసం 2003లో 'బారియో అడెంట్రో' అనే కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు. ఈ కార్యక్రమం కోసం క్యూబా 20,000 మంది డాక్టర్లను అక్కడకు పంపింది. వారు వెనిజులాలోని పేద ప్రజలకు వైద్యం చేయడమే కాకుండా వారికి వైద్య విద్య కూడా నేర్పించారు. దానికి బదులుగా క్యూబాకు కావలసిన చమురును వెనిజులా అందజేసింది.

అలాగే లాటిన్ అమెరికాలోని అనేక దేశాల్లో పేద ప్రజలకు క్యూబా వైద్యులు సేవలు అందజేస్తున్నారు. క్యూబా సహాయం అక్కడితో అయిపోలేదు. 1999లో హవానాలో 'లాటిన్ అమెరికా స్కూల్ ఆఫ్ మెడిసిన్'ను స్థాపించి 49 దేశాలనుండి తడవకు 12000 మంది విద్యార్థులకు సాచిత వైద్య విద్య నందిస్తున్నది. ఇది ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద వైద్య విద్యాలయం.

“ ఒక చిన్న దేశం, ఆర్థిక వనరులు పెద్దగా లేని దేశం, అమెరికా సామ్రాజ్యవాదుల, స్థానిక నిరంకుశ పాలకుల కబంధ హస్తాల నుండి బయటపడింది మొదలు దశాబ్దాలుగా ఆర్థిక దిగ్బంధనాన్ని ఎదుర్కొంటున్న దేశం, అండదండలుగా నాన్న సోవియట్ యూనియన్ కులిపోవడంతో ఆర్థికంగా అప్తకష్టాలు అనుభవించిన దేశం... ఆరోగ్య రంగంలో ఇంతటి ఘనవిజయాలు సాధించిందంటే అది అనుసరించిన మార్గం అనుసరణీయం అని మనకు అనిపించొచ్చు? ”

ఆరోగ్యశ్రీ జాబితాలో లేని వ్యాధులకూ, శస్త్రచికిత్స అనంతర వైద్యానికి సామాన్యులు భరించలేని పెద్ద మొత్తాలు చెల్లించాల్సి వస్తోంది. గిరిజన ప్రాంతాలు కనీస ఆరోగ్య సదుపాయాలు లేక కునారిల్లుతున్నాయి. గిరిజన ప్రాంతాల్లో, నగరాలు, పట్టణాల్లోని పేదలు నివసించే ప్రాంతాల్లో సీజన్లు వచ్చినప్పుడు వివజ్జ్వరాలతో వేలాది మంది ప్రాణాలు వదులుతున్నా పాలకులకు పట్టడం లేదు. వైద్యం అంటే కార్పొరేట్ వైద్యంగా మారిపోయింది.

ఆరేళ్ల కోర్సు చదివేందుకు లాటిన్ అమెరికా, ఆఫ్రికా దేశాలనుండే కాక చివరికి అమెరికా నుండి కూడా పేద విద్యార్థులు వస్తున్నారు. 2007లో 91 మంది అమెరికన్ విద్యార్థులు అందులో చేరారు. ఈ విద్యాలయంలో వసతి, భోజనం, పుస్తకాలు, ఇతర సదుపాయాలు సాచితంగా అందించడంతోబాటు కొద్ది మొత్తం స్టైఫెండ్ కూడా ఇస్తారు.

ప్రయివేటీకరణకు ప్రత్యామ్నాయం

ఒక చిన్న దేశం, ఆర్థిక వనరులు పెద్దగా లేని దేశం, అమెరికా సామ్రాజ్యవాదుల, స్థానిక నిరంకుశ పాలకుల కబంధ హస్తాలనుండి బయటపడింది మొదలు దశాబ్దాలుగా ఆర్థిక దిగ్బంధనాన్ని ఎదుర్కొంటున్న దేశం, అండ దండలుగా నాన్న సోవియట్ యూనియన్ కులిపోవడంతో ఆర్థికంగా అప్తకష్టాలు అనుభవించిన దేశం... ఆరోగ్య రంగంలో ఇంతటి ఘనవిజయాలు సాధించిందంటే అది అనుసరించిన మార్గం అనుసరణీయం అని మనకు అనిపించొచ్చు?

కానీ మన దేశంలో వైద్యరంగంలో క్యూబా చూపిస్తున్న ప్రత్యామ్నాయం గురించిన చర్చ ఎక్కడా కనిపించదు. మన పాలకులు వైద్య టూరిజం గురించి మాట్లాడతారు, ప్రజలందరికీ కార్పొరేట్ వైద్యం అందించే పథకాల గురించి మాట్లాడతారు, పెద్ద పెద్ద మల్టీ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రులను గురించి చర్చ చేస్తుంటారు. కానీ వారి విధానాలు దేశంలో ప్రాథమిక ఆరోగ్య వ్యవస్థను పాడెక్కించాయి. కుటుంబ వైద్య వ్యవస్థను దాదాపుగా లేకుండాచేశాయి. ఇప్పుడు మనకు ఫామీలీ డాక్టర్ కనిపించరు. మన వైద్య విధానం ఫక్ష వాణిజ్యంగా మారిపోయింది. వైద్య రంగంపై ప్రభుత్వం ఖర్చు తగ్గిపోతుంటే ప్రయివేటు పెట్టుబడి పెరుగుతోంది. ప్రయివేటు పెట్టుబడి అంటే ప్రజలు తమ జేబుల్లోనుండి వైద్యానికి ఖర్చు చేయడమే. చివరికి ప్రభుత్వ వైద్య సేవలకు కూడా ప్రజలనుండే వసూలు

కొన్ని ముఖ్యమైన ఆరోగ్య ప్రమాణాల పోలిక

ఆరోగ్య ప్రమాణం	అమెరికా	క్యూబా	చైనా	భారత్
ఆయుఃప్రమాణం (సం॥)	79	79	75	66
శిశుమరణాలు (1000 కాన్పులకు)	6	4	12	44
తలసరి ఆరోగ్య ఖర్చు (డాలర్లలో)	8,895	558	322	61
స్థూల జాతీయోత్పత్తి (జిడిపీ)లో ఆరోగ్యంపై ఖర్చు శాతం	17.9	8.6	5.4	4.0
ప్రజల్లో మరుగుదొడ్ల సదుపాయం గలవారి శాతం	100	93	65	36
ప్రతి లక్షమంది ప్రజల్లో క్షయ వ్యాధి సోకేవారి సంఖ్య	4	9	73	176
1000 మంది శిశువుల్లో 5 ఏళ్ల లోపు మరణాలు	7	6	14	56
1000 జనాభాకు డాక్టర్లు	2.5	6.7	1.9	0.7

చేసే (యూజర్ ఛార్జీల) పద్ధతి వచ్చింది. భారత దేశంలో ప్రజల పేదరికం పెరగడానికి వైద్య రంగంలో పాలకులు అనుసరిస్తూ వస్తున్న ప్రయివేటీకరణ విధానం ఒక కారణమని పలు అంతర్జాతీయ సర్వేలు చెప్పాయి. వ్యాధి నివారణ వ్యవస్థను పక్కన పెట్టేసి వ్యాధి చికిత్స పద్ధతకు, అందునా స్పెషలిస్టు వైద్యానికి పెద్ద పీట వేస్తున్నాం.

వైద్యం మన దేశంలో సామాన్యులకు భరించలేని బాధగా తయారైంది. ఒక్కసారి కార్పొరేట్ ఆసుపత్రికి శస్త్ర చికిత్సకు వెళ్ళితే జీవితంలో పోగుచేసుకున్న దంతా పోగొట్టుకోవలసి వస్తోంది. ఆరోగ్యశ్రీ వంటి పథకాలు సమస్యను పరిష్కరించకపోగా మరింత జరిలం చేస్తున్నాయి. ఈ పథకాలు కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులను పోషిస్తూ ప్రభుత్వ వైద్యాన్ని అటకెక్కిస్తున్నాయి. దాంతో చిన్న చిన్న వ్యాధులకూ,

మొత్తం మీద చూసినప్పుడు మన దేశంలో ప్రజా వైద్యం ఒక పెద్ద సంక్షోభంలో చిక్కకున్నది. ఈ సంక్షోభం నుండి బయటపడాలంటే మనకు క్యూబా విధానం పనికొస్తుందేమో ఆలోచించాలి. మక్కీకి మక్కీ కాకపోయినా క్యూబా ప్రత్యామ్నాయం మనకు అనుసరణీయం. కమ్యూనిటీ ఆధార రోగనివారణ వ్యవస్థ, బలమైన ప్రభుత్వ వైద్య వ్యవస్థ, స్వలాభానికి కాకుండా ప్రజా వైద్యానికి పెద్దపీట వేసే వైద్య విద్య, మందుల రంగంలో స్వయం సమ్మర్థి... క్యూబా మనకు చూపిస్తున్న ఆదర్శం. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే వైద్యం వ్యాపార రంగం కాదు, సేవ రంగం అని క్యూబా ప్రత్యామ్నాయం చాటి చెబుతోంది. అటువంటి ప్రత్యామ్నాయం వైపు మన వైద్యరంగం మళ్లించబడాలంటే బలమైన ప్రజా ఒత్తిడి నిర్మాణం అవసరం.

సంక్షేమ పథకాల కుదింపు ప్రపంచ దేశాలపై ప్రభావం

జైవెబ్

ఐక్యరాజ్య సమితికి చెందిన ప్రపంచ కార్మిక సంస్థ తాజా నివేదిక ప్రకారం ప్రపంచ జనాభాలో 70 శాతం మంది ఆదాయాలు వారి అవసరాలు తీర్చడానికి సరిపోవు. వీరికి ఆరోగ్య రక్షణ, వృద్ధాప్య ఫించనలు, ఇతర సాంఘిక భద్రతా పథకాలు అందుబాటులో లేవని నివేదిక పేర్కొంది. ప్రపంచ ఆర్థిక సంక్షోభం వల్ల నిరుద్యోగం, పేదరికం పెరుగుతున్నాయనీ, అయినా దాదాపు అన్ని దేశాలూ తమ సంక్షేమ పథకాలలో కోతలు కొనసాగిస్తున్నాయనీ, తద్వారా 70 శాతం ప్రజానీకపు జీవన ప్రమాణాలు మరింత దిగజారుస్తున్నాయనీ కార్మిక సంస్థ సర్వే హెచ్చరించింది.

ఏటా విడుదలయ్యే సంస్థ నివేదిక ఇటీవలేనే ప్రచురించబడింది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా నిరుద్యోగులు, రాద్యోగులు, కార్మికులు పరిస్థితులు, పని ప్రదేశాలలో ప్రమాదాలకు గురయ్యే కార్మికులు, గర్భిణీ స్త్రీలు, కొత్తగా బిడ్డలు పుట్టిన తల్లులు, పసి పిల్లల సంరక్షణ, పెన్షన్ పొందే వయసుకు చేరిన కార్మికుల స్థితిగతులపైనా, ఇతర సామాజిక అంశాలపైనా సంస్థ ప్రతి సంవత్సరం సర్వే చేస్తుంది. 2012లో ప్రపంచ కార్మిక సంస్థలో ఆమోదం పొందిన కనీస సామాజిక భద్రతాంశాలు, ఐక్యరాజ్యసమితి నిత్యం ఒక తంతులాగా ప్రకటించే మానవ హక్కులు, జి-20 దేశాలు, 185 దేశాలలోని యాజమాన్యాలు, యూనియన్లు ఆమోదించిన కనీస సామాజిక భద్రతా అంశాల ప్రమాణంగా ఈ నివేదిక ఇవ్వబడింది.

ఈ నివేదిక సారాంశాన్ని మనం పరిశీలిస్తే పెట్టుబడిదారీ విధాన దుష్ఫలితాలు మన కళ్ళ ముందు ప్రత్యక్షమవుతాయి. 2008లో జరిగిన ప్రపంచ ఆర్థిక సంక్షోభం తర్వాత ఐరోపా, అమెరికా, ఇతర అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలలో సామాజిక భద్రతా పథకాలలో అత్యంత క్రూరంగా, కఠినంగా కోతలు విధిస్తున్నారు. వీటి ప్రభావం అత్యధిక ప్రజానీకం మీద స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. ప్రపంచ కార్మిక సంస్థ రూపొందించిన కనీస భద్రతా సూత్రాలకు విరుద్ధంగా విధానాలు అమలువుతున్నాయి. అనేక దేశాలలో

ఎన్నో దశాబ్దాల నుండి అమలు అవుతున్న సామాజిక పథకాలన్నీ కోతకు గురవుతున్నాయి.

నివేదికలోని కొన్ని ముఖ్యాంశాలు

★ పిల్లలకు పౌష్టికాహారం, ఆరోగ్య సంరక్షణ, విద్యను అందించటానికి సరైన నిధులు కేటాయించకపోవటం వల్లా, నిర్మూలించగలిగే అవకాశం రాండి కూడా బాల కార్మిక వ్యవస్థను రూపుమాప లేకపోవటం వల్లా ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రతి రోజూ 18,000 మంది పిల్లలు చనిపోతున్నారు.

★ 2008 సంవత్సరానికి యూరోప్ లో 11.6 కోట్ల మంది ప్రజలు పేదరికంలో ఉండగా, 2012-13 సంవత్సరానికి అది 12.6 కోట్లకు పెరిగింది. 28 యూరోపియన్ యూనియన్ దేశాలలోని 19 దేశాలలో పేదరికంలోకి నెట్టివేయబడ్డ పిల్లల సంఖ్య 2007 నుండి 2012 వచ్చే సరికి గణనీయంగా పెరిగింది. దాదాపు 8 లక్షల మంది పిల్లలు అదనంగా పేదరికంలోకి చేరారు.

★ ప్రపంచవ్యాప్తంగా 20.2 కోట్ల మంది కార్మికులకు సామాధి కరువైపోగా వారిలో కేవలం 12 శాతానికే నిరుద్యోగభృతి అందుతోంది. పెన్షన్ పొందాల్సిన వయస్సుకు వచ్చి వారిలో దాదాపు 48 శాతం మందికి ఆ సౌకర్యం లేదు. పెన్షన్ పొందుతున్న 52 శాతం మందిలో కూడా అధికశాతం మందికి వారి జీవితావసరాలకు తగ్గట్టుగా పెన్షన్ రావటం లేదు.

★ పారిశ్రామిక ప్రాంతాలలో పని చేసే కార్మికవర్గం మొత్తంలో కేవలం 33 శాతం కార్మికుల కుటుంబాలకు మాత్రమే సామాజిక భద్రత, ఇన్సూరెన్స్ సౌకర్యాలు అందుబాటులో ఉన్నాయి. పారిశ్రామిక కార్మికవర్గం పని ప్రదేశాలలో ఎదుర్కొంటున్న దుర్భర స్థితికి, ఈమధ్యనే బంగ్లాదేశ్ టెక్స్టైల్ ఫ్యాక్టరీలోనూ, టర్కీలోని బొగ్గు గనులలోనూ జరిగిన ఘోర ప్రమాదాలే తార్కాణం.

★ ప్రపంచవ్యాప్తంగా పని చేస్తున్న మహిళల్లో కేవలం 28శాతం మందికి మాత్రమే ప్రసూతి సెలవులు, ప్రత్యేక అలవెన్సులు ఇస్తున్నారు. బిడ్డను ప్రసవించే ముందు, ప్రసవించిన

తరువాత కొద్ది కాలంపాటు సంరక్షణ పథకాలు అందుతున్నాయి. దీని వల్ల గత్యంతరం లేని పరిస్థితులలో పసిబిడ్డల తల్లులుగా ఉన్న మహిళా కార్మికులు జీవనం కోసం పూర్తి ఆరోగ్యపు సామర్థ్యం పొందకుండానే తిరిగి పనిలోకి రావాల్సిన దుస్థితి నెలకొని ఉంది.

★ ప్రపంచ జనాభాలో 39 శాతం మందికి ఎటువంటి ఆరోగ్య సంరక్షణ పథకాలూ అమలుకావటం లేదు. అతి పేద దేశాలలో అయితే గరిష్టంగా 90శాతం మందికి ఈ సౌకర్యాలు లేవు. దీని ఫలితంగా ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఆరోగ్యం మీద ఖర్చు చేస్తున్న డాంట్లో 40శాతం ఖర్చు నేరుగా బాధితులే భరించాల్సిన పరిస్థితి ఉంది.

ఈ రకమైనటువంటి సామాజిక మహా విపత్తుకి కారణం ప్రపంచవ్యాప్తంగా అమలువుతున్న పెట్టుబడిదారీ విధానమే. నేడది మరింత క్షీణించి, కుళ్ళిపోయే దశలో ఉన్నది. ప్రపంచంలో ఉన్న కొద్ది మంది సామ్రాజ్యవాద పెట్టుబడిదారుల చేతుల్లో ఉన్న బహుళజాతి కంపెనీలూ, బ్యాంకులూ తమ దేశాలలో ఉన్న కార్మిక వర్గాన్ని కొల్లగొట్టటం ద్వారానూ, అలాగే ఆసియా, ఆఫ్రికా, లాటీన్ అమెరికన్ దేశాలలోని అత్యధిక ప్రజానీకాన్ని పీల్చిపిప్పి చేయటం వల్లనూ ఈ పరిస్థితి ఏర్పడింది.

ఈ బ్యాంకులు, ద్రవ్య పెట్టుబడి సంస్థల కోసం ప్రపంచంలోని అన్ని దేశాల ప్రభుత్వాలూ వారికి అనుకూలంగా అమలు చేస్తున్న సంస్కరణల ప్రభావం అగ్నికి ఆజ్యం పోసినట్లయింది. ఇటువంటి దుర్భరపు సంస్థల సట్టా వ్యాపార ధోరణుల వలన 2008లో ఆర్థిక వ్యవస్థ కుప్పకూలింది. ప్రపంచ కార్మిక సంస్థ సర్వే ప్రకారం 2008 సంక్షోభం తరువాత ప్రకటించిన ప్రోత్సాహకాలు, ఉద్దీపన పథకాలకు 2010లోనే ప్రభుత్వాలూ స్వస్తిపలికాయి. ద్రవ్యలోటు నియంత్రణ పెరుతో ప్రభుత్వ పెట్టుబడులలో కోతలను కొనసాగించాయి. సంక్షోభంలో ఉన్న బలహీన వర్గాల ప్రజలకు దన్నుగా నిలవాల్సిందిపోయి, తమ కోతల విధానాలను యథావిధిగా కొనసాగించాయి.

“ పెట్టుబడిదారీ దేశాలు సామాజిక భద్రతా సంక్షేమ పథకాలకు చాలా తక్కువ నిధులు కేటాయిస్తున్నాయని నివేదిక స్పష్టంగా పేర్కొంది. అన్ని దేశాల సగటు పెట్టుబడి గమనిస్తే శిశు కుటుంబ సంక్షేమ పథకాలపై స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో కేవలం 0.4 శాతమే కేటాయిస్తున్నాయి. దక్షిణ యూరప్ లో అత్యధికంగా 2.2 శాతం ఉంటే, ఆసియా, ఆఫ్రికా, పసిఫిక్ ప్రాంతాలలో కేవలం 0.2 శాతంగా ఉంది. ”

అంతర్జాతీయ ద్రవ్య నిధి సంస్థ పిలుపు మేరకు 106 దేశాలలో పెన్షన్లు, ఆరోగ్యం, పబ్లిక్ పెట్టుబడులలో వ్యవస్థాగత సంస్కరణలు అమలు చేయటం ద్వారా ప్రజలపై పెట్టే పెట్టుబడులు భారీగా కుదింపుకు గురవుతున్నాయి. 2008 ఆర్థిక సంక్షోభంలో దివాళా తీసిన ఆర్థిక సంస్థలను కాపాడుకోవటానికి ఇచ్చిన ఉద్దీపనల వలన రోజు రోజుకీ పెరుగుతున్న లోటునూ, అప్పులనూ కట్టిడి చేసేందుకు ప్రభుత్వాలు సంక్షేమ పథకాల పెట్టుబడులలో కఠినమైన, క్రూరమైన కోతలను కొనసాగిస్తున్నాయని ఐ.ఎల్.ఓ. (ప్రపంచ కార్మిక సంస్థ) నోటు పేర్కొంది. అదే సందర్భంలో ఆర్థిక సంక్షోభం వల్ల ప్రభుత్వ ఆదాయాలు తరగటం కూడా ఒక ప్రధాన కారణమని ప్రకటించారు.

సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కోవటానికి ఐర్లాండ్, బ్రిటన్, ఉక్రెయిన్, పోర్చుగల్, అమెరికా తదితర దేశాలు నిరుద్యోగులకు ఇవ్వాల్సిన అనేక ప్రోత్సాహకాలను కుదించటం, ప్రోత్సాహకాలు అందించే కాల పరిమితిని తగ్గించటం, ఉపాధి కోసం వచ్చే వారికి కఠిన నిబంధనలను విధించటం, ఖాళీ అయిన ఉద్యోగాలను భర్తీ చేయక పోవటం మొదలైన చర్యలకు పాల్పడుతున్నాయని ఈ రిపోర్టు పేర్కొంది. అమెరికాలో నిరుద్యోగ భృతి అందుతున్న వారి సంఖ్య కేవలం 26.5 శాతంగా ఉంది. బల్గేరియాలో నిరుద్యోగ భృతి అందుతున్న వారి సంఖ్య 25.6 శాతం. ఈ సర్వే రిపోర్టు ప్రకారం మొత్తం 201 దేశాలలో కేవలం 20 దేశాలలో మాత్రమే నిరుద్యోగ భృతి అమలులో ఉంది. అది కూడా మొదటి సారి ఉపాధి కోసం వచ్చిన వారికి మాత్రమే చెల్లుతుంది. నిరుద్యోగ భృతికి ఎంపిక అవ్వటానికి పని చేయాల్సిన సమయం కన్నా ముందే యువతను పనిలో నుండి తొలగించటం, తద్వారా ఇన్సూరెన్స్ చట్టంలోకి రానీయకుండా చేయటం, ఈ చట్టాలన్నీ వర్తించని దుర్భర పని ప్రాంతాలలో పని చేయించుకోవటం లేదా టెంపరరీ, కాంట్రాక్టు, టెంట్ ఓర్నింగ్, తాత్కాలిక నియామకాల ద్వారా పని చేయించుకోవటం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వాలు ఈ సంక్షేమ పథ

కాలను యువతకు అందకుండా చేస్తున్నాయని నివేదిక తెలిపింది.

పెట్టుబడిదారీ దేశాలు సామాజిక భద్రతా సంక్షేమ పథకాలకు చాలా తక్కువ నిధులు కేటాయిస్తున్నాయని నివేదిక స్పష్టంగా పేర్కొంది. అన్ని దేశాల సగటు పెట్టుబడి గమనిస్తే శిశు కుటుంబ సంక్షేమ పథకాలపై స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో కేవలం 0.4 శాతమే కేటాయిస్తున్నాయి. దక్షిణ యూరప్ లో అత్యధికంగా 2.2 శాతం ఉంటే, ఆసియా, ఆఫ్రికా, పసిఫిక్ ప్రాంతాలలో కేవలం 0.2 శాతంగా ఉంది. ఊరంతా దప్పులు కొట్టే అమెరికా స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో అత్యంత కనిష్టంగా 0.699 శాతం మాత్రమే పిల్లలు, కుటుంబ సంక్షేమం కోసం వెచ్చిస్తోంది. అదే అమెరికా తన మిలటరీ యంత్రాంగానికి 4.2 శాతం కేటాయిస్తోంది.

2016 వరకు అన్ని దేశాలలో ప్రభుత్వాలు, సామాజిక సంక్షేమ పథకాలలో కోతలు కొనసాగించాలని అంతర్జాతీయ ద్రవ్య నిధి సంస్థ ఆదేశం గాంది. ఐ.యం.ఎఫ్. అంచనా ప్రకారం ఒక్క 2014లోనే 122 దేశాలు తమ ఖర్చులను కుదించుకుంటాయి. అందులో 82 దేశాలు అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలే. ఆర్థిక సంక్షోభం రాక పూర్వం ప్రజా సంక్షేమ పథకాలపై పెట్టిన పెట్టుబడుల కన్నా తక్కువగా ఉండేటట్లు దాదాపు అన్ని దేశాలు ప్రయత్నం చేస్తాయని పేర్కొంది.

ఈ రిపోర్టు ప్రకారం యూరప్ లో ఈ విధానాల ప్రభావం సామాన్య ప్రజలపై తీవ్రంగా పెరుగుతోంది. గత ఐదు సంవత్సరాల నుండి ద్రవ్యలోటు సర్దుబాట్లను, భారాలను ప్రజల మీదకు రుద్దటం వలన పరిస్థితి ఆందోళనకరంగా మారింది. పైగా వీరందరూ తక్కువ స్థాయి వేతనాలతోనూ, దొరుకుతున్న కొద్దిపాటి సౌకర్యాలతోనూ సతమతమవుతున్న వాళ్ళే. కుటుంబ ఆదాయాలు కుదించుకుపోతున్న నేపథ్యంలో, గృహ అవసరాల వినియోగం తగ్గింది. దాని వల్ల సరుకుల డిమాండ్ తగ్గింది. ఫలితంగా ఆర్థికాభివృద్ధి లేదా ఆర్థిక పురోగమం మందగించింది. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం

తర్వాత యూరప్ లో అమలు జరిగిన సామాజిక, సంక్షేమ రాజ్యం ద్వారా పేదరికాన్ని పారదోలి, అభివృద్ధి వైపు పురోగమించిన పరిస్థితి నుండి వ్యవస్థీకృత సర్దుబాటు సంస్కరణల వల్ల తిరోగమంలో పడింది.

సంక్షేమ రాజ్యంలో కోతలు విధించటం వల్ల పరిస్థితి దిగజారుతున్నా దాదాపు అందరూ ఇదే సంస్కరణలను అనుసరిస్తున్నారు. ప్రజాభిప్రాయాలకు భిన్నంగా ఒక్క యూరప్ లోనే కాక, అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు కూడా సర్దుబాటు సంస్కరణలు అమలు చేస్తున్నాయి. ఆహారం, ఇంధనంలో సబ్సిడీల కోత, వేతనాలలో తగ్గింపు లేక పరిమితులు విధించటం, ఆరోగ్య, సామాజిక రంగాలలో కోతలు, సామాజిక సంక్షేమ పథకాల ఫలితాలను హేతుబద్ధీకరించటం (కుదించటం), అలాగే పెన్షన్, వైద్య, ఆరోగ్య రంగాలలో సంస్కరణలు అమలు చేస్తున్నాయి. కొన్ని దేశాలలో ప్రభుత్వాలు ఆదాయవసరాలలో కూడా సంస్కరణలు తెచ్చి వినియోగ వస్తువులపై సుంకాన్ని పెంచటం ద్వారా (ఉదా: వ్యాట్ వంటివి) సామాన్య పేద ప్రజానీకం నడ్డి విరుస్తున్నాయి.

ఆహార ధాన్యాలు, ఇంధన ధరలు అత్యధికంగా పెరగటం వల్ల 78 అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు, 22 అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో ప్రభుత్వాలు తమ దేశాలలో సబ్సిడీలు ఎత్తివేయాలని చూస్తున్నాయి. ఈ చర్యలు అమలు జరిగితే, దీని పరిణామాలు, మధ్య ఆసియా, ఉత్తర ఆఫ్రికా, సబ్ సహారన్ ఆఫ్రికాలో చాలా తీవ్రంగా ఉంటాయని ఐ.ఎల్.ఓ నివేదిక హెచ్చరించింది.

86 దేశాలలో పెన్షన్ సంస్కరణలు తీసుకువచ్చి పెన్షన్ లభ్యతకు కఠినతర నిబంధనలు రూపొందించటం, పదవీ విరమణ వయస్సును పెంచటం, తద్వారా కార్మికుడు లేదా ఉద్యోగి తనకు అర్హత ఉన్న సంపూర్ణ పెన్షన్ ఫలితాలను అందుకోవటానికి మరి కొంత కాలం శ్రమించాల్సిన పరిస్థితి కల్పించటం, లేదా బలహీనంగా ఉన్న మెజారిటీ కార్మికవర్గానికి కనీస పెన్షన్ సౌకర్యాలు అందకుండా చేయటం వంటివి అమలు చేస్తున్నాయి.

ఈ మొత్తం పరిణామక్రమం సారాంశాన్ని ఐ.ఎల్.ఓ. రిపోర్టు ఇలా క్రోడీకరించింది. ప్రపంచంలో వృద్ధాప్యంలో ఉన్న మహిళలు, పురుషులలో మెజారిటీ శాతానికి ఎటువంటి ఉపాధి గ్యారంటీ లేదు, భద్రత లేదు. జీవించినంత కాలం, పని చేయగలిగినంత కాలం పని చేయటం తప్ప, రిటైర్ అయ్యే అవకాశం లేదు. అది కూడా దుర్భర పని ప్రదేశాలలో తక్కువ వేతనాలతో కూడుకొని ఉంటుంది. పని చేయగల (మిగతా 23వ పేజీలో)

ఇంటర్నెట్పై అమెరికా ఆధిపత్యానికి గండికొట్టాలి!

ప్రజీర్ పుర్ణాయస్థుడు

అమెరికన్ భద్రతా సంస్థ నేషనల్ సెక్యూరిటీ ఏజెన్సీ (ఎన్ఎస్ఎ) రహస్యాలు ఒకొక్కటిగా బట్టబయలు అవుతున్నాయి. బ్రెజిల్, మెక్సికో దేశాధ్యక్షులు దిల్మా రౌసెఫ్, ఫిలిఫీ కాలెజ్ ల ఇ-మెయిళ్ళు, ఫోన్లను కూడా అమెరికా 'హ్యాకింగ్' చేసినట్లు వెల్లడైంది. నిజానికి ఈ నాయకులు ఎవరూ అమెరికా అనుమానిత శాస్త్రవేత్తల జాబితాలో లేరు. మెక్సికో విషయానికొస్తే ఒక్క ఏడాదికాలంలోనే ఎన్ఎస్ఎ దాదాపు 260 వర్గీకృత అంతర్గత నివేదికలు తయారు చేసిందని, అమెరికన్ రాజకీయ వేత్తలు ఈ నివేదికల ఆధారంగానే రాజకీయ అంశాల మీదా, అంతర్జాతీయ పెట్టుబడుల అంశంమీదా పైచేయి సాధించారని జర్మనీ పత్రిక 'డెర్ స్పీగల్' వెల్లడించింది. అంటే ఎన్ఎస్ఎ అమెరికా భద్రత పేరిట అమెరికన్ బహుళజాతి కంపెనీల ప్రయోజనాలకు ఊడిగం చేసిందని తేటతెల్లం అయిపోతుంది. అంతేకాదు ఎన్ఎస్ఎ బ్రెజిల్ దేశ గనులు - చమురు మంత్రిత్వశాఖ, జాతీయ చమురు కంపెనీల 'రక్షిత సర్వర్'లోకి చొరబడి సమాచారం తస్కరించింది. అందుకే ఆ దేశాధ్యక్షురాలు దిల్మా ఐక్యరాజ్యసమితిలో ప్రసంగిస్తూ 'ఇది పారిశ్రామిక గూఢచర్యం' తప్ప వేరొకటి కాదని ఘాటుగా విమర్శించారు.

అత్యున్నత రాజకీయవేత్తల, ప్రభుత్వ అధికారుల ఇ-మెయిళ్ళలోకి చొరబడి సమాచారం తస్కరించడంతోపాటు ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, స్పెయిన్ దేశాల పౌరుల ఇంటర్నెట్ కార్యకలాపాల మీద భారీస్థాయిలో నిఘాపెట్టింది ఎన్ఎస్ఎ

ఎ. మామూలుగా అయితే పౌరుల వ్యక్తిగత సమాచారం మీద అమెరికా నిఘా పెట్టినందుకు ఫ్రాన్స్ అధ్యక్షుడూ, జర్మనీ ఛాన్సలర్ ఏమనక పోదురేమో. కానీ స్వయానా వారిద్దరి ఫోన్లు, ఇ-మెయిళ్ళు పెద్దన్న నిఘాలో వున్నాయని తెలిసేసరికి అగ్గిమీద గుగ్గిలమయ్యారు. జర్మనీ ఛాన్సలర్ ఫోన్ హ్యాకింగ్ చేసేందుకు జర్మనీలోని అమెరికా రాయబార కార్యాలయమే కేంద్రంగా పనిచేసిందనీ, ఇందుకు ఇంగ్లాండ్కు చెందిన జిసిహెచ్ఆర్ (అమెరికా ఎన్ఎస్ఎ వంటిది) సహకరించిందనీ, హాంట్వర్ట్ హిల్ కేంద్రం నుండి ఫోన్ సంభాషణలన్నీ విన్నారన్న విషయం కూడా బయటపడింది.

కానీ అమెరికా తానే పాపం ఎరుగను అని బుకాయుస్తోంది. ఫ్రెంచి, స్పెయిన్ గూఢచారి ఏజెన్సీలు పౌర సమాచారాన్ని తమ జాతీయ భద్రతా ఏజెన్సీ (ఎన్ఎస్ఎ)తో పంచుకున్నాయని చెబుతోంది. దొంగలు కన్నంలోనే పట్టుబడ్డా ఇంకా నువ్వు దొంగ అంటే నువ్వు దొంగ అని దుమ్మెత్తి పోసుకునే నాటకానికి తెరతీశారు. అమెరికా గూఢచర్య రహస్యాలను ఎడ్వర్ట్ స్నోడెన్ గనుక బయటపెట్టి వుండకపోతే అమెరికా తన మిత్ర దేశాల మీదే గూఢచర్యం సాగిస్తుందనే నిజం వాటికి తెలియకపోదునేమో.

భారత్ స్పందన

అమెరికా నెరపిన గూఢచర్యం మీద నాటి

భారత ప్రభుత్వ స్పందన ఎవరినైనా నివ్వెరపరుస్తుంది. భారత ప్రధానీ, ఐక్యరాజ్యసమితి రాయబారుల సహా. ఆఖరికి నాటి ప్రధాని మన్మోహన్ వాషింగ్టన్ పర్యటన మీద కూడా గూఢచర్యం నడిచిందన్న వాస్తవం బయటపడినా ప్రభుత్వం మిన్నకుండిపోయింది. భారత టెలికాం నెట్వర్క్ నుండి ఎన్ఎస్ఎ ఒక్క మార్చి నెలలోనే 6.2 బిలియన్ (శతకోట్ల) డయల్డ్ నెంబర్లకు సంబంధించిన సమాచారం సంగ్రహించిందని తెలిసి కూడా భారత ప్రభుత్వం మౌనం పాటించింది. అమెరికా గూఢచర్యం నెరపిన దేశాల్లో భారత దేశం 'టాప్-5' దేశాల్లో వుంది. ఈ సమాచారం అంతా ఎన్ఎస్ఎకు దేశంలోని ఏ టెలికాం ఆపరేటర్ అందచేసారన్న నిజాన్ని కూడా ప్రభుత్వం బయటపెట్టలేదు.

బ్రెజిల్ దేశపు సర్వర్లలో చొరబడి రహస్యంగా సమాచారం తస్కరించడానికి, దక్షిణ అమెరికా (లాటిన్ అమెరికా) 'నెట్వర్క్'లో చొరబడేందుకు ఎన్ఎస్ఎకు బడా అమెరికన్ టెలికాం కంపెనీ సహకరించిన విషయాన్ని 'ఓ గ్లోబ్' బయటపెట్టింది. భారతదేశానికి డేటా సర్వీస్ అందజేస్తున్న రెండు అమెరికన్, ఒక బ్రిటీష్ టెలికాం కంపెనీలు ఎన్ఎస్ఎతోను, జిసిహెచ్కూతోనూ భాగస్వామ్యం కలిగి వున్నాయని వెలుగులోకి వచ్చింది. మన మంత్రులు, అధికారులేమో ప్రైవేటు టెలికాం కంపెనీలు సైబర్ రక్షణ

రచయిత ప్రముఖ మార్కిస్టు మేధావి. పీపుల్స్ డెమోక్రసీ, ఇతర పత్రికలను నిత్యం వ్యాసాలు రాస్తుంటారు.

“ గూగుల్, ఫేస్ బుక్, ట్విట్టర్, మైక్రోసాఫ్ట్, యాహూ, అమెజాన్ వంటి అమెరికన్ ఇంటర్నెట్ కంపెనీలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎన్ఎస్ఎ టెలిఫోన్ గూఢచర్యానికి పాల్పడేందుకు విశేషంగా తోడ్పడ్డాయి. ఈ కంపెనీల సాయంతో ఎన్ఎస్ఎ ప్రపంచ పౌరుల వ్యక్తిగత సమాచారాన్ని కనిపిచి ఎరుగని స్థాయిలో సేకరించింది. ”

విషయంలో నెంబర్ వన్ గా పని చేస్తాయని ఊదరగొడుతున్నారు. ఇప్పటికైనా ప్రైవేటు టెలికం కంపెనీలు రక్షణ కల్పిస్తున్నాయా, హాయి దేశాల గూఢచర్యానికి పావులుగా వ్యవహరిస్తున్నాయా అన్నది వాళ్ళు గ్రహిస్తారా?

గూగుల్, ఫేస్ బుక్, ట్విట్టర్, మైక్రోసాఫ్ట్, యాహూ, అమెజాన్ వంటి అమెరికన్ ఇంటర్నెట్ కంపెనీలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎన్ఎస్ఎ టెలిఫోన్ గూఢచర్యానికి పాల్పడేందుకు విశేషంగా తోడ్పడ్డాయి. ఈ కంపెనీల సాయంతో ఎన్ఎస్ఎ ప్రపంచ పౌరుల వ్యక్తిగత సమాచారాన్ని కనిపిచి ఎరుగని స్థాయిలో సేకరించింది. టెలి కమ్యూనికేషన్ నెట్వర్క్ల ద్వారా ప్రసారమైన సమాచారం మొత్తాన్ని బడా ఇంటర్నెట్ కంపెనీల సాయంతో సమీకరించే శక్తిని సమకూర్చుకోవడం వల్ల ఎన్ఎస్ఎ ఇంత భారీ ఎత్తు గూఢచర్యానికి పాల్పడింది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రసారమయ్యే ఇంటర్నెట్, టెలిఫోన్ సమాచారంలో 80 శాతం అమెరికానుండి ప్రసారం కావల్సిన పరిస్థితిని ఎన్ఎస్ఎ ఈ రకంగా తన గూఢచర్యానికి అనుకూలంగా మలచుకుంది. అమెరికా కంపెనీల దగ్గర వున్న సమాచారం అమెరికన్ చట్టాలను అనుసరించి అమెరికన్ పౌరులకు మినహా వేరవరికే గోప్యత, రక్షణ కల్పించవు.

సైబర్ సెక్యూరిటీ అనేది నిఘాకు మాత్రమే పరిమితమై లేదు. సైబర్ దాడుల ద్వారా విధ్వంసం సృష్టించ వచ్చు. ఒకదేశ విద్యుత్ వ్యవస్థమీదా, నీటి సరఫరామీదా, మురుగునీటి పారుదల వ్యవస్థమీదా దాడిచేసి కుప్పకూల్చవచ్చు. డామ్ గేట్లు ఎత్తివేసి వరదలు సృష్టించవచ్చు. లేదా ఒక బోఫోల్ విష వాయువు శాదంతం, జపాన్ పుకుషిమా పేలుళ్ళ వంటి శాస్త్రాత్మక సృష్టించవచ్చు. ఎడ్వర్డ్ స్టోడెన్ వెల్లడించిన రహస్యాలలో ఇలాంటి కీలక అంశాలను ఎన్నింటినో ప్రధాన ప్రవంతి మీడియా పట్టించుకోలేదు. ప్రెసిడెంట్ పాలసీ ఆదేశం 20' పేరిట బరాక్ ఒబామా ఇలాంటి సైబర్ దాడులకు అనుమతి ఇచ్చారు. ఇప్పటికే దేశదేశాల కమ్యూనికేషన్ నెట్వర్క్లన్నింటా చొరబడిపోయిన అమెరికన్ జాతీయ భద్రతా

ఇంటర్నెట్ చేతిలో పెట్టుకుని ప్రపంచ దేశాలపై అమెరికా చేస్తున్న గూఢచర్యం గుట్టు విప్పిన ఎడ్వర్డ్ స్టోడెన్

ఎజెన్సీకి ఒబామా సైగ చేస్తే చాలు ఆయా దేశాల మౌలిక సదుపాయాల వ్యవస్థను చిటికెలో కుప్పకూల్చవచ్చు. సైబర్ నిర్బంధ ఒప్పందం జరగాలని ఎప్పట్నుంచో డిమాండ్ వున్నా అలాంటి ఒప్పందాలను అమలు చెయ్యడం సాధ్యం కాదంటూ అమెరికా ఇన్నాక్షూ ఆ డిమాండ్ ను తోసిపుచ్చడం వెనుక దాగి వున్న కుతంత్రం ఇది. అమెరికా సైబర్ యుద్ధానికి సర్వం సహాయత్వం చేసుకుంది. ఆయుధ పోటీకన్నా దుర్మార్గమైనది ఈ సైబర్ ఆధిపత్య పోటీ.

ఇంటర్నెట్-పర్యావరణం

ఇంటర్నెట్ మీద అమెరికా రకరకాల మార్గాల్లో నియంత్రణ చలాయిస్తోంది. ఇంటర్నెట్ నిర్వహణకు అవసరమైన మౌలిక వ్యవస్థ మీదా, ఇంటర్నెట్ సర్వీసులు అందించే వ్యవస్థమీదా అమెరికా, అమెరికన్ కంపెనీల ఆధిపత్యం కొనసాగించడానికి, ఇతరేతర దేశాలకు పరిమితులు విధించడం, పర్యవేక్షించే బాధ్యతలు చేపట్టడం ద్వారా ఎలాంటి పోటీ లేకుండా చూసుకోవడానికి వీలయ్యింది.

ఇంటర్నెట్ పనితీరు కంటికి కనిపించేది కాదు. ఇంటర్నెట్ నడవడానికి ఏ నెట్వర్క్లైనా

గుర్తించడానికి డొమైన్ పేర్లు, అంకెల్లో వెబ్ అడ్రెస్లు కీలకం. ఇంతటి కీలకమైన పనిని అమెరికా వాణిజ్య మంత్రిత్వశాఖ కాలిఫోర్నియా కేంద్రంగా పనిచేస్తున్న లాభాపేక్ష రహిత కంపెనీ అయిన 'ఇంటర్నెట్ కార్పొరేషన్ ఫర్ అసైన్డ్ నేమ్స్ అండ్ నంబర్స్' (ఐ.సి.ఎ.ఎన్.ఎన్)కు ఒప్ప చెప్పింది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఇంటర్నెట్ కు పేర్లు, నెంబర్లు కేటాయించే పని ఒకే ఒక్క సంస్థకు కాంట్రాక్టు ఇవ్వడం ఒక దుర్మార్గం అయితే, అమెరికన్ వాణిజ్య మంత్రిత్వశాఖ ఏం తలిస్తే అదే చట్టంగా చలామణి అవడం మరింత దుర్మార్గం. అలాగే ఐ.సి.ఎ.ఎన్.ఎన్. నిర్ణయాలను 'నిరాకరించే' హక్కు కూడా అమెరికా ప్రభుత్వం అట్టే పెట్టుకుంది. అలాగే ఈ కంపెనీకి కాంట్రాక్టు ఇచ్చే ఒప్పందంలో భాగంగా డాట్ కామ్, డాట్ నెట్, డాట్ ఆర్గ్ వంటి అత్యున్నత శ్రేణి డొమైన్లు అన్నీ అమెరికా ఖాతాలో పడ్డాయి. ఈ డొమైన్ మీద లీగల్ వ్యవహారాలన్నీ అమెరికా పరిధిలో పరిష్కరించుకోవాలి.

అమెరికా వాణిజ్య మంత్రిత్వశాఖ, ఐ.సి.ఎ.ఎన్.ఎన్.లు కలిసి రూట్ సర్వర్లు 'రూట్ జీన్ ఫైల్ల మీద నియంత్రణ చెలాయించాయి. ఏ ఇంటర్నెట్ వ్యవస్థ అనుసంధానానికైనా, సమాచార ప్రసారానికైనా ఇవి రెండు కీలకం. అత్యున్నత శ్రేణి రూట్ సర్వర్లు తొలి పదమూడింటిలో పది సర్వర్లు అమెరికాలో, రెండు యూరప్ లో ఒకటి జపాన్ లో వున్నాయి. వర్తమాన దేశాల్లో ఒక్కటంటే ఒక్క అత్యున్నత శ్రేణి రూట్ సర్వర్లు కూడా లేదు. రూట్ జోన్ ఫైల్ అంటే ప్రతి డొమైన్ కు పేరు మంజూరు చేసే వ్యవస్థ. ఇది అమెరికా చేతుల్లో వుంది. ఆ రకంగా ఇంటర్నెట్ పునాది వ్యవస్థ అమెరికా రాడుంపట్టులో వున్నది.

ఇంటర్నెట్ ఇంజనీరింగ్ ట్రాన్స్ పార్స్ ల్లో, ఇంటర్నెట్ ఆర్కిటెక్చర్ బోర్డ్, ఐ.ఎన్.ఓ.సి., డబ్ల్యూ.డిసి వంటి సాంకేతిక సంస్థలు ఇంటర్నెట్ ప్రమాణాలు, ప్రోటోకాల్ పర్యవేక్షిస్తుంటాయి. ఈ సంస్థలన్నింటా అమెరికా ప్రభుత్వ శాఖల, అమెరికన్ బహుళజాతి కంపెనీల ఆధిపత్యం నడుస్తోంది. 'ఎన్క్రిప్షన్' ప్రమాణాలను ఎన్ఎస్ఎ బలహీనపరచడం వెనుక అసలు ప్రయోజనం ఏమిటో ఇప్పుడు తేటతెల్లం అయిపోయింది. తాజాగా హెచ్.టి.ఎం.ఎల్-5 ప్రమాణాల్లో డి.ఆర్.ఎం.ను ప్రవేశపెట్టేందుకు డబ్ల్యూ.కె.సి. అనుమతించడంలో అమెరికా జోక్యం వుంది. ఇవన్నీ ఇంటర్నెట్ గోప్యతను బలహీనపరచి గూఢచర్యానికి వీలు కల్పించేవే.

ఇంటర్నెట్ గ్లోబల్ పరిపాలన

అమెరికన్ వాణిజ్య మంత్రిత్వశాఖ కాంట్రాక్ట్ పద్ధతిని ఈ మొత్తం వ్యవహారం నడిపిస్తోంది. ఐ.సి.ఎ.ఎన్.ఎన్. ప్రధాన గుత్తేదారుగా వున్నా

వివిధ సర్వీసులను ఐచ్చిక కాంట్రాక్టుల పేరిట వివిధ సంస్థలకు కట్టబెట్టింది. వాస్తవానికి ఇంటర్నెట్ గోబల్ నిర్వహణకు ఒక ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థ అంటూ లేదు.

కాంట్రాక్ట్ పద్ధతిన ఇంటర్నెట్ వ్యవస్థను నిర్వహించడంలో రెండు సమస్యలు ఇమిడి వున్నాయి. ఇది ప్రైవేటీకరణకూ, కార్పొరేటీకరణకూ దారితీస్తుంది. ప్రధాన గుత్తేదారుతో కాంట్రాక్టులు కుదుర్చుకున్నవన్నీ ప్రైవేటు కంపెనీలే. ఇంటర్నెట్ అభివృద్ధికి ప్రైవేటు పెట్టుబడులే (అమెరికన్ ప్రైవేటు పెట్టుబడులని చదువు కొనవలెను) మార్గం అని అమెరికా చెబుతోంది. అమెరికన్ వాణిజ్య మంత్రిత్వశాఖ మినహా ఈ వ్యవస్థను పర్యవేక్షించే వేరే యంత్రాంగమే లేదు.

అలాగే ఈ ఒప్పందంలో 'మానవ హక్కులు', 'సార్వభౌమ అధికారాలకు' చోటు లేనందున వ్యక్తిగత హక్కులకుగానీ, దేశాల హక్కులకుగానీ అవకాశం లేకుండా పోయింది. వీటి గురించి మాట్లాడితే... వాక్స్వాతంత్ర్యాన్ని భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛనూ అరికట్టేందుకే ఇలాంటి డిమాండ్లు ముందుకు తెస్తున్నారు అంటూ అమెరికన్ అధికార ప్రతినిధులు దబాయంపు లకు దిగుతుంటారు. ఇందులో చైనా (కమ్యూనిస్టు) కుట్ర వుందనో, సౌదీ అరేబియా (ముస్లిం) కుట్ర వుందనో వాపోతుంటారు.

ఏ దేశమైనా కమ్యూనికేషన్ వ్యవస్థనూ, అంతర్జాతీయ వాణిజ్యాన్ని కేవలం ఒకే ఒక దేశం (అమెరికా) కాంట్రాక్టుకు ఇచ్చిన ఏకైక కంపెనీ చేతుల మీదుగా నడుపుకోవాల్సి రావడం క్షేమదాయకమా? 2005లో జరిగిన ప్రపంచ సమాచార సమాజ సదస్సు సరిగ్గా ఈ అంశాన్నే లేవనెత్తింది. ఇంటర్నెట్ నిర్వహణ, పరిపాలనలలో ప్రభుత్వాల ప్రమేయం, పరస్పర సహకారం వుండాలని ఆ సదస్సు తీర్మానించింది. ట్యూనిస్ అజెండాలో ఆర్టికల్ 68, 69ల శాధ్దేశం ఇదే. ఇప్పటికి ఎనిమిదేళ్లు

“ఎన్.ఎస్.ఎ. గూఢచర్యం బయటపడిన తరువాత పరిస్థితులలో వేగంగా మార్పులు చోటు చేసుకున్నాయి. అమెరికా గూఢచర్యాన్ని బ్రెజిల్ నేరుగా ప్రశ్నించింది. 2013 అక్టోబర్ 7న ఇంటర్నెట్ చిరునామాను నమోదు చేసే అధికృత ఐదు ప్రాంతీయ కేంద్రాలు సంయుక్తంగా న్యూఢిల్లీలో ఒక సమావేశం నిర్వహించి స్టాక్ హోల్డర్లనూ, ప్రపంచ దేశాలనూ సమాన హోదాలో ఇంటర్నెట్ పరిపాలనలో భాగస్వాములను చేసేందుకు తక్షణ కార్యచరణ చేపట్టాలని పిలుపునిచ్చాయి. 99

గడిచినా ఈ దిశగా అడుగు ముందుకు పడలేదు. ట్యూనిస్ సదస్సులో ఇంటర్నెట్ పరిపాలన కోసం ఏర్పాటు చేసుకున్న 'ఫోరమ్' వివిధ సమస్యలను చర్చించే వేదికగా మారిందే తప్ప నిర్ణయాలు చేసేందుకు, వాటిని అమలు అయ్యేలా చూసేందుకు అధికారాలు లేని అలంకార ప్రాయమైన వ్యవస్థగా మిగిలింది. తక్షణమే ఈ 'ఫోరమ్'కు తగిన అధికారాలు కల్పించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా వుంది.

ఇంటర్నెట్ నిర్వహణ, పరిపాలనకు సంబంధించి బ్రెజిల్ ప్రత్యామ్నాయ ప్రతిపాదనలతో మంచి కృషి చేసింది. చర్రల ద్వారా మరింత సుసంపన్నం చేసి 'తప్స్కీన్ డిక్టేషన్' పేరిట పత్రాన్ని విడుదల చేసింది. ఇంటర్నెట్ బహుళ పక్ష ప్రజాస్వామిక, పారదర్శక వ్యవస్థగా వుండాలని దక్షిణాఫ్రికా 2011లో పిలుపు నిచ్చింది. 'ట్యూనిస్' అజెండాను అనుసరించి ఇంటర్నెట్ పరిపాలన కోసం ఐక్యరాజ్యసమితి ఆధ్వర్యంలో బహుళపక్ష వ్యవస్థను తక్షణమే పనిలో పెట్టాలని డిమాండ్ చేసింది. అలాగే 2011 అక్టోబర్ 26న జరిగిన ఐక్యరాజ్య సమితి సర్వసభ్య సమావేశంలో భారతదేశం ఇంటర్నెట్ పరిపాలన కోసం సమితి ఆధ్వర్యంలో ఒక నోడల్ ఏజెన్సీని తక్షణమే ఏర్పాటు చెయ్యాలని కోరింది. ఈ మూడు దేశాలూ విడివిడిగా రామ్మ

డిగా అందుకు చేసిన కృషి ఈ రోజుకీ ఎలాంటి ఫలితాన్ని ఇవ్వలేదు.

ఎన్.ఎస్.ఎ. గూఢచర్యం బయటపడిన తరువాత పరిస్థితులలో వేగంగా మార్పులు చోటు చేసుకున్నాయి. అమెరికా గూఢచర్యాన్ని బ్రెజిల్ నేరుగా ప్రశ్నించింది. 2013 అక్టోబర్ 7న ఐ.సి.ఎ.ఎన్.ఎన్.ఐ.ఐ.ఐ.టి.ఎఫ్, ఐ.ఎ.బి., డబ్ల్యూ.సి., ఐ.ఎన్.ఓ.సి.లు - ఇంటర్నెట్ చిరునామా నమోదు చేసే అధికృత ఐదు ప్రాంతీయ కేంద్రాలు సంయుక్తంగా న్యూఢిల్లీలో ఒక సమావేశం నిర్వహించి అమెరికా ప్రభుత్వ గూఢచారి వ్యవహారాలతో తమకు సంబంధం లేదనీ, స్టాక్ హోల్డర్లనూ, ప్రపంచ దేశాలనూ సమాన హోదాలో ఇంటర్నెట్ పరిపాలనలో భాగస్వాములను చేసేందుకు తక్షణ కార్యచరణ చేపట్టాలని పిలుపునిచ్చాయి.

ఇది శుభపరిణామమే కానీ ప్రపంచీకరణ విధానాల నేపథ్యంలో వ్యక్తుల గోప్యతకూ, దేశాల హక్కులకూ ఈ ప్రతిపాదనలు ఏమాత్రం పూచీపడగలవు అనేది సందేహమే. అందుకే ఇంటర్నెట్ను 'అంతర్జాతీయ టెలికాం యూనియన్' సంస్థ పరిధిలోకి తీసుకురావాలి. తద్వారా ఇంటర్నెట్ను ప్రజాస్వామిక, పారదర్శక వ్యవస్థగా మలచడం తక్షణ అవసరం.

❶

సంక్షేమ పథకాల కుదింపు - ప్రపంచ దేశాలపై ప్రభావం

(20వ పేజీ తరువాయి)

సామర్థ్యం ఉన్న వయస్సు వారిలో కూడా కేవలం 42 శాతం మందికి మాత్రమే భవిష్యత్తులో పెన్షన్ సౌకర్యాలు అందుతాయి. అవి కూడా పూర్తి స్థాయి ఫలితాలను ఇచ్చేవిగా ఉండవు.

అంతిమంగా నివేదికను ముగిస్తూ ఐ.ఎల్. ఓ ప్రపంచ దేశాలకు ఒక హెచ్చరికను జారీ చేసింది. ఈ రోజు ప్రపంచ దేశాలన్నింటిలోనూ సామాజిక భద్రత అనేది అత్యంత ముఖ్యమైన అంశమనీ, రాజకీయంగా కూడా దానిని అమలు చేయాల్సిన అత్యవసర, అనివార్య పరిస్థితి

ఏర్పడిందనీ పేర్కొంది. మొత్తం సమాజ పొందిక లో పేద, ధనిక అంతరాలు విపరీతంగా పెరిగి పోయాయనీ, అది అత్యంత ప్రమాదకర పరిస్థితులకు చేరిందనీ హెచ్చరించింది. దీనితోపాటు రాజకీయ వైరుధ్యం మరింత పెరగటానికి కారణాలుగా జాతులు, మతాలు, సామాజిక గుంపుల మధ్య పెరుగుతున్న అసమానతలు దోహదం చేస్తున్నాయని పేర్కొంది.

సామాజిక వైరుధ్యాలు పెరగడానికి హేతువులైన ఈ విధానాల నుండి వెనక్కి మళ్ళకుండా, ప్రపంచ కార్పోరేట్లు, ద్రవ్య సంస్థలు వాటి కనుసన్నలలో మసలే రాజకీయ పార్టీలు వీటిని

మరింత దూకుడుగా ముందుకు తీసుకువెళ్ళే ప్రయత్నంలో ఉన్నాయి.

ప్రపంచ కార్మిక సంస్థ నివేదిక నుండి మనం అర్థం చేసుకోవాల్సిన సారాంశం ఒకటే. పెద్ద ఎత్తున ప్రజాపోరాటాలే ఎజెండాగా, కార్మిక వర్గం ఐక్య సంఘటనను పెంపొందించుకొని, ప్రపంచవ్యాప్త ప్రత్యామ్నాయ రాజకీయ పోరాటాల దిశగా అడుగులేసి, పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థను తుదముట్టించి, దాని స్థానంలో సార్వత్రిక ప్రజా సంక్షేమం కోరే సోషలిస్టు సమ సమాజాన్ని నిర్మించుకోవటమే ఏకైక మార్గం.

❷

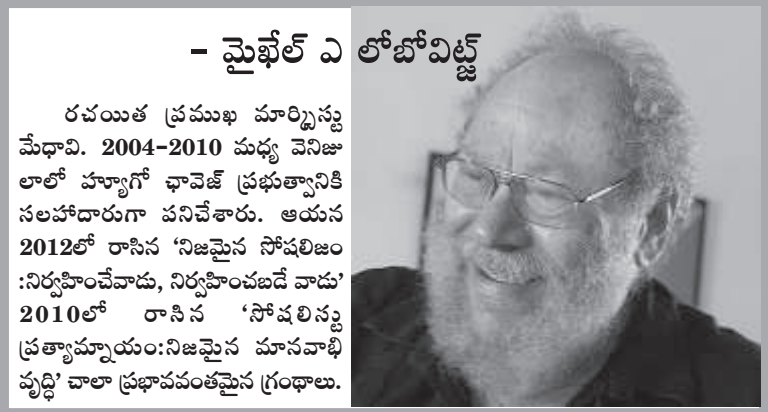
పెట్టుబడి అవసరాలు-మానవాళి అవసరాలు

కారల్ మార్క్స్ దృక్పథం

సమసమాజం అంటే కార్లమార్క్స్ దృష్టిలో మానవాళి సంపూర్ణ అభివృద్ధికి దోహదం చేసేదని. కమ్యూనిస్టు ప్రణాళిక చిత్తు ప్రతి రాసిన సందర్భంగా ఎంగెల్స్, మార్క్స్ను ఒక ప్రశ్న అడిగాడు. 'కమ్యూనిస్టు లక్ష్యం ఏమిటి?' అన్న ఆ ప్రశ్నకు జవాబుగా ప్రతి మనిషీ తన శక్తి సామర్థ్యాలను సంపూర్ణ స్వేచ్ఛతో వినియోగించుకుని, ప్రకృతి మౌలిక సూత్రాలకు భంగం కాకుండా, అభివృద్ధి అయ్యేందుకు దోహదం చేసేలా ఈ సమాజాన్ని తీర్చి దిద్దడమే అన్నాడు మార్క్స్, కమ్యూనిస్టు ప్రణాళికకు తుది మెరుగులు దిద్దే క్రమంలో 'మానవుడు తాను స్వేచ్ఛగా అభివృద్ధి చెందుతూ మిగతా సమాజం కూడా స్వేచ్ఛగా అభివృద్ధి చెందేందుకు తోడ్పడాలి. అని వివరించాడు.

మార్క్స్ రచనలన్నింటా. 'మానవాళి శక్తి సామర్థ్యాలు' (పోటెన్షియల్) అనే ఆలోచన విరివిగా దర్శన మిస్తుంది. 'పరిపూర్ణ మానవుడు' అని మార్క్స్ పదే పదే రాలేఖిస్తాడు. అంటే అటు అవసరాల్లోనూ, ఇటు శక్తి సామర్థ్యాలలోనూ పరిపూర్ణత అని మార్క్స్ భావన. సంపద అంటే ఏమిటి? వ్యక్తిగత అవసరాలు, సామర్థ్యాలు, సుఖ సంతోషాలు, శాస్త్రాదక శక్తులు - వీటన్నింటి సార్వజనీనతే అంటాడు మార్క్స్. సంపూర్ణ వ్యక్తిత్వం అంటే ప్రతి మానవుడికి అటు శాస్త్రాల్లోనూ, వినియోగం లోనూ ఏకరీతి అవకాశాలు అభివృద్ధి అని వివరించాడు. మానవుడిలో దాగి వుండే సృజనాత్మక వెలికి తియ్యడం, అతనిలో నిగుడికృతమై శాస్త్ర అంతర్గత శక్తి యుక్తులను వెలికి తీసి స్వీయ అభివృద్ధికి - సమాజ అభివృద్ధికి స్వేచ్ఛగా తోడ్పడటం అని మార్క్స్ సృష్టికరించాడు. అంతకు మించిన అభివృద్ధి ఏమన్నానాంటుందా?

ఇలాంటి అభివృద్ధి ఆకాశం నుండి ఊడి పడదు. మనుషులు ఎవరికి వాళ్ళే గిరిగీసుకుని బతికే సమాజంలో అసలుకే సాధ్యంకాదు. ప్రజలు చైతన్య పూరితంగా తామంతా ఒకళ్ళ మీద ఒకళ్ళ ఆధారపడి శాస్త్రం అని తెలిపితే అలాంటి అభివృద్ధి సాధించటానికి అవకాశం నాంటుంది. మనవులందరూ ఒక్కటే అన్న నిజాన్ని గుర్తించగలిగినప్పుడు, పరస్పర ప్రయోజనాల కోసం, సమాజం శాస్త్రానికి ప్రయోజనాలు

- మైఖేల్ ఎ లోబోవిట్జ్

రచయిత ప్రముఖ మార్క్సిస్టు మేధావి. 2004-2010 మధ్య వెనిజులాలో హ్యూగో ఛావెజ్ ప్రభుత్వానికి సలహాదారుగా పనిచేశారు. ఆయన 2012లో రాసిన 'నిజమైన సోషలిజం: నిర్వహించేవాడు, నిర్వహించబడే వాడు' 2010లో రాసిన 'సోషలిస్టు ప్రత్యామ్నాయం: నిజమైన మానవాభివృద్ధి' చాలా ప్రభావవంతమైన గ్రంథాలు.

లకోసం శాస్త్రాన్ని కొనసాగించాల్సిన అవసరాన్ని గుర్తిస్తారు. జీవిత పరమార్థంలో మాధుర్యం ఏమిటో అనుభవ పూర్వకంగా గ్రహిస్తారు. స్వంత లాభం కొంత మానుకుని పరులకొరకు శాపయోగ పడవోయే అన్న మన గురుజాడ సూక్తి కారల్ మార్క్స్ ప్రవచించిన పరిపూర్ణ మానవ జీవితం గురించి వివరించేదే.

ఇలాంటి సమాజం పట్ల మార్క్స్ దార్శనికత నైతికమైనది, హేతుబద్ధమైనది. ఈ దార్శనికత దృష్ట్యానే మార్క్స్ పూర్వ సమాజాన్ని విశ్లేషించాడు. మనం ఇప్పుడు ఎలాంటి సమాజంలో బతుకుతున్నాం, ఈ సమాజం ఆదర్శవంతంగా తీర్చిదిద్దబడాలంటే ఎలా అనే అన్వేషణ సాగించాడు. 'నాకీ అవసరం నాంది నువ్వాపని చేసిపెట్టు' అని అడగడం బతిమాలుకోవడం కిందకో, నామోషీతనం గానో, అవమానం గానో దిగజారి పోయినట్లే ఎందుకు అనిపిస్తుంది? పరస్పర ప్రయోజనాల కోసం పని చెయ్యడంలో ఎవరికీ వారు 'నా మూలంగా కదా పొరుగు వారికి అవసరం తీరింది' అన్న అత్యవిశ్వాసం 'ఇతరుల అవసరాలు తీర్చడం కోసం పని చెయ్యడమే' నాలో శాస్త్ర శక్తి అని ప్రజలు ఎందుకు భావించరు అన్న తాత్విక గవేషణకు పూనుకున్నారూ కారల్ మార్క్స్.

ఎవరెట్లా పోయినా, ఈ లోకం ఏమై పోయినా, నేనూ - నా కుటుంబం మాత్రం బాగుంటే చాలనే స్వార్థ చింతన మానవుడు 'సంఘజీవి' అన్న వివేకం మీద పై చెయ్యి సాధించినంత కాలం ప్రజలు ఒకళ్ళ నుండి

ఒకళ్ళు వేరు పడిపోయే క్రమం నిరంతరం కొనసాగుతూనే నాంటుంది అన్న నిర్ధారణకు వచ్చాడు మార్క్స్. అందుకే ప్రజల మధ్య నాండే సాంఘిక సంబంధాలు ఎలా నాండేవి, ఆ సాంఘిక సంబంధాలకూ, శాస్త్రానికి క్రమానికీ మధ్య నాండే సంబంధాలు ఏమిటి? అని లోతుగా అన్వేషించడానికి పూనుకున్నాడు. ఈ క్రమంలోనే మార్క్స్ పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని విశ్లేషించాడు.

పెట్టుబడిదారీ శాస్త్రాన్ని సంబంధాలు
పెట్టుబడిదారీ విధానంలోని పోటీ, మార్కెట్లు... ఈ రెండూ ప్రజల అవసరాన్ని తీరుస్తాయి అని అప్పటి దాకా చెప్పుకొచ్చిన ఆర్థిక వేత్తల కథనాలు ఒట్టి కాకమ్మ కబల్లనీ, ఆడం స్మిత్ చెప్పినట్లు ఇదంతా పెట్టుబడిదారులు దయతోనో, మానవత్వంతోనో కాదు కేవలం స్వలాభాపేక్షతో చేస్తారని మార్క్స్ చెప్పాడు. ఇరత పెట్టుబడిదారులతో నెలకొన్న మార్కెట్ పోటీ మూలంగా (ఏదో అదృశ్య హస్తం కమ్మితో బాదినట్లు) పెట్టుబడిదారుడు ప్రజల అవసరాలు తీర్చడానికి శాస్త్రాన్ని చేస్తున్నట్లు ఘోషపెడతాడు.

పోటీ, మార్కెట్లు... రెండూ ఏ కీలకం శాలను మరుగున పరుస్తున్నాయో ఆ అంశాల మీద దృష్టి నిలపడం వల్లనే పెట్టుబడిదారీ విధానానికీ, ఇతర మార్కెట్ ఆర్థిక వ్యవస్థలకూ - ప్రత్యేకించి ఆయా వ్యవస్థలలో శాస్త్రాన్ని విధానానికీ మధ్య ప్రధానమైన తేడా నాందని మార్క్స్ విశ్లేషించాడు. పెట్టుబడిదారీ శాస్త్రాన్ని

సంబంధాల్లో రెండు పార్థాలంటాయి. ఒకటి పెట్టుబడిదారుల కోణం, రెండవది కార్మికుల పక్షం. పెట్టుబడిదారులు సంపదకు అధిపతులు. సంపద అంటే ఇక్కడ భౌతిక, పదార్థిక శాస్త్రాన్ని సాధనాలు. వాళ్ళ దృష్టి ఎప్పుడూ తమ సంపదను పెంపొందించుకోవడం మీదే సాగుతుంది. డబ్బు రూపంలో కొంత పెట్టుబడి పెట్టుకొని ముడిసరుకులు కొని వాటిని శాస్త్రాత్మకంగా మార్చి (అదనపు) సొమ్ము చేసుకుంటారు. పెట్టుబడిదారుల లక్ష్యం లాభాలు సంపాదించటం, ఆ లాభాల్లో కొంత మళ్ళీ పెట్టుబడిగా పెట్టి తమ సంపదను పోగొనుకోవడం.

ఇక కార్మికులు శాస్త్రాన్ని - వాళ్ళ చేతుల్లో ముడి సరుకులు సాంద్రపు, శాస్త్రాన్ని సాధనాలు సాంద్రపు. వాళ్ళ అవసరాల కోసం స్వయంగా వాళ్ళే శాస్త్రాన్ని చేసి మార్కెట్లో అమ్మి సొమ్ము చేసుకునే ఊసే సాంద్రం. మరి వీళ్ళు బతకడానికి అవసరమైన సరుకులు ఎలా కొనుక్కుంటారు. తమ శ్రమను.. పని చెయ్యగల సామర్థ్యాన్ని అమ్ముకొని జీవిస్తుంటారు. ఎవరు పని ఇస్తానంటే వాళ్ళకు తమ శ్రమ అమ్ముకోవడమే తప్ప ఇందులో కార్మికుల ఇష్టా ఇష్టాలు వుండవు. ఫలానా వాడి దగ్గరే, ఫలానా కంపెనీలోనే పని చేస్తానని ఎంపిక చేసుకునే వీలు సాంద్రం. అయినా వాళ్ళు బతకడం కోసం తమ శ్రమను అమ్ముకుంటారు.

పెట్టుబడిదారీ విధానం గురించి మాట్లాడుకోవాలంటే తప్పని సరిగా శాస్త్రాన్ని భౌతిక పరిస్థితులు అప్పటికే ఆ సమాజంలో సాంది సాంద్రాలి. సరుకులు - డబ్బు ఆధారిత ఆర్థిక వ్యవస్థ అయిందా. సమాజంగానే శాస్త్రాన్ని సాధనాల మీద కొంతమంది అధిపత్యం సదుస్తూ సాంద్రాలి. వీటన్నింటికీ మించి మార్కెట్లో శ్రమను అమ్ముకోవడానికి సిద్ధంగా సాంద్ర జనాభా కావాలి. ఈ శ్రమ లేనిదే శాస్త్రాన్ని లేదు. సంపదా సాంద్రం.

అందుకే కార్మికులకు రెండు విధాలా స్వేచ్ఛ సాంద్రాలి అంటారు మార్క్స్. కార్మికుల సంపద అంతా వాళ్ళు శ్రమించే తత్వమే. శాస్త్రాన్ని సాధనాల మీద పెట్టుబడిదారులకు ఎలాంటి హక్కు సాంద్రం, ఆ శాస్త్రానికి అవసరమైన శ్రమ మీద కూడా ఆ శ్రమను కలిగివున్న కార్మికులకు హక్కు సాంద్రాలి. కార్మికులను యంత్రాలకు బానిసలా భావిస్తుంటారు పెట్టుబడిదారులు. నిజానికి కార్మికులు తమ శ్రమకు హక్కు దారులు, యజమానులు. అందుకే కార్మికులకు తమ శ్రమను అమ్ముకునే స్వేచ్ఛ సాంద్రాలి, అలాగే శాస్త్రాన్ని సాధనాలూ పెట్టుబడిదారుల అధిపత్య శృంఖలాల్లో బందీ కాకుండా స్వేచ్ఛగా సాంద్రాలి అంటారు మార్క్స్. దీన్ని బట్టి పెట్టుబడిదారీ శాస్త్రాన్ని విధానం ప్రధాన

“ అందుకే కార్మికులకు రెండు విధాలా స్వేచ్ఛ సాంద్రాలి అంటారు మార్క్స్, కార్మికుల సంపద అంతా వాళ్ళు శ్రమించే తత్వమే. శాస్త్రాన్ని సాధనాల మీద పెట్టుబడిదారులకు ఎలాంటి హక్కు సాంద్రం, ఆ శాస్త్రానికి అవసరమైన శ్రమ మీద కూడా ఆ శ్రమను కలిగివున్న కార్మికులకు హక్కు సాంద్రాలి. కార్మికులను యంత్రాలకు బానిసలా భావిస్తుంటారు పెట్టుబడిదారులు. నిజానికి కార్మికులు తమ శ్రమకు హక్కు దారులు, యజమానులు. ”

లక్షణం ఏమిటో మనం ఇలా చెప్పుకోవచ్చు: శ్రమ చేసే సత్యం అస్థిగా కలిగి శాస్త్రాన్ని కష్టపిస్తారు, కార్మికులు పెట్టుబడిదారీ శాస్త్రాన్ని విధానంలో నిర్బంధంగా తమ హక్కును అమ్ముకునే పరిస్థితి సాంద్రం. మనిషిగా బతకడం కోసం అతనికి తన ఆస్తి హక్కును అమ్ముకునే గత్యంతరం ఏర్పడుతుంది.

శాస్త్రాన్ని సాధనాలను శాస్త్రాన్ని దారుల నుండి వేరు చేసే సాంద్రం పెట్టుబడిదారీ శాస్త్రాన్ని సంబంధాల్లో అనివార్యమైన పాత్ర పోషిస్తుంది. కాని అదొక్కటే సరిపోదు. శాస్త్రాన్ని సాధనాల నుండి కార్మికులను వేరు చేస్తే ఏం జరుగుతుంది? రెండు పరిణామాలు చోటు చేసుకునే అవకాశం సాంద్రం. (1) శాస్త్రాన్ని సాధనాలు ఎవరి చేతుల్లో సాంద్రం వాళ్ళకి కార్మికులు తమ శ్రమను అమ్ముకోవాల్సి వస్తుంది. (2) శాస్త్రాన్ని సాధనాల యజమానుల నుండి వాటిని అద్దెకు తీసుకుని కార్మికులు పని చేసుకోవాల్సి సాంద్రం. ఎలా చేసినా పెట్టుబడి కార్మికులను కూలికి తీసుకున్నా, కార్మికులు పెట్టుబడిని కిరాయికి తీసుకున్నా ఫలితం మాత్రం ఒక్కటే అనేది సాంద్రం. ఆర్థిక వేత్తలు చాలా కాలంగా గంటాపధంగా చెబుతూ వచ్చారు. కానీ మార్క్స్ ఈ వాదనతో విభేదించాడు. మొదటి పద్ధతి - అంటే కార్మికులు పెట్టుబడికి తమ శ్రమను అమ్ముకోవడం - ద్వారా మాత్రం వే పెట్టుబడిదారీ విధానం ఆ వ్యవస్థ లక్షణాలను సంతరించుకుని బతికి బట్టకడుతుంది అని మార్క్స్ వివరించాడు. అలాగే వేతన శ్రమ (వేజ్ లేబర్) అందుబాటు ఒక్కటే కీలకం కాదు. పెట్టుబడిదారీ విధానానికి శ్రమ శక్తి ఒక సరుకుగా మార్కెట్లో లభిస్తూ సాంద్రాలి. దాని వినియోగించగలిగే పెట్టుబడి సాంద్రాలి. పెట్టుబడిదారుడు కార్మికుల శ్రమ శక్తిని ఎందుకు కొనుక్కుంటాడు? లాభాలు సంపాదించాలనేకదా. తన వ్యాపారం, తన పెట్టుబడి ఇంక ఇంకా పెంచుకోవాలనేకదా. కాబట్టి ఇందులో సమాజ ప్రయోజనాలు ఏమున్నాయి, పెట్టుబడిదారుల స్వీయ ప్రయోజనాలు తప్ప.

సరే ఇప్పుడు మనం మార్కెట్లో ఇద్దరు యజమానుల మధ్య జరిగే 'మారకం' ఎలా సాంద్రం పరిశీలిద్దాం. ఇందులో ఒకళ్ళు డబ్బుకి యజమానులయితే ఇంకొకళ్ళు తమ శ్రమకు యజమానులు. కార్మికులకు డబ్బు అవసరం, యజమానికి కార్మికుల శ్రమ అవసరం. కాబట్టి ఒకళ్ళ అవసరాలు ఒకళ్ళు తీర్చడం కోసం ఎవరు దీనికి హక్కుదారులుగా మార్కెట్ దాన్ని రెండో వాళ్ళకు మారకం వేస్తారు. అవసరాల కోసం ఒకళ్ళకొకళ్ళు ఇష్టపడి చేసుకున్న లావాదేవీకదా ఇది అని సంప్రదాయ ఆర్థిక వేత్తలు బుకాయిస్తుంటారు. ఇందులో నిర్బంధం ఏమన్నా సాంద్రం? అంతా స్వేచ్ఛగా, పారదర్శకంగా జరిగిందేకదా అని అమాయకంగా ప్రశ్నిస్తుంటారు స్వేచ్ఛా మార్కెట్ వారు. దీన్ని ఒక్క మార్కెట్ లావాదేవీగా చూడడం వల్లనే అంతా ఇష్టపూర్వకంగా, పారదర్శకంగా, స్వేచ్ఛగా జరిగిందని భ్రమిస్తున్నారు, స్వేచ్ఛతోపాటు మానవత్వం, హక్కు, లొంగు బాటు తనం లేకపోవడం వంటి ప్రమాణాల సంగతి ఏమిటి అని మార్క్స్ నిలదీశాడు.

మనం మార్కెట్ ఆర్థిక వ్యవస్థకే పరిమితమై మాట్లాడుకోవడం లేదు. అలాగే పెట్టుబడి దారులకు కార్మికులు తమ శ్రమను అమ్ముకోవడాన్నే ప్రాతిపదికగా తీసుకుని ప్రతి ఆర్థిక వ్యవస్థ మీదా మార్కెట్ ఆర్థిక వ్యవస్థ అని ముద్రవేయబోవడం లేదు. కాబట్టి మార్కెట్ ఆర్థిక వ్యవస్థను బలపరిచేవారనలు ఆటోమాటిక్ గా పెట్టుబడి దారీ ఆర్థిక వ్యవస్థను బలపరిచేందుకు పనికీరావు. అలాగే కేవలం మార్కెట్ను బలపరిచి చేసే వాదనలు ఆనాగరిక బానిసత్వాన్ని సమర్థించే వాదనలే తప్ప మరొకటికావు. పెట్టుబడిదారీ విధానం, మార్కెట్లు రెండూ ఒకటి కావు. కాని పెట్టుబడిదారీ విధానం సమర్థకులు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ ఏర్పడడానికి ముందున్న మార్కెట్ ఆర్థిక వ్యవస్థనూ, పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని కలగా పులగం చేసి తప్పుడు సూత్రీకరణలు, దివాళా కోరు సిద్ధాంతాలు చెబుతుంటారని మార్క్స్ ఎండగట్టాడు.

“ పెట్టుబడిదారీ రాజ్యాన్ని విధానం మరో ప్రధాన లక్షణం ఏమిటంటే కార్మికులకు తమ శ్రమతో చేసిన రాజ్యాన్ని మీద ఎటువంటి హక్కుకూండదు. నిజానికి ఒకరి శరీర కష్టంతో తయారు చేసిన వస్తువుమీద అతనికి హక్కుకూండాలికదా. కానీ శరీరకష్టాన్ని పెట్టుబడిదారుడికి అమ్మినందున ఆ కష్టంతో చేసిన రాజ్యాన్ని మీదా కార్మికుడికి ఎలాంటి హక్కు లేకుండా పోయింది. ”

మార్క్స్ ఎందుకలా అన్నాడో మనం ఇప్పుడు చూద్దాం. ఇండాక మనం ఇద్దరు యజమానుల మధ్య మార్కెట్లో జరిగిన లావాదేవీ గురించి మాట్లాడుకున్నాం. కార్మికుడు తన శ్రమ శక్తిని డబ్బుగల యజమానికి అమ్ముకున్నాడు. ఇది ఆ మార్కెట్ లావాదేవీ. అక్కడితో సరికి సరి అనుకోమంటున్నారూ స్వేచ్ఛా మార్కెట్ సిద్ధాంతకారులు. అయితే ఈ లావాదేవీ పూర్తి కావడంతోనే డబ్బుగల యజమాని మార్కెట్ నుండి పెట్టుబడిదారుడిగా తలెత్తుకుని బయటికి వస్తాడు. శ్రమ శక్తిని అమ్ముకున్న అతను కార్మికుడిగా అతన్ని అనుసరిస్తాడు. ఇద్దరూ ఎక్కడికి వెళ్తారు? పని ప్రదేశంలోకి అడుగు పెడతారు - అది ఫ్యాక్టరీ కావచ్చు, పొలం కావచ్చు, భవన నిర్మాణం కావచ్చు. అక్కడ పెట్టుబడిదారుడు కార్మికుడి గుత్తహక్కును (శ్రమను) తన ఇష్టం వచ్చినట్లు వాడుకుంటాడు. అంటే మార్కెట్లో ఇద్దరూ ఒకరు డబ్బుకు, ఇంకొకరు శ్రమకు యజమానులే అయినా శ్రమను అమ్ముకున్న అతను పని ప్రదేశంలో కార్మికుడిగా, డబ్బుగలతను యజమానిగా చలామణి అవుతారు. సంప్రదాయ ఆర్థిక వేత్తలు ఈ కీలకాంశాన్నే మరుగున పరుస్తూ రాంటారు.

పెట్టుబడిదారీ రాజ్యాన్ని పరిధి

పెట్టుబడిదారీ రాజ్యాన్ని విధానానికి రెండు ప్రధాన లక్షణాలు రాంటాయి. కార్మికులు పెట్టుబడిదారుడి ఆదేశాలు, పర్యవేక్షణ, నియంత్రణ మేరకు పని చెయ్యాలిరావడం మొదటి లక్షణం. పెట్టుబడిదారుడి లక్ష్యానికి అనుగుణంగా రాజ్యాన్ని స్వభావం, అవసరం నిర్దేశించబడతాయి. పై నుంచి ఇచ్చే ఆదేశాలకు అనుగుణంగా పనిచెయ్యడమే కార్మికుడి విధి. మార్కెట్ లావాదేవీలో ఒకరు అమ్ముకుందారుడు ఇంకొకరు కొనుగోలు దారుడు అన్న సంబంధాలు పని ప్రదేశంలోకి వచ్చేసరికి అదృశ్యమైపోతాయి. మార్కెట్లూ మారుమైపోతుంది. ఒకళ్ళు ఆదేశాలు ఇచ్చేవాడిగానూ, మరొకళ్ళు ఆ ఆదేశాలను శిరసావహించేవాడిగానూ మారిపోతారు. అంటే ఆధిపత్య వ్యవస్థ నెలకొంటుంది. దీన్నే

కారల్ మార్క్స్ పెట్టుబడిదారీ పని ప్రదేశంలోని నియంతృత్వంగా అభివర్ణించాడు. ఇలాంటి ఆధిపత్య వ్యవస్థలో స్వేచ్ఛ, సమానత్వం వంటి రాజ్యాన్ని భావనలకు చోటెక్కడ రాంటుంది. స్వేచ్ఛా మార్కెట్ సిద్ధాంతకారుల భ్రమల్లో తప్ప. పెట్టుబడిదారులకు కార్మికుల మీద ఈ మాదిరి ఆధిపత్యం చెలాయించే శక్తి ఎలా వచ్చింది? కార్మికులు తమ శ్రమశక్తిని వినియోగించుకునే హక్కును కొనుగోలు చెయ్యడం వలన వచ్చింది. తన స్వంత సొత్తు అయిన శ్రమను కార్మికుడు అమ్ముకోవడం వలన వచ్చింది. బతకడానికి కార్మికులకు ఇంతకు మినహా మరో గత్యంతరం లేకపోవడం మూలంగా పెట్టుబడిదారులకు ఆధిపత్యం సమకూరుతుంది.

పెట్టుబడిదారీ రాజ్యాన్ని విధానపు మరో ప్రధాన లక్షణం ఏమిటంటే కార్మికులకు తమ శ్రమతో చేసిన రాజ్యాన్ని మీద ఎటువంటి హక్కుకూండదు. నిజానికి ఒకరి శరీరకష్టంతో తయారు చేసిన వస్తువుమీద అతనికి హక్కుకూండాలికదా. కానీ శరీరకష్టాన్ని పెట్టుబడిదారుడికి అమ్మినందున ఆ కష్టంతో చేసిన రాజ్యాన్ని మీదా కార్మికుడికి ఎలాంటి హక్కు లేకుండా పోయింది. అదే కార్మికులు సహకార పద్ధతిలో ఏదన్నా పరిశ్రమ నడిపి సాంటే, వాళ్ళు చేసిన రాజ్యాన్ని మీద హక్కులు లభిస్తాయికదా. కార్మికులు విపరీతంగా శ్రమ చేసినా దాని వల్ల రాజ్యాన్ని పెరిగి పెట్టుబడిదారుడి ఆస్తులే పెరుగుతాయి తప్ప కార్మికులకు చిల్లిగవ్వ కూడా దక్కదు. అదే సహకార యజమాన్య పద్ధతిలోనయితే ఆ ప్రతిఫలం కార్మికులకే దక్కతుంది. పెట్టుబడిదారీ రాజ్యాన్ని సంబంధాల వల్ల కార్మికుల కష్ట ఫలితమంతా పెట్టుబడిదారుడి బొక్కసంలోకే చేరుతుంది. అందుకే కార్మికులు తమ శ్రమను అమ్ముకోవాల్సిరావడం. పెట్టుబడిదారీ విధానం కీలక లక్షణంగా రాంటుంది.

పెట్టుబడిదారీ రాజ్యాన్ని విధానంలో ఇంకేం జరుగుతుందో మరికాస్త వివరంగా చూద్దాం. పెట్టుబడిదారుడి లక్ష్యం అదనపు విలువను పోగోసుకోవడం కాబట్టి ఆ అదనపు విలువను సృష్టించేంత శ్రమశక్తిని కొనుగోలు చేస్తాడు.

పెట్టుబడిదారుడు చెల్లించే జీతానికి తగ్గ పని చేస్తే సరిపోతుంది, కాని కార్మికులు అదనపు శ్రమ ద్వారా పెట్టుబడిదారుడికి అదనపు విలువ సమకూరేంత వరకూ పని చేయించుకుంటాడు అని మార్క్స్ సోదాహరణంగా వివరించాడు 'పెట్టుబడి' గ్రంథంలో. రాజ్యాన్ని విధానం మీద పెట్టుబడిదారుడికి రాండే నియంత్రణాధికారం సాయంతో ఇది సాధ్యం చేసుకుంటాడు.

శ్రామికుల అదనపు విలువ వల్ల పెట్టుబడిదారుడు లబ్ధిపొందుతాడని మనం చెప్పుకున్నాం. ఇప్పుడు ఆ అదనపు విలువ ఎలా సృష్టించబడుతుందో మనం పరిశీలిద్దాం. నిర్ధారిత జీవన ప్రమాణాలతో బతకడానికి రోజుకు కార్మికుడు ఎన్ని గంటలు పని చెయ్యాలి వస్తుందో అంతకు మించి పని చెయ్యడం వల్ల అదనపు విలువ సృష్టించబడుతుందని కదా అంతకుముందు మనం తెలుసుకున్నాం. మరి ఆ నిర్ధారిత గంటలు ఎలా తెలుస్తాయి. సాధారణ స్థాయి రాజ్యాన్నికీ, కార్మికుని సాధారణ అవసరాలకూ (నిజవేతనానికి) మధ్య రాండే సంబంధమే నిర్ధారిత పని గంటలను నిర్ణయిస్తాయి. ఒక్కమాటలో సులభంగా చెప్పుకోవాలంటే కార్మికుడు ఎంత శక్తిని ఖర్చు చేస్తాడో ఆ శక్తిని తిరిగి పొడటానికి గాను అవసరమైన సొమ్మే నిజవేతనం. కాని కార్మికుల నిజవేతనానికి తగినన్ని గంటలే పని చేయించుకుంటే పెట్టుబడిదారుడికి ఎం లాభం? అందుకే అంతకుమించి తనకు అదనపు విలువ సంపాదించి పెట్టగలిగే గంటలు పని చేయించుకుంటాడు. నిర్ధారిత శ్రమకు, అదనపు శ్రమకు రాండే నిష్పత్తే దోపిడీరేటు. డబ్బు బాషలో చెప్పుకోవాలంటే అదనపు విలువరేటు - అని మార్క్స్ నిర్ధారించాడు.

ఇప్పటిదాక మనం చెప్పుకున్న ఈ అంశాలన్నీ ఒక క్రమంలో గుదిగుచ్చితే 'మార్క్స్' నిర్ణయించిన 'గతితర్కం' ఏమిటో మనకు బోధపడుతుంది, పెట్టుబడిదారీ రాజ్యాన్ని సంబంధాల్లోని గతితర్క లక్షణాలు మనకు అవగతం అవుతాయి. మనం గుర్తుంచుకోవాల్సిన ఎకైక అంశం ఏమిటంటే - ఈ రాజ్యాన్ని సంబంధాల వైజం పెట్టుబడిదారుడికి లాభాలు పోగయ్యడం. పెట్టుబడి పోగబడడానికి, సంపద కేంద్రీకరణకూ కార్మికుడు ఒక సాధనం మాత్రమే.

కార్మికుల పని గంటలు నిజవేతనానికి సరిపడానే వుంటే అదనపు విలువ పోగబడే అవకాశమే రాండదు కదా. మరిక పెట్టుబడిదారీ విధానం బతికి బట్టకట్టేది ఎలా?

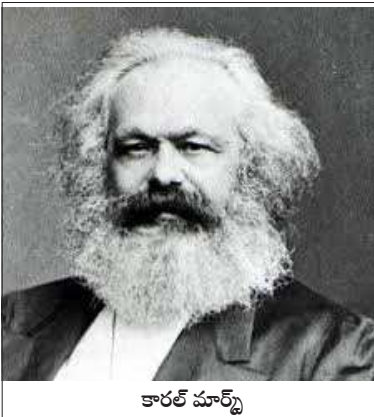
అందుకే రాజ్యాన్ని విధానం మీద తనకు రాన్న నియంతృత్వ అధికారాన్ని రావయో గపెట్టుకుని పెట్టుబడిదారుడు పని దినాన్ని పొడిగించాలని చూస్తాడు. ఆరున్నర గంటల పనిని, ఎనిమిది గంటలు, వీలయితే పది

గంటలు దాకా పొడిగించడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. రోజుకి పన్నెండు గంటల పని చేయించుకోడానికి కూడా రెడీ - ఎందుకంటే కార్మికుడు తన నిజవేతనానికి మించి ఎన్ని గంటలు ఎక్కువగా పని చేస్తే ఎట్టుబడి అంత ఎక్కువ పోగుపడు తుంది. అయితే పని గంటలు పెంచిన కొద్దీ కార్మికుడికి యజమాని తన శ్రమను దోచుకుంటున్నాడని ప్రత్యక్షంగా తెలిసివస్తుంది. దాంతో అతను ప్రతిఘటించే ప్రమాదం రాంది. అందుకే పెట్టుబడిదారుడు ఇంకో మార్గం ఎంచుకుంటాడు. అదే పనిలో వేగం చొప్పించడం, కార్మికుడికి క్షణం ఊపిరి సలపనీయ కుండా యంత్రంతో పోటీపడి పనిచెయ్యాలని పరిస్థితి కల్పించడం. టీ విరామం, భోజన విరామం వంటివి సాధ్యమైనంత తక్కువ సమయం రాండేలా చూడటమో, లేకపోతే టీ విరామం లాంటివి ఎత్తివెయ్యడమో చేస్తారు. కార్మికుడు విశ్రాంతి తీసుకున్నాడంటే పెట్టుబడి పడుకున్నట్లే ఇది కాక పెట్టుబడిదారుడికి రాండే ఇంకో అవకాశం ఏమిటంటే జీతాల్లో కోత విధించడం, కార్మికుల నిజవేతనాలను దిగజార్చడం. అంత కాన్న తక్కువ జీతాలకు పని చేసే వాళ్ళను తెచ్చుకోవడం. వీలుకాకుంటే శ్రమశక్తి కారుచౌక గా దొరికే చోటుకు తన పరిశ్రమను, కార్యకలాపాలను తరలించడం.

ఇదీ పెట్టుబడి అంతర్గత తర్కం. కార్మికుడి శ్రమ దోపిడీని తీవ్రతరం చెయ్యడమే పెట్టుబడి అంతర్గత లక్షణం. దోపిడీని తీవ్రతరం చెయ్యడానికి ఒకేసారి పెట్టుబడిదారుడు అటు పని గంటల పెంపుకూ, ఇటు నిజవేతనాల్లో కోతకు కూడా ప్రయత్నిస్తాడు. అయితే కార్మిక వర్గం సరిగ్గా ఇందుకు విరుద్ధ దశలో - పని గంటల తగ్గింపు, నిజ వేతనాల పెంపుకోసం - ప్రతిస్పందిస్తుంది. ఈ క్రమంలోనే పెట్టుబడికీ - శ్రమశక్తికీ మధ్య ఘర్షణ మొదలవుతుంది.

అందుకే పెట్టుబడిదారులూ, కార్మికులూ సరస్వరం భిన్నమైన ప్రయోజనాల కోసం పని చేస్తారు. ఎవరి ప్రయోజనాలు సాధించు కోవడానికి వారు ప్రత్యర్థి వర్గంతో నిరంతరం ఘర్షణ పడుతుంటారని మార్క్స్ నిర్వచించాడు. అందులో భాగంగానే కార్మికులు సంఘాలు పెట్టుకుంటారు. పెట్టుబడితో తలపడడానికి రామ్మడిగా పోరాడతారు. పని గంటలు తగ్గించాలనీ, జీతాలు పెంచాలనీ, కార్మికులు ఎందుకు డిమాండ్ చేస్తుంటారు? ఆహారం, నిద్ర, మైథునాలకు తప్ప మిగిలిన రోజంతా పని చెయ్యడానికేనా తమ బతుకులా? ఒక ఆటా పాటా, పండగా, పబ్బం, శుభకార్యం, భార్య పిల్లలతో గడపడం, ఎందులూ, వినోదాలూ, కళలూ, సంస్కృతి... వీటిల్లో వేటికీ నోచుకోకుండా గొడ్డు మాదిరిగా పనిచెయ్యాలిందేనా అనే ఆలోచనే

“శాస్త్రవేత్త విధానం మీద తనకు శాస్త్ర నియంతృత్వ అధికారాన్ని సాపయోగపెట్టుకుని పెట్టుబడిదారుడు పని దినాన్ని పొడిగించాలని చూస్తాడు. ఆరున్నర గంటల పనిని, ఎనిమిది గంటలు, వీలయితే పది గంటలు దాకా పొడిగించడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. రోజుకి పన్నెండు గంటల పని చేయించుకోడానికి కూడా రెడీ - ఎందుకంటే కార్మికుడు తన నిజవేతనానికి మించి ఎన్ని గంటలు ఎక్కువగా పని చేస్తే ఎట్టుబడి అంత ఎక్కువ పోగుపడుతుంది. ”

కార్ల్ మార్క్స్

కార్మికులలో పనిగంటల తగ్గింపు డిమాండును ప్రేరేపిస్తుంది. ‘మానవుడి వికాసానికి అవకాశం కల్పించేది తీరిక వేళే కదా. అలాంటి తీరిక వేళలు ఎక్కువగా రాండాలని ప్రతి కార్మికుడూ... కోరుకుంటాడు అని మార్క్స్ గుర్తించాడు. అలాంటి వికాసానికి అవకాశం లేకుంటే మనిషికి, గొడ్డుకూ ఇంక తేడా ఏముంటుంది? కానీ కార్మికుడికి తీరిక వేళ ఎక్కువ రాండేలా అవకాశం ఇవ్వడమంటే పెట్టుబడిని బబ్బి పెట్టడమే అని తెలిసే పెట్టుబడిదారుడు కార్మికుల డిమాండును నిరాకరిస్తాడు. అది పెట్టుబడి లక్షణం. తన లాభాలే తప్ప మానవ వికాసం పొడగిట్టని పెట్టుబడిదారి విధానానికి మానవీయ సంస్కరణలు జోడించాలని ఈ మధ్యన ఊదర గొడుతున్న వాళ్ళ వాదనల్లో బోలుతనం ఏమిటో మనం ఇట్టే అర్థం చేసేకోవచ్చు.

అలాగే కార్మికులు జీతాల పెంపును డిమాండ్ చేస్తూ పోరాటాలకు దిగుతుంటారు దేనికి? కేవలం బతకడానికి అవసరమైన నాలుగు డబ్బుల కోసమేనా. కాదు. కార్మికుడికి సమాజిక అవసరాలు రాంటాయి. రాండడానికి ఒక ఇల్లు, కనీస సౌకర్యాలు, తన పిల్లలు మంచి చదువులు చదువుకునేందుకు అవకాశాలు... ఇవన్నీ కోరుకుంటాడు. కనీసం తన పిల్లలునా మంచి చదువులు చదివి తమ బతుకులకన్నా మెరుగైన జీవితాన్ని జీవించాలని ఆశిస్తాడు. కార్మికులూ ఈ సమాజంలో భాగమేకాబట్టి సమకాలీన

సామాజిక పరిస్థితులే వారి ఈ అవసరాలను నిర్దేశిస్తాయి. అందుకే తమ వేతన ఆదాయాలు పెంచుకోవాలని నిరంతరం ప్రయత్నిస్తుంటారు. అయితే కార్మికుల కోర్కె పెట్టుబడి స్వీయ ప్రయోజనాలకు వ్యతిరేకం. పెట్టుబడికి తమ లాభమే పరమావధి తప్ప పరుల లాభం గురించి ఆలోచించదు. కాని కార్మికులు తమ స్వీయాభివృద్ధిని కాంక్షిస్తారు.

అయితే పెట్టుబడి మాత్రం కార్మికులను తోటి మానవులుగా కాక కేవలం తమకు లాభాలు పోగేసే సాధనాలుగా మాత్రమే పరిగణిస్తుంది. తమ లాభాలు పోగేసుకునే లక్ష్యానికి సంఘటిత కార్మిక శక్తి ఎప్పుడూ అడ్డంకిగా, ప్రమాదకారిగా నిలుస్తుంది. కాబట్టి కార్మికవర్గంలో కుల, మత, జాతి, ప్రాంతీయ భేదాలను రెచ్చగొట్టి వాళ్ళను విడగొట్టాలని చూస్తుంది. కార్మిక సంఘాలను మొగ్గలోనే తుంచేయడానికి, బలంగా శాస్త్ర సంఘాలను అణిచివెయ్యడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. సాంతగడ్డమీద ఇదేమీ సాధ్యం కాకపోతే, కార్మికవర్గం - ప్రజాతంత్ర సాధ్యమాల చైతన్య వంతంగా రాంటే తమ లక్ష్యాన్ని సాధించు కోవడానికి అవసరమైతే కంపెనీని మూతపెట్టి కార్మికులనూ, వాళ్ళ కుటుంబాలనూ రోడ్లపాళ్లేస్తుంది. కార్మిక సంఘాల ఊపేలేని నియంతృత్వ అప్రజాస్వామిక పాలన శాస్త్ర దేశాలకు తన కార్య కలాపాలను తరలిస్తుంది. కాబట్టి పెట్టుబడిదారి వ్యవస్థ ఏ నాటికీ మానవాళి అవసరాలు తీర్చడానికి శాధ్యమైన వ్యవస్థ కాదు. స్వీయ లాభాపేక్ష తప్ప సమాజ అవసరాలు ఏనాటికీ ఆ వ్యవస్థకు పట్టవు. పోనీ నిజంగానే ఎక్కడయినా పని గంటలు తగ్గించి కార్మికుల జీతాలు పెంచిన దాఖలాలు శాస్త్రా - మార్క్స్ పెట్టుబడిదారి విధానానికి ఇచ్చిన నిర్వచనంలో కించిత్తు మార్పు రాండదు. ఎందుకంటే కార్మికులు ఏ పాటి ప్రయోజనాలు సాధించుకున్నా అవి పెట్టుబడిదారుల నికరమైన వ్యతిరేకతను అధిగమించి సాధించుకున్న దాఖలాలుగానే మనకు కనబడతాయి.

ఇంగ్లాండ్లో పది గంటల పనిదినానికి

“ పెట్టుబడి కార్మికులను తోటి మానవులుగా కాక కేవలం తమకు లాభాలు పోగేసే సాధనాలుగా మాత్రమే పరిగణిస్తుంది. తమ లాభాలు పోగేసుకునే లక్ష్యానికి సంఘటిత కార్మిక శక్తి, ఎప్పుడూ అడ్డంకిగా ప్రమాదకాలంగా నిలుస్తుంది. కాబట్టి కార్మిక వర్గంలో కుల, మత, జాతీ, ప్రాంతీయ భేదాలను రెచ్చగొట్టి వాళ్ళను విడగొట్టాలని చూస్తుంది. కార్మిక సంఘాలను మొగ్గలోనే తుంచేయడానికి, బలంగానూ సంఘాలను అణిచివెయ్యడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ”

సాగ్డేశించిన బిల్లు ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు మార్క్స్ దీన్ని కార్మికులు సాధించిన గొప్ప విజయంగా అభివర్ణించాడు. పెట్టుబడిదారీ వర్గం రాజకీయ ఆర్థిక వ్యవస్థలో ఇప్పటి దాకా డిమాండు - సరఫరా సూత్రాల గుడ్డి పరిపాలన సాగింది. మొట్టమొదటి సారిగా పెట్టుబడిదారీ వర్గం రాజకీయ, ఆర్థిక వ్యవస్థ బహిరంగంగా కార్మిక వర్గ రాజకీయ ఆర్థిక విధానాలకు తల వొగ్గింది అని మార్క్స్ ప్రకటించాడు.

“ఇంగ్లాండ్ కార్మికులు సాధించిన ఈ విజయం అనమాన పోరాటాల వల్లనే సాధ్యమయింది. కార్మికులు పెట్టుబడి లక్ష్యాలకు విరుద్ధమైన దిశ కోసం పట్టుబట్టారు. కార్మికుల మీద సాగుతున్న తీవ్రమైన దోపిడీని వ్యతిరేకించారు. కార్మిక వర్గంలో పెట్టుబడి విభేదాలు సృష్టించినా వాటిని అధిగమించి విజయం సాధించారు. ఇంగ్లీషు, ఐరిష్ కార్మికుల మధ్య రాన్న శతృత్వ భావమే ఇంగ్లాండ్ కార్మిక వర్గం బలహీనత. ఈ బలహీనతను అడ్డం పెట్టుకునే పెట్టుబడిదారీ వర్గం తన అధిపత్యం చలాయించుకుంటుంది. ఈ సంగతి దానికి తెలుసు అని మార్క్స్ ముందుగానే హెచ్చరించాడు. పది గంటల పనిదినం బిల్లు కేవలం కార్మికవర్గ ప్రయోజనాలకే కాదు, ఇంగ్లాండ్ కార్మిక వర్గాన్ని విభజించి పాలిస్తున్న పెట్టుబడి కుతంత్రం మీద సాధించిన విజయానికి ప్రతీక” అన్నాడు మార్క్స్.

పని గంటలు పెంచి, నిజవేతనాలు తగ్గించి దోపిడీని తీవ్రతరం చెయ్యాలనే పెట్టుబడిదారుల ప్రయోజనాలకు ఎదురయిన కార్మికవర్గ ప్రతిఘటన దృష్ట్యా వారు తమ సందపను పెంచుకోవడానికి ఇతర మార్గాలు వెతుక్కున్నారు. అందులో బాగాగానే కార్మికుల సత్పాదకతను పెంచడానికి అధునాత యంత్రాలు ప్రవేశపెట్టారు.

తద్వారా తక్కువ మంది కార్మికులతో ఎక్కువ సత్పాదకత సాధించి దోపిడీని తీవ్రతరం చేయవచ్చు. ఈ సాధ్యంతోనే పెట్టుబడిదారీ వర్గం అనివార్యంగా శాశ్వత విధానంలో

విప్లవాత్మక మార్పులు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నిస్తుంది అని మార్క్స్ వివరించాడు.

పెట్టుబడిదారులు తమ లక్ష్యాలను సాధించుకోవడం కోసం శాశ్వత విధానంలో ఎటువంటి చారిత్రక మార్పులు తీసుకువచ్చారో సవివరంగా మార్క్స్ తన ‘పెట్టుబడి గ్రంథంలో’ పొందుపరచాడు. శాశ్వత విధానం అంటూ నిర్దిష్టంగా ఏదీ లేని కాలం (చేతి వృత్తులు, చిన్న తరహా పరిశ్రమలు ప్రధాన వృత్తిగా రాన్న కాలం) నుండే పెట్టుబడిదారులు శాశ్వత మీద తమ పట్టుబడిగించి కార్మికులను తమకు అణిగి మణిగి (సబార్బానేట్) సాండేలా చేసుకుని వాళ్ళ పని దినాన్ని పొడిగించేవారు. అయితే ఈ పద్ధతుల్లో అదనపు విలువ పోగేసుకోవడానకీ, పెట్టుబడిని వృద్ధి చేసుకోవడానకీ కొన్ని పరిమితులు సాండేవి. విద్యుత్ సౌకర్యంలేనందువల్ల పగటిపూటకే పని దినాన్ని పరిమితం చెయ్యాలి రావడంతోపాటు కార్మికుల ప్రతిఘటననూ చవిచూడాల్సి వచ్చేది. దాంతో పెట్టుబడిదారులు శ్రమ విభజనలో నూతన పద్ధతులు ప్రవేశపెట్టారు. సామాజిక, సహకార సంఘాల పేరిట సహకార సంఘాలు పెట్టారు కానీ పైత్యం, ఫలితం మాత్రం పెట్టుబడిదారులే. కార్మికుల సత్పాదకత పెంచడానికీ, తద్వారా తమ పెట్టుబడిని వృద్ధి చేసుకోవడానికీ శాశ్వత విధానంలో ఎప్పుడీకప్పుడు మార్పులు తీసుకు రావడం కీలకంగా మారింది.

పెట్టుబడిదారులు ప్రవేశపెట్టిన ఈ నూతన శాశ్వత విధానాలు పని ప్రదేశాల్లో నూతన శ్రమ విభజనకు దారి తీసాయి. అయినా పెట్టుబడిదారులకు ఆటంకాలు ఎదురవుతూనే ఉన్నాయి. ఈ శాశ్వత విధానానికి వైపుణ్యంగల కార్మికుల అవసరం ఎక్కువగా సాండేది. ఎంత వైపుణ్యం గల కార్మికుడినయినా అప్రెంటిస్ పేరిట ఎక్కువ కాలంపాటు తక్కువ వేతనాలకు పని చేయించుకునేవారు. దీంతో ఆ కార్మికుల నుండి ప్రతిఘటన చవి చూడాల్సి వచ్చేది. వైపుణ్యంగల కార్మికుల కొరత వల్ల పెట్టుబడిదారులు విధిలేని పరిస్థితులలో వీరి

ప్రతిఘటనకు లొంగిపోవాల్సి వచ్చేది. ఇటువంటి ఆటంకాలన్నింటినీ అధిగమించే సాధ్యంతో 1850వ దశకం నుండి యాంత్రీకరణ, ఫ్యాక్టరీ వ్యవస్థల ఏర్పాటు ద్వారా శాశ్వత విధానంలో పెద్ద ఎత్తున మార్పులకు శ్రీకారం చుట్టారు. ‘పెట్టుబడిదారీ శాశ్వత విధానానికి నాంది ఇది’ అని మార్క్స్ అభివర్ణించాడు. పెట్టుబడిదారులు అప్పటిదాకా తమ అధికారంతో పని ప్రదేశంలో కార్మికులను అణిచి సాంచేవారు. ఫ్యాక్టరీ వ్యవస్థ ఆవిర్భావంతో యంత్రాల రూపంలో కార్మికుల మీద నిజమైన అధిపత్యం సంపాదించారు. అప్పటిదాకా కార్మికులు శాశ్వత సాధనాలను వినియోగించేవారు. కానీ ఫ్యాక్టరీ వ్యవస్థ ఏర్పడడంతో శాశ్వత సాధనాలే (యంత్రాలు) కార్మికులను వినియోగించే పరిస్థితి ఏర్పడింది.

శాశ్వత సాధనాల్లో చోటుచేసుకున్న ఈ మౌలిక మార్పులు, భారీ యాంత్రీకరణలతో కూడిన ఫ్యాక్టరీల ఆవిర్భావం, శాశ్వతీలోని అంతర్గత కార్యకలాపాలన్నింటినీ చెప్పగలిగే యంత్రాల ఆవిష్కరణల వెనుక రాన్న పెట్టుబడి తర్కం ఎవెటో మార్క్స్ మాత్రమే ప్రజల ముందు సాంచగలిగాడు. ఈ యంత్రాలన్నీ మానవ మేధస్సు, కార్మికుల కష్టం, శాస్త్రీయ పరిజ్ఞానాల మేలు కలయికగా కార్మికుల సామ్య పనితనం నుండి ఆవిష్కరింపబడినవే. అయితే ఇవన్నీ పెట్టుబడిదారుల సృష్టిగా చరిత్రకెక్కాయి. అంతే కాదు యాంత్రీకరించిన ఫ్యాక్టరీల ఆవిర్భావం తరువాత ఆయా ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేసే కార్మికుల పాత్రా అప్రూచానమైపోయింది. శాశ్వత విధానంలో కీలక పాత్రధారిగా సాండాల్సిన కార్మికుడు ‘సైడ్ యాక్టర్’ గా మారిపోయాడు. యంత్రం చేసే శాశ్వతీలో ప్రధాన పాత్రధారిగా సాండాల్సిన కార్మికుడు ఆ యంత్రానికి సహాకుడిగా మారిపోయాడు.

శాశ్వత విధానంలో ఈ రకంగా సామాజిక మేధస్సును పోలిన పరికరాలు సమకూర్చుకోవడంతో సత్పాదకత ఇబ్బడి ముబ్బడిగా పెరిగింది. నిజానికి ఇది మంచి పరిణామం. ఈ ప్రపంచంలో పేదరికాన్ని తుడిచిపెట్టి, కార్మికుడికి పని భారం తగ్గించి, విశ్రాంతి గంటలలో మానసిక శారీరక సాల్వసం సమకూర్చుకోవడానికి వీలు కల్పిస్తే అంతకు మించిన మానవాభివృద్ధి ఏముంటుంది. కానీ అలా జరగలేదు. దరిద్రం నానాటికీ పెరుగుతూనే ఉంది. కార్మికుల మీదా పనిభారం పెరుగుతూ సాంది. ఎందుకని ? ఎందుకంటే మానవాభి అవసరాలు తీర్చడమో, సార్వజనీన సమగ్ర మానవవాభివృద్ధి సాధించడమో పెట్టుబడిదారుల లక్ష్యంకాదు. అందుకోసం కాదు వాళ్ళు శాశ్వత విధానంలో మౌలిక మార్పులు

తీసుకువచ్చింది. వాళ్ళకు కావల్సిందల్లా తమ లాభాలను, సంపదనూ పెంపొందించుకోవడమే. యాంత్రికరణ, ఫ్యాక్టరీ వ్యవస్థల ద్వారా కార్మికుల నిజవేతనం పొందే గంటలు తగ్గించడం. అదనపు పనిగంటల ద్వారా ఒనకూడే అదనపు విలువను, దోపిడి తీవ్రతను పెంచుకుంటూ పోవడం వాళ్ళ లక్ష్యం.

అలాగే కేవలం శాస్త్రాధికత పెంపొందించడం కాకుండా లాభదాయకత పెంపుకు దోహదం చేసే యంత్రీకరణవైపే పెట్టుబడి దారుడు మొగ్గు చూపుతాడు. అలాగే టెక్నాలజీ సాయంతో శాస్త్రీకృతమాన్ని చిన్న చిన్న ముక్కలుగా చెయ్యడం కేవలం సామర్థ్యం పెంపుదల కోసం కాదు, కార్మికులలో సామూహిక చేతనను విడగొట్టడం, ముక్కలు ముక్కలుగా విడగొట్టిన పనిని చేపట్టే కార్మికుల మీద నిరంతర నిఘా పెట్టడం, సూక్ష్మస్థాయిలో అజమాయిషీ చెయ్యడం వంటి ప్రయోజనాల కోసం అని మార్క్స్ వివరించాడు. పని రొడ్డకొట్టుడుగా మారింది, కార్మికులు శ్రమకే సౌందర్యాన్ని, సృజనాత్మకతనూ ఆస్వాదిస్తున్నారా లేదా, నూతన శాస్త్ర సాంకేతిక పరిజ్ఞానం వల్ల వేలాదిమంది కార్మికులు సాపాధి కోల్పోయి కుటుంబాలు సహారోద్ధన పడుతున్నారా అన్న అంశాలకు అతీతంగా పెట్టుబడి వ్యవహరిస్తుంది. నీలో శాస్త్ర వైఖ్యం నాశనమయిపోతుందా, నీ సాద్యోగం ఊడిపోతుందా అయినా బేరార్థంగా శాంటుంది పెట్టుబడి. నీ నష్టమే పెట్టుబడిలాభం. 'కార్మికుల వ్యక్తిగత ప్రయోజనాలను బలిపెట్టి సామూహిక శాస్త్రాధికతను పెంచుకోవడానికి శాస్త్ర అన్ని మార్గాలనూ వినియోగించుకోవడమే పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ లక్షణం అంటాడు మార్క్స్.

శాస్త్రీకృత యంత్రీకరణ వల్ల పెట్టుబడిదారులకు ఇంకో లాభం కూడా శాంటుంది. యంత్రాల ప్రవేశ పెట్టడం వల్ల సాపాధి కోల్పోయే కార్మికులంతా మార్క్స్ నిర్వచించిన 'నిరుద్యోగ రిజర్వు శ్రామిక సైన్యాన్ని బూచిగా చూపి పని ప్రదేశంలో కార్మికుల మీద పెట్టుబడి తనదైన శైలిలో క్రమశిక్షణ రుద్దుతుంది. నిజవేతనాలనూ అణగదొక్కి శాంతడానికి ఈ బూచినే వాడుకుంటుంది. 'సరిగ్గా వాళ్ళించి పన్నెయ్యే' తీరిగ్గా పని చెయ్యమనగా ఇచ్చిన జీతం సచ్చక పోతే ఘోరం ఈ జీతానికి పనిచెయ్యడానికి పిలిస్తే వచ్చి పనిచేస్తామనే వాళ్ళు కో అంటే కోటిమంది శాస్త్రులు అని యజమానుల నోటినుంచి వచ్చే సుభాషితాలు ఈ నిరుద్యోగ రిజర్వు శ్రామిక సైన్యాన్ని చూసే. "నిరుద్యోగ బూచి" ఇలా భయపెట్టేంత స్థాయిలో లేని పరిస్థితుల్లో కార్మికులు పోరాటాల ద్వారా జీతాలు కొంత మేరకు పెంచుకోగలిగినా, శాస్త్రాధికత ఏ స్థాయిలో వృద్ధి చెందిందో ఆ రేటున నిజ వేతనాలు

“కేవలం శాస్త్రాధికత పెంపొందించడం కాకుండా లాభదాయకత పెంపుకు దోహదం చేసే యంత్రీకరణవైపే పెట్టుబడి దారుడు మొగ్గు చూపుతాడు. అలాగే టెక్నాలజీ సాయంతో శాస్త్రీకృతమాన్ని చిన్న ముక్కలుగా చెయ్యడం కేవలం సామర్థ్యం పెంపుదల కోసం కాదు, కార్మికులలో సామూహిక చేతనను విడగొట్టడం, ముక్కలుగా విడగొట్టిన పనిని చేపట్టే కార్మికుల మీద నిరంతర నిఘా పెట్టడం, సూక్ష్మస్థాయిలో అజమాయిషీ చెయ్యడం వంటి ప్రయోజనాల కోసం అని మార్క్స్ వివరించాడు. 99

పెంచుకోవడంలో మాత్రం విఫలమవుతూనే శాంటారు. దోపిడి తీవ్రత నానాటికీ పెరుగుతూనే శాంటుంది. ఒకవేళ నిజవేతనాలు పెంచుకోగలిగినా పెట్టుబడిదారుల జీవన ప్రమాణాలతో పోలిస్తే కార్మికుల జీవన ప్రమాణాలు అత్యంత దుర్భరమైన పరిస్థితుల్లో శాంటాయి అని మార్క్స్ వివరించాడు.

క్రువ్తంగా చెప్పుకోవాలంటే శాస్త్రీకృత పరిధిలో పెట్టుబడిదారులు తమ ఆధిపత్యాన్ని చెలాయించుకుంటాడు. శాస్త్రీకృత మీద నియంత్రణ, పెట్టు బడుల మీద నిర్ణయాత్మక పాత్రల వల్ల కార్మికుల శ్రమ దోపిడిని తీవ్రతరం కావిస్తుంటారు. అదనపు విలువను పోగొడుకుని అపారమైన సంపద కూడగట్టుకుంటారు. పెట్టుబడిదారుల ప్రయత్నాలకు కార్మికుల నుండి ప్రతిఘటన ఎదురవుతుంది. అయినా శాస్త్రీకృత పరిధిలో శాండే నకల అడ్డంకులనూ పెట్టుబడిదారీ వర్గం అధిగమించి తన లక్ష్యాలు సాధించుకుంటుంది. అయితే పెట్టుబడిదారీ శాస్త్రీకృత విధానం అజేయం కాదు. ఈ విధానంలో అంతర్గత వైరుధ్యాలు శాస్త్రీకృత మార్క్స్ తేల్చి చెప్పాడు. సరుకుల శాస్త్రీకృత పెట్టుబడిదారీ విధానం ఆగిపోదు. శాస్త్రీకృత అయిన వస్తువులు, సరుకులు మార్కెట్లో అమ్ముడుపోవాలి. మార్కెట్ అంటే ఇక్కడ అమూల్యభావన (అబ్స్ట్రాక్ట్) కాదు, పెట్టుబడిదారీ శాస్త్రీకృత లక్షణాలతో కూడిన ప్రత్యేకమైన మార్కెట్ లని మనం గమనంలో శాంచుకోవాలి.

అమ్మకాలకృషి - అధికోత్పత్తి

శాస్త్రీకృత పరిధిలో పెట్టుబడి సాధించిన విజయాల దన్నుతో పెట్టుబడిదారులకు అదనపు విలువ సమకూర్చి పెట్టే సరుకులను లెక్కకు మిక్కుటంగా శాస్త్రీకృత చేస్తారు. ఇవన్నీ పెట్టుబడి దారులు తమ అవసరాలకు వాడుకోవడానికి శాస్త్రీకృత చేసినవి కావు. వీటిని అమ్మి ఈ సరుకు లలోని బిడీకృతమై శాస్త్ర అదనపు విలువను సామ్ము చేసుకోవాలి. లాభాలు గడించాలి. అందుకే అప్పటదాకా శాస్త్రీకృతదారుడిగా శాస్త్ర పెట్టుబడిదారులు అమ్మకందారుగా మార్కెట్లో అడుగుపెడతారు. ఇక్కడే వాళ్ళకు ఆటంకం

ఎదురవుతుంది. మార్కెట్ కు శాండే పరిమితులే ఆ ఆటంకం అని మార్క్స్ విశదీకరించాడు. దాంతో ఈ పరిమితులను అధిగమించడానికి కూడా పెట్టుబడిదారులు గుట్టలుగా చేసిన శాస్త్రీకృత నిబిడీకృతమూన్న 'అదనపు విలువ' సామ్ముగా మారి తమ చేతికి రాదు. ఒకవైపున శాస్త్రీకృత యాంత్రికణ ప్రవేశపెట్టి, కార్మికుల సాపాధి ఊడగొట్టి, వాళ్ళు కొనుగోలు శక్తిని హరించేసే మార్కెట్ కృశించిపోయేలా చేసే పెట్టుబడి అదే శాస్త్రీకృత అమ్మిసామ్ము చేసేకోవడానికి మార్కెట్ ల విస్తరణ కోసం ప్రయత్నిస్తూ శాండే ద్వంద్వ ప్రకృతిని మార్క్స్ వెలుగులోకి తెచ్చాడు. "పెట్టుబడి లక్షణమే ప్రపంచ మార్కెట్లను ఏర్పాటు చేసుకునే క్రమంలో ఎదురయ్యే ఆటంకాలన్నీ అధిగమించగలిగినవే అని పెట్టుబడి భావిస్తుంది" అంటాడు మార్క్స్

పెట్టుబడి మార్కెట్లను ఎలా ఎందుకు విస్తరింప చేస్తుంది అనేది మనకు ఎదురయ్యే ప్రశ్న. అవసరాల గురించి ప్రచారం చెయ్యడం, లేని అవసరాలు సృష్టించడం (దీన్నే అమ్మకాల కృషి అంటారు)... వీటి ద్వారా మార్కెట్లను విస్తరింప చేసేందుకు పెట్టుబడిదారులు శ్రద్ధపెడతారు. పెట్టుబడిదారీ శాస్త్రీకృత విధానం శరవేగంగా అభివృద్ధి చెందిన ఇరవైయ్యవ శతాబ్దంలో ఈ 'అమ్మకాల కృషి' కూడా విపరీతంగా పెరిగి పోయింది. అందుకే ఆధునిక పెట్టుబడిదారీ విధానం ప్రచారం కోసం వేల, లక్షల కోట్ల రూపాయలు కుమ్మరించింది. పేరు ప్రఖ్యాతలు శాస్త్ర అటగాళ్లనూ, పాటగాళ్లనూ, సినిమా నటులనూ తమ శాస్త్రీకృత బ్రాండ్ అంబాసిడర్లుగా నియమించుకుని కోట్లాది రూపాయల ప్రతిఫలం ముట్ట చెప్పింది. టీవీలో, రేడియోలో ప్రకటనల హోరు శాగించింది. ఏ ప్రసారాలను ఎంత మంది ప్రేక్షకులు చూస్తున్నారని టీ.ఆర్.పి రేటింగులు పెట్టి, ఈ రేటింగులు శాస్త్ర సంస్థలకు విరివిగా ప్రకటనలు జారీ చేసేది. ఈ ప్రకటనల మీద వచ్చే ఆదాయం కోసం టీవీ, రేడియో సంస్థలు అర్రులు చాచే పరిస్థితి కల్పించింది. ఇదంతా దేనికోసం చేసినట్లు? శాస్త్రీకృత పరిధిలో సాధించిన విజయాన్ని నిలబెట్టుకుని, నిజమైన

“అభికోత్పత్తి అనేది పెట్టుబడికి సాంఘిక నిరంతర లక్షణం. పెట్టుబడిదారీ మార్కెట్ కు మించిన సామర్థ్యం పెంచుకోవడం దాని లక్షణం. మార్కెట్ లో కొనుగోలు శక్తికి సాగు పరిమితులను గమనంలోకి తీసుకోకుండా పెట్టుబడిదారీ శాస్త్ర అధికాధికంగా చోటు చేసుకుంటుంది. అందుకే పెట్టుబడికి సాంఘిక వినిమయ పరిమితి ఫార్మానికీ, శాస్త్రానికి సాంఘిక ఆటంకాలను నిరంతరం అధిగమించాలనే దోరణికి మధ్య ఘర్షణ ఏర్పడుతూ సాంటుంది” అని మార్క్స్ వివరించాడు. ౧౧

ప్రతిఫలం సంపాదించాలంటే సరుకుల చలామణి పరిధి (మార్కెట్)లో కూడా పెట్టుబడి దారులు అనివార్యంగా విజయం సాధించాల్సిన పరిస్థితి నెలకొన్నది. అందుకే లక్షల, కోట్ల రూపాయలు ప్రచారం కోసం పెట్టుబడిదారులు రుపొంది. (హేతుబద్ధంగా ఆలోచించగలిగే) ఏ సమాజం అయినా ఇంత పెద్ద ఎత్తున వనరుల దుర్వినియోగం అంగీకరించదు.

పెట్టుబడిదారీ విధానానికి సరుకుల చలామణి పరిధిలో (మార్కెట్) ఎదురయ్యే సమస్య ఒకటే కాదు. మార్కెట్ పరిధిని విస్తరింప చేయడం ద్వారా ఈ సమస్యను అధిగమించడమూ సమస్యకాదు. సమస్య ఏమిటంటే - పెట్టుబడి అనేది అదనపు విలువ నిబిడీకృతమై సానుశాస్త్రపూర్వకంగా ఎంత అధికాధికంగా శాస్త్రాన్ని చేస్తుందంటే ఆ అదనపు విలువనంతా రూపాయిల్లోకి మార్చుకోలేని అశక్తతకు లోనయ్యేంత అధికంగా శాస్త్రాన్ని చేస్తుంది. ఇదే అసలు సమస్య “అభివృద్ధి చెందిన పెట్టుబడిలో సాంఘిక ప్రాథమిక వైరుధ్యం అభికోత్పత్తి” అని మార్క్స్ గుర్తించాడు. “అభికోత్పత్తి అనేది పెట్టుబడికి సాంఘిక నిరంతర లక్షణం. పెట్టుబడిదారీ మార్కెట్ కు మించిన సామర్థ్యం పెంచుకోవడం దాని లక్షణం. మార్కెట్ లో కొనుగోలు శక్తికి సాగు పరిమితులను గమనంలోకి తీసుకోకుండా పెట్టుబడిదారీ శాస్త్ర అధికాధికంగా చోటు చేసుకుంటుంది. అందుకే పెట్టుబడికి సాంఘిక వినిమయ పరిమితి ఫార్మానికీ, శాస్త్రానికి సాంఘిక ఆటంకాలను నిరంతరం అధిగమించాలనే దోరణికి మధ్య ఘర్షణ ఏర్పడుతూ సాంటుంది” అని మార్క్స్ వివరించాడు. శాస్త్రాధికార వివరీతంగా పెరిగిపోతే నిజవేతనాలు దిగజారుతూ సాంఘిక పెట్టుబడి కేంద్రీకరణ, దానినంటి వచ్చే పరిణామాలకు రంగం సిద్ధమయినట్లే (1930 లో ఏర్పడ్డ మహా ఆర్థిక మాంద్యం ఈ కోవకు చెందినదే.) అటువంటి మహా విషాదానికి మనం ఇప్పుడెంత దూరంలో సాను అనేదే మన ముందు సాను ప్రశ్న. శాస్త్రాధిక సామర్థ్యం అనూహ్యంగా పెరిగిపోయి, జీతాలు నామ మాత్రపు స్థాయికి దిగజారిపోయి,

నిరుద్యోగ సైన్యం నానాటికీ పెరిగిపోతూ మరీ ముఖ్యంగా పల్లె ప్రాంతాల నుండి జనం వచ్చి అసంఘటిత కార్మికులు గానో, నిరుద్యోగ సైన్యానికి తోడవుతూ సాంటే - ఈ పరిస్థితులు ఎక్కడికి దారి తీస్తాయి? కాదు చౌకగా శ్రమను కొనుక్కోవడానికి అవకాశం సాను దేశాలకు పెట్టుబడి తరలిపోయి సరుకులను శాస్త్రాన్ని చేసి తిరిగి వాటిని అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకు తరలించుకుపోయి విపరీత మైన రేటుకు అమ్ముకోవడం వల్ల ప్రపంచ వ్యాపితంగానే దోపిడి తీవ్రతరమయింది. సరుకుల చలామణి పరిధిలో (మార్కెట్) అమ్మకాలు పెంచుకోవాలన్న కృషి పెద్ద ఎత్తున చేపట్టాల్సి వస్తుంది. ఈ అమ్మకాలు పెంచుకునే కృషి ఎంత దివ్యాకాశం వరకు సాంటుందో గ్రహించడానికి క్రైకే బూట్లు కంపెనీ సాధారణ ఒక్కటి చాలు. ఈ బూట్ల తయారీకి శక్తి సంతా వెచ్చించే మహా శాస్త్రానికి అతి కనిష్ట జీతాలు చెల్లించే కంపెనీ ఆ బూట్ల ప్రచారానికి సామర్థ్యాన్ని పరుగుల మాంత్రి కుడు మైలేట్ జార్జాన్ కు కొట్లాదిరూపాల నజరాని ఇస్తుంది. పెట్టుబడి అధికాధికంగా పోగుబడి పోవడం వల్ల పెట్టుబడిదారుల మధ్య పోటీ తీవ్రతరం అవుతుంది. మార్కెట్ పెరుగుదలకు అనుగుణం అదనపు విలువ నిబిడీకృతమై సాను తమ సరుకులు అమ్ముడు కాకపోతే ఏ పెట్టుబడిదారుడి పరిస్థితి అయినా ఎలా సాంటుంది? అతను సాటి పెట్టుబడిదారుడితో కాక ఇంకెవరితో పోటీ పడతాడు? ఏది ఏమైనా చివరికి ఈ అధిక శాస్త్రాన్ని సంక్షోభానికి దారి తీస్తుంది. ఈ సంక్షోభాన్ని చక్కదిద్దటానికి అంటూ చేపట్టే తక్షణమైన తీవ్రమైన చర్యలు వైరుధ్యాలను ఒక మేరకు సావకమింప చేస్తాయి. సంక్షోభం వల్ల దెబ్బతిన్న సంతులనాన్ని (బ్యాలెన్స్) అప్పటికి సరిచేస్తాయి. కాని గోడౌన్ లో మూలుగుతున్న సరుకులకు (ఇన్వంటరీ) పరిష్కారం సాండదు. పైపెచ్చు ఇన్వంటరీ పెరిగిపోతూనే సాంటుంది. మార్కెట్ లో అమ్మకాలు తగ్గముఖం పట్టి, ఇన్వంటరీ పెరిగిపోతున్న పరిస్థితులలో పెట్టుబడిదారులు అనివార్యంగా శాస్త్రాన్ని నిలిపి

వేస్తారు. లేదా తగ్గిస్తారు. ఏ చర్యతీసుకున్నా కార్మికులకు సాధ్యంన చెప్పడం ఖాయం. కానీ ఈ కార్మికులకు అవసరాలు సాంటాయి. ఐనా ప్రజల అవసరాలు కార్మికుల ప్రయోజనాలు తీర్చడం కోసం పెట్టుబడిదారీ విధానం ఏమన్నా ధార్మిక సంస్థా, కాదు పక్కా వ్యాపార వ్యవస్థ. సంక్షోభ సమయాల్లో పెట్టుబడిదారీ విధానం లక్షణాలు ఏమిటో మరింత స్పష్టంగా బహిర్గతం అవుతాయి. మానవాళి సామాజిక అవసరాలు తీర్చడం కన్నా లాభాలు పోగేసుకునే లక్ష్యంతోనే పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో శాస్త్రాన్ని ఏం చెయ్యాలి, ఎంత చెయ్యాలి అనేవి నిర్దేశించబడతాయి. ఒకవైపు సామర్థ్యం పెట్టుకోవడానికి తగినన్ని వనరులు సాంటీ, పనిచేసేటందుకు కావల్సినంత మంది జనాభా సాంటీ, మౌలిక అవసరాలు తీరక ప్రజలు అల్లాడుతున్న పరిస్థితులకు దారితీసే ఆర్థిక వ్యవస్థను మీరెక్కడా కనీవీ సాంటారా? ఒకవైపు ప్రపంచంలో ఆకలి చావులు, ఇంకోవైపు గిడ్డంగులలో అహారధాన్యాల ముక్కిపోతూ సముద్రంలో పారబోస్తూ సాను పరిస్థితిని మీరెక్కడా చూశారా? పైగా వర్షమానడేశాల్లో ప్రజలు తిండిపోతులు అవడం వల్ల ధరలు పెరుగుతున్నాయని, అహార సంక్షోభం తలెత్తిన దని ఎదురు దబాయించడం చూస్తామా?

పెట్టుబడి వనరుత్పత్తి

పెట్టుబడిదారీ విధానం గురించి మార్క్స్ విశ్లేషణలు చెప్పుకోవాలంటే అవి ఇంకో వుస్తకం అంత తయారవుతాయి. కాబట్టి సంక్షిప్త పరిచయానికే నేపథ్యం అవుతున్నా. పెట్టుబడి అతికాధిక కార్పొరేట్ సంస్థల చేతుల్లో కేంద్రీకృతం అవుతున్న తీరు, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ధనికులు, పేదలు మధ్య పెరిగిపోతున్న అంతరాలు, రాజ్యాంగ యంత్రాన్ని పెట్టుబడి స్వీయ ప్రయోజనాల కోసం సామర్థ్యం పెట్టుకునే విధానం - ఇవన్నీ మార్క్స్ తన పెట్టుబడి గ్రంథంలో విశదీకరించాడు. పెట్టుబడి తర్రానికి పర్యావరణానికి ఎందుకు పొసగదో కూడా మార్క్స్ అద్భుతంగా వివరించాడు. తక్షణం ద్రవ్య లాభాలు పోగేసుకోవాలనే లక్ష్యంతో జరిగే పెట్టుబడిదారీ శాస్త్రాన్ని విధానానికీ, మానవాళి తరతరాలకూ ఆశించే మెరుగైన నిర్దిష్ట జీవన ప్రమాణాలకూ ఎలా చుక్కెదురో మార్క్స్ విశ్లేషించి చెప్పాడు.

ప్రకృతి సంపద, కార్మికుల శ్రమ.. ఈ రెండూ పెట్టుబడిదారీ సంపద పోగుబడటానికి అసలైన వనరులు. కానీ పెట్టుబడిదారీ శాస్త్రాన్ని విధానం వనరులు ప్రాధాన్యమైనవిగా చిత్రికరిస్తుందని విమర్శించాడు.

పెట్టుబడి గ్రంథం సంగ్రహం మొత్తాన్ని మార్క్స్ తాత్విక విశ్లేషణల సారం మొత్తాన్ని ఒక్కమాటలో చెప్పకోవాలంటే - “పెట్టుబడి అనేది మానవాళి అవసరాలకూ, ప్రయోజనాలకూ వ్యతిరేకంగా పని చేస్తుంది” అని చెప్పాచ్చు. ఇది ఎంతటి ముదనష్టపు వ్యవస్థ అంటే ఒక పక్కన మానవాళి కనీస అవసరాలు తీరి సుఖ సంతోషాలతో బతికేందుకు అవకాశం లేకుండా చేస్తూ మరోవైపు నుండి కృత్రిమ అవసరాలు సృష్టించి తమ సరుకులు కొనేలా ప్రలోభ పెడుతూ రాంటుంది. లాభాల దాహంతో పర్యావరణాన్ని, ప్రజల జీవితాల్ని భ్రష్టు పట్టిస్తుంది. శ్రామికులలో రాన్న నైపుణ్యాన్ని చంపేస్తుంది. అభివృద్ధి పేరిట కార్మికులు స్వీయ అభివృద్ధి కోసం చేసే పోరాటాలను పాశవికంగా అణచి వెయ్యడానికి చూస్తుంది. అయినా ఈ దరిద్రం మనల్ని ఎందుకు విడిచిపెట్టలేదు? మనమైనా ఎందుకు దీన్ని వదిలించుకోలేపోతున్నాం?

ఇదంత సులవు కాదని మార్క్స్ మహనీయుడు చెప్పకనే చెప్పాడు. అనివార్యంగా పెట్టుబడిదారీ విధానం తరచూ సంక్షోభాల పాలబడుతుంటుంది. అయితే ఇవి శాశ్వతం కావు. ఈ సంక్షోభాల భారంతో పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ దానంతట అదే కూలిపోతుందని ఏనాడూ మార్క్స్ చెప్పలేదు. అయితే సంక్షోభ సమయాల్లో పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ నగ్న భయో ద్విగ్న వికృతి రూపం బహిర్గతమవుతుంది. పెట్టుబడి కేంద్రీకరణ పెరిగి కొద్ది దాని దోపిడీ విధానాలు కళ్ళకు కట్టినట్లు కనబడుతూ రాంటాయి. ఇది చాలదూ ఆలోచనా వివేకం కలిగిన ప్రజానీకాన్ని సాధ్యమింపచేసి, ఈ దగుల్పాణి వ్యవస్థ స్థానంలో మానవాళి అవసరాలన్నీ తీర్చే దోపిడీ రహిత సమాజ స్థాపన కోసం కృషి పెంపొందించడానికి?

పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని అంతమొందించడానికి ‘అటోమాటిక్’ సాధ్యమాలంటూ నిర్దిష్టంగా ఏమీ రాండవు అంటాడు మార్క్స్. “ప్రజలు భిన్న పార్టీల నుండి పెట్టుబడిదారీ విధానానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడాలి. పని గంటల తగ్గింపు, మెరుగైన పని పరిస్థితులు, పర్యావరణ పరిరక్షణ, కార్మికుల కనీస హక్కులు, శ్రామిక మహిళల సమస్యలు, లింగ వివక్ష.... ఇవన్నీ పెట్టుబడిదారీ విధానానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడగలిగిన మార్గాలే. అయితే ఈ పోరాటాలన్నీ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ దుర్మార్గాన్ని సమగ్రంగా అర్థం చేసుకుని కొనసాగించాలి. కానీ అవి ‘కాస్త సుకుమారంగా దోపిడీ చేసే పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ అయితే చాలు’ అనే సర్దుబాటు ధోరణికి లోనవుతాయి. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థను

“పెట్టుబడి అతికొద్ది కార్పొరేట్ సంస్థల చేతుల్లో కేంద్రీకృతం అవుతున్న తీరు, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ధనికులు, పేదలు మధ్య పెరిగిపోతున్న అంతరాలు, రాజ్యాంగ యంత్రాన్ని పెట్టుబడి స్వీయ ప్రయోజనాల కోసం సాపయోగ పెట్టకునే విధానం - ఇవన్నీ మార్క్స్ తన పెట్టుబడి గ్రంథంలో విశదీకరించాడు. పెట్టుబడి తర్కానికి పర్యావరణానికి ఎందుకు పాసగదో కూడా మార్క్స్ అద్భుతంగా వివరించాడు. 99

సమూలంగా తుడిచిపెట్టడమే కార్మిక వర్గం కర్తవ్యం తప్ప అరకొరా ఫలితాలతో సరిపెట్టుకునే గెరిల్లా యుద్ధ తంత్రం కాకూడదు” అని మార్క్స్ సాధ్యమింపచాడు.

పెట్టుబడి తన ఆధిపత్యం ఎలా చెలాయిస్తుందో, అధికారాన్ని తరతరాలుగా ఎలా కొనసాగిస్తుందో మార్క్స్ గమనించినంత స్పష్టంగా ఏ సిద్ధాంతకారుడూ దర్శించలేదు. పెట్టుబడి మూలంగానే ఈ ప్రపంచం నడుతుంది, పెట్టుబడి లేనిదే పరిశ్రమలూ, వ్యాపారాలూ రాండవు, సాధ్యమాల అసలుకే రాండవు, పైనలోచ్చే మార్గం రాండదు, బతికేందుకు దిక్కుండదు అన్న భావన ప్రజానీకంలో బలంగా నాటుకుపోయింది. సామాజికంగా జరుగుతున్న సాత్పత్తి అంతా కార్మికుల శ్రమ ఫలితం అని కాకుండా పెట్టుబడి మూలంగానే సాగుతుందనే పొరబాటు అభిప్రాయానికి ప్రజలు లోనయి రాన్నారు. ఇందులో ప్రజలను తప్పు పట్టాల్సిన పనిలేదు. అందుకే మార్క్స్ ఇలా చెప్పాడు - “కార్మికుల శ్రమ నుండి సాధ్యమింపచిన ఒక్క సామాజిక సాత్పత్తే అనేంటి ఆధునిక యంత్రాల ఆవిష్కరణ, శాస్త్ర సాంకేతిక అభివృద్ధి నూతన ఆవిష్కరణలూ ఇవన్నీ మానవ మేధోశ్రమ ఫలితంగా కాక పెట్టుబడి మూలంగా సాధ్యమయ్యాయనే భావజాలం ప్రజల్లో ఇంతగా నాటుకుపోవడమూ పెట్టుబడి పుణ్యమే” అని వ్యంగ్యంగా విమర్శించాడు.

ఎందుకని? ఎందుకని అలా పెట్టుబడి చుట్టూ ఇలాంటి మిథ్యా వాతావరణం ఏర్పడింది? ఈ మాయే పెట్టుబడిదారీ విధానపు ప్రధాన లక్షణం. నాలుగు మెతుకులు సంపాదించుకోడానికి కార్మికులు తమ సృజనాత్మక శ్రమ శక్తిని పెట్టుబడిదారుడికి అమ్ముకుంటాడు. ఇది మనకు కార్మికుడు తన శ్రమ శక్తిని అమ్ముకున్న సాధారణ లావాదేవీగా పైకి కనబడుతుంది. అయితే అతను తనకు గిట్టిన డబ్బుల మేరకే పని చేశాడా లేక పెట్టుబడిదారుడికి లాభాల సంపాదించి పెట్టే అదనపు విలువ సృష్టించే దాకా పని చేశాడా అనేది కంటికి కనబడదు.

కార్మికుడు తను బతకడానికీ, తన కుటుంబాన్ని బతికించుకోవడానికీ ఇంత మొత్తం చాలు, ఇంత పని చేస్తే చాలు అని కార్మికుడికి - పెట్టుబడిదారుడికి మధ్య కుదిరిన లావాదేవీ కూడా చెప్పదు. పైపెచ్చు కార్మికుడు రోజుకు ఇన్ని గంటలు పని చెయ్యడానికి అందుకు గాను నెలకు జీతం రూపంలో అతను అమ్ముకున్న శ్రమకు సమానమైన మొత్తం పెట్టుబడిదారుడు ముట్టచెబుతున్నట్లు పైకి అంతా న్యాయబద్ధంగా రాన్నట్లు కనిపిస్తుంది. ఎక్కడా కార్మికుడి శ్రమను పెట్టుబడిదారుడు దోపిడీ చేస్తున్నట్లు కనబడదు. మరయితే ఇంత న్యాయబద్ధమైన లావాదేవీ నుండి పెట్టుబడిదారుడు ‘లాభాలు’ ఎలా సంపాదిస్తున్నట్లు?

పెట్టుబడిదారుడు తను పెట్టిన పెట్టుబడి మీద ఆ లాభాలు సంపాదించినట్లు కనబడుతుంది. కార్మికుడు శ్రమ చేస్తే పెట్టుబడి పెట్టింది అతను కాబట్టి ఇద్దరికీ ఎవరికి దక్కాల్సింది వాళ్ళకు దక్కింది అని పెట్టుబడిదారీ సమర్థకులు చెబుతుంటారు. నొసటన ఎట్లా రాసిపెట్టి రాంటే అలా జరుగుద్ది కదా, అతనికి డబ్బుంది కాబట్టి దాని మీద లాభాలు వచ్చాయి, కార్మికుడి నుదుట కష్టం చెయ్యాలని రాసి రాంది కాబట్టి అతనికి జీతం దక్కింది అనే కర్కసిద్ధాంతాన్ని కూడా వాడుతుంటారు. ఎవరెంత పెట్టుబడి పెడితే వాళ్ళకు అంత లాభం గిడుతుంది. అని నొక్కివక్కాణిస్తుంటారు. ఈ వాదనలన్నీ తెలివి మాలిన వాదనలు. కార్మికుడు శ్రమ శక్తిని అమ్ముకున్న లావాదేవీని పూర్తిగా పుటం పెట్టి లోతుగా పరిశీలిస్తే తప్ప - ఈ వాదనలలో దోలుతనం, పెట్టుబడిదారీ విధానం ప్రవచించే స్వేచ్ఛ వంటివి ఎంతటి లోపభూయిష్టమైనవో మనం అర్థం చేసుకోలేం.

లాభాలు కార్మికుల శ్రమను దోచుకోవడం మూలంగాకాక యాజమాని పెట్టుబడికి ప్రతి ఫలంగా వస్తున్నట్లు, అసలు పెట్టుబడి పోగు బడడానికి కారణమే కార్మికుల శ్రమ అన్న విషయం వదిలేసి, యాజమాని సంపాదించిన లాభాలను కడుపు కట్టుకుని మరీ మళ్ళీ పెట్టుబడి

“పెట్టుబడిని అభిగమించగలం అని మార్క్స్ స్పష్టం చేశాడు. దానికి అవకాశం కల్పించే శాస్త్రేశం తోటే, పెట్టుబడి చుట్టూ అలుముకుని శాన్న్ మాయా, మిథ్యావాదాన్ని తుత్తినియలు చెయ్యడానికే ‘పెట్టుబడి’ గ్రంథ రచనకు శాపక్రమించాడు. “నా కుటుంబ సౌఖ్యం, నా ఆరోగ్యం ఫణంగా పెట్టి అయినా సరే పెట్టుబడి అసలు స్వరూపం ఏమిటో కార్మికులకు విశదీకరించడమే నా ముందున్న ఏకైక లక్ష్యం” అని స్పష్టీకరించాడు. ”

పెట్టడం మూలంగా పెరుగుతున్నట్లు వీళ్ళు చెప్పుకొస్తుంటారు. పెట్టుబడి, సంపద.... ఇవి రెండూ కార్మికుల శ్రమతో నిమిత్తం లేకుండా వాటంతట అవే చలామణి లోకి వస్తాయనేది వీళ్ళ అభూత కల్పన

పెట్టుబడిదానంతట అదే లాభాలను బంగారు గుడ్డను పొదివినట్లు పొడుగుతుందా? ఇది శాస్త్రీయమైన వాదన కదా. మీద మిక్కిలి అసలు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థకు ప్రత్యామ్నాయమే లేదని వీళ్ళు ధంకా బజాయిస్తుంటారు.

పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థను అధిగమించగలమా?

అధిగమించగలం అని మార్క్స్ స్పష్టం చేశాడు. దానికి అవకాశం కల్పించే శాస్త్రేశం తోటే, పెట్టుబడి చుట్టూ అలుముకుని శాన్న్ మాయా, మిథ్యావాదాన్ని తుత్తినియలు చెయ్యడానికే ‘పెట్టుబడి’ గ్రంథ రచనకు శాపక్రమించాడు. “నా కుటుంబ సౌఖ్యం, నా ఆరోగ్యం ఫణంగా పెట్టి అయినా సరే పెట్టుబడి అసలు స్వరూపం ఏమిటో కార్మికులకు విశదీకరించడమే నా ముందున్న ఏకైక లక్ష్యం” అని స్పష్టీకరించాడు. విప్లవ సాధనతో పెట్టుబడి ‘గ్రంథ రచన తన రాజకీయ కార్యాచరణగా విశ్వసించి నిష్ఠగా అహోరాత్రులూ అందుకోసం శ్రమించాడు.

“పెట్టుబడి సహజ సిద్ధ స్వాభావాన్ని పైపైన చూసి పసి గట్టలేరు, అందుకు లోతైన అధ్యయనం అవసరం. అప్పుడే అంతర్గతంగా దాగి శాన్న్ ఈ వ్యవస్థ నిర్మాణాన్ని అర్థం చేసుకోవచ్చు” అని మార్క్స్ నొక్కి చెప్పారు. అలాగే పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని కొన్ని అంశాలకే పరిమితమై - అంటే పోటీ గురించో, మార్కెట్ గురించో - తెలుసుకోవాలంటే ఆసలీ వ్యవస్థ అంతర్గత చలనసూత్రాలు అర్థం చేసుకునే అవకాశమే లేకుండా పోతుంది. రూపం చూసి సరిపెట్టుకుంటే అందులో సారం తెలియకుండా పోతుంది. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ నిగ్గుదీసి, సవాలు చేసే సత్తాను అందుకోలేకపోతాము. అసలు ఈ వ్యవస్థకు పునరుత్పత్తి శక్తి

ఎక్కణ్ణించి వచ్చింది? ఈ పునరుత్పత్తికి అవసరమైన మూలకాలు ఎక్కణ్ణించి వచ్చాయి - అని మొత్తం వ్యవస్థనే ప్రశ్నించి, శోధించే అవకాశం లేకుండా పోతుంది. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే పెట్టుబడిదారీ శాత్పత్తి సంబంధాలు పెట్టుబడి దారులకూ, వేతన కార్మికులకూ మధ్య సంబంధాలు ఎలా, ఎక్కణ్ణించి వచ్చాయనే మౌలిక ప్రశ్నకు సమాధానం దొరకబట్టలేవు అంటాడు మార్క్స్. నిజానికి ఇది పైకి కనిపించేలా సమాధానం దొరకని ప్రశ్న కాదని మార్క్స్ తన నిశిత పరిశీలన, శాస్త్రీయ విశ్లేషణల ఆధారంగా తేల్చి చెప్పాడు. సమాజంలో దోపిడీకి మూలాలు ఎక్కడ ఏర్పడ్డాయి, అదనపు విలువ ఎలా పోగుబడింది అనేవి ‘పెట్టుబడి’ గ్రంథం చదివితే మనకు బోధపడుతుంది. శాత్పత్తి క్రమానికి కార్మికులు అందించిన తోడ్పాటుకు బదులుగా చెల్లించేవే జీతాలు అని పెట్టుబడిదారీ ఆర్థిక వేత్తలు చేసే వాదనల్లోని బోలుతనం ఏమిటో బయటపడిపోతుంది. ఈ వాదనే సరి అయిన దయతే, కార్మికులు తమ శ్రమశక్తిని అమ్ముకున్న దానికి సమానంగా వారికి జీతాలు ముడుతూ శాంటే, ఇంకాస్త శ్రమకు ఓర్పి అయినా వాళ్ళ అవసరాలకు తగిన పునరుత్పత్తి చేసుకోవడానికి అవసరమైనంత జీతాలు సంపాదించుకుని వేతన బానిసత్వం నుండి కార్మికులు తమను తాము విముక్తి చేసుకునేవాళ్ళుగా! పెట్టుబడి దారీ వ్యవస్థకు సాధ్యమయింది కార్మికులకు ఎందుకు సాధ్యం కాకుండా పోతుంది అని మార్క్స్ నిలదీసాడు.

పెట్టుబడి లక్షణాలు ఏమిటో గుడ్డలు ఊడదీసినట్లు మార్క్స్ విశ్లేషించిన తీరును చదివి అర్థం చేసుకుంటే... జనం కడుపుకి ఈ మాత్రమైనా తింటున్నారంటే అది పెట్టుబడి పుణ్యమే అనే ఆరాధనా భావంతో ఎవ్వరూ పెట్టుబడిని కొలవరు. కార్మికుల స్వేద రక్తాల నుండే పెట్టుబడి పుట్టింది. వారి శ్రమదోపిడి మీదే అది బతుకుతోంది. చూశారా కార్మికులు

స్పష్టించిన పెట్టుబడే వారి మీద పెత్తనం చలాయిస్తోంది. అందుకే పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో ఈ దుర్లక్షణాన్ని సరిదిద్దండి, ఆ దుర్లక్షణాన్ని పరిహారించండి అని కాక మొత్తం గానే ఈ దోపిడి వ్యవస్థను కూలదొయ్యాలని మార్క్స్ కార్మిక వర్గానికి పిలుపునిచ్చాడు.

అయితే పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో సంస్కరణలకోసం కార్మికులు చేసిన పోరాటాలను మార్క్స్ తోసిపచ్చాడా అనుకుంటే అది పొరపాటు అభిప్రాయమే.

కార్మికులు రోజువారీ పోరాటంలో భాగస్వాములు కాకుంటే వారు క్రమంగా నిర్దిష్టంగా, నిరాలోచనా పరులుగా తయారయి క్రమంగా శాత్పత్తి క్రమానికి సమిధలుగా మారతారు. అందుకే కార్మికులు పెట్టుబడిదారీ విధానం అమలయ్యే క్రమంలోనే దాని శాత్పత్తి క్రమాన్ని సంభాళించడానికి నైపుణ్యంగల కార్మిక వర్గం అవసరం పడుతుంది. అటువంటి కార్మికవర్గాన్ని పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ తయారు చేసుకుంటుంది. అంటే పెట్టుబడి ప్రయోజనాలకు వ్యతిరేకమైన ప్రయోజనాలు కలిగి శాండే కార్మిక వర్గాన్ని అదే పెంపొందిస్తుంది. అందుకే మార్క్స్ ‘పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ అభివృద్ధి అయ్యే క్రమంలో తన మరణశాసనం తానే రాసుకుంటుంది. తనను నిలువెత్త గోతిలో గోరి కట్టి శ్రామిక వర్గాన్ని స్పష్టించింది, అని ఎప్పుడో చెప్పాడు. అయితే కార్మిక వర్గం ఆవిర్భావంతోనే పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థకు ఆయువు మూడినట్లా అంటే, కాదు. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థకు పునరుత్పత్తి శక్తి శాంటుంది. ఈ వ్యవస్థను సమూలంగా కూల దొయ్యడం అంత తేలికవిషయం కాదు. అలా అని అసాధ్యమెనదీ కాదు అని వివరించాడు మార్క్స్. సర్వజన హితం కోరే మానవీయ సమాజం స్థాపించడమే లక్ష్యంగా ప్రతి మానవుడూ పనిచేస్తాడు. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో శ్రమ చేసే ప్రతి మానవుడూ అనివార్యంగా పెట్టుబడి పెరుగుదలకు ఊడిగం చెయ్యాలి. కాని మార్క్స్ చెప్పిన ప్రత్యామ్నాయ సమాజంలో ప్రజల అవసరాలు తీర్చడం కోసం, ప్రజల శాన్న్తి కోసం మానవుడు శ్రమిస్తాడు. అదే సోషలిజం. స్వీయహితం - సమాజహితం ఇదే అందరూ ఆశించే సమసమాజం. సోషలిస్టు వ్యవస్థలో మాత్రమే కార్మికవర్గం, కష్టజీవులు, రైతాంగం, శాద్యోగులూ - వాళ్ళంతా ‘పని మాది, ఫలితం మాది, పెత్తనమూ మాదే’ అని సగర్వంగా చెప్పుకోగలరు.

(అనువాదం: సత్యరంజన్) ●

ఎదురుదెబ్బలను అదిగమించి పార్టీ పురోగమనానికి ఖచ్చితంగా ప్రయత్నం జరుగుతుంది

రాఘవులుగారికి నమస్కారం, 2014 ఎన్నికల్లో మన పార్టీకి ఆశించిన సీట్లు రాలేదు. జాతీయ పార్టీ అయిన మన పార్టీని ఎందుకు ప్రజలు ఆదరించడం లేదు? నేడు తోక పార్టీలు అధికారంలోకి రావడానికి ప్రజలు సహకరించడంపై మనం ఆలోచించాలి. కమ్యూనిస్టు పార్టీలు రెండు ఏకం కావాలి. సిపిఐ, సిపిఎంలు ఒకటిగా కలవాలి. కేంద్ర, రాష్ట్రాల్లో బలమైన పునాదులు ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. వచ్చే ఎన్నికల నాటికి కేంద్రంలోనూ, రాష్ట్రాల్లోనూ బలమైన ప్రతిపక్ష పార్టీలుగా అవతరించాలి. నేటి ప్రభుత్వ విధానాలపై ప్రజల్లో అవగాహన కల్పించాలి. రాష్ట్రాన్ని రెండుగా విభజించిన కాంగ్రెస్ పార్టీ భూ స్థాపితం అయింది. కేంద్రంలో 44 సీట్లతో ప్రతిపక్ష హోదా కోల్పోయింది. రానున్న రోజుల్లో శాశ్వత కమ్యూనిస్టు పార్టీలు ఏకం కావాలనీ, దేశ ప్రయోజనాలు కాపాడాలనీ కోరుతున్నాను. దీనిపై మీ అభిప్రాయం చెప్పగలరు.

అగ్రదాసు సత్యనారాయణ,

(జి 20 యూనియన్ రాష్ట్ర కమిటీ సభ్యులు)

గోనవాల వీధి, పెద్దాపురం,

తూర్పుగోదావరి జిల్లా

2014 సార్వత్రిక ఎన్నికల్లో దేశ రాజకీయాలు మితవాద మలుపుకు దారితీశాయి. ఇది ఆందోళన కలిగించే విషయం. బిజెపీ-ఎన్డీఎ కూటమి భారీ విజయం సాధించి ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయగలిగాయి. కాంగ్రెస్ కూటమి వామపక్షాలకూ తీవ్రమైన ఎదురుదెబ్బలు తగిలాయి. గతంలో ఎప్పటికన్నా ఇప్పుడు అతి తక్కువ స్థానాలకు పరిమితమయ్యాయి. పార్లమెంటు లోపల బిజెపీ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా గట్టిగా ప్రతిఘటించే శక్తి పరిమితమైంది. పరాజయం వల్ల కాంగ్రెస్ పూర్తిగా మనోస్థయిర్యం కోల్పోయిన స్థితిలో ప్రతిపక్ష పాత్ర కూడా నిర్వహించలేని స్థితిలో పడింది. కొద్ది శక్తితోనైనా వామపక్షాలే ఇతర పార్టీలను సమీకరించి పార్లమెంటులో ప్రజా వాణిని వినిపించాల్సి వస్తుంది. అయితే పార్లమెంటు లోపలకన్నా పార్లమెంటు బయటే ప్రజలను సమీకరించి బిజెపీ ప్రభుత్వ ప్రజావ్యతిరేక చర్యలను ప్రతిఘటించాల్సిన అవసరం పెరిగింది.

ఇందుకోసం రెండు కమ్యూనిస్టు పార్టీలు, మిగిలిన వామపక్షాలు ఐక్యంగా ముందుకు పోవాల్సి వస్తుంది. ఎన్నికల సందర్భంగా వామపక్షాల మధ్య కొన్ని సమస్యలు తప్పనూర్యం. వాటిని పరిష్కరించుకుని ఐక్యతను బలపరుచుకోవాల్సి వస్తుంది. ఇప్పటికే సిపిఐ, సిపిఐల మధ్య

చర్చలు జరుగుతున్నాయి. తొందరలోనే నాలుగు వామపక్ష పార్టీల కూటమి ఐక్య మత్యంతో రాద్యమాలకూ, పోరాటాలకూ నన్నద్ద మవుతాయి. ఐతే వామపక్షాల బలమే బిజెపీ మతతత్వ శక్తులను ఎదుర్కొనడానికి సరిపోదు. ఇతర శక్తులను కూడా కూడగట్టుకోవడానికి వామపక్షాలు ప్రయత్నం చేస్తాయి. ప్రస్తుతం రాన్న స్థితిలో పార్టీలను సమీకరిస్తేనే సరిపోదు. ప్రజాసంఘాలనూ, సంస్థలనూ ఒకే వేదికమీదికి తీసుకువచ్చి పోరాటాలు, రాద్యమాల నిర్వహించాల్సి వస్తుంది. అందుకోసం సిపిఎం తప్పకుండా ప్రయత్నం చేస్తుంది.

సిపిఎం, ఇతర వామపక్షాల ప్రజాపునాది కొంత బలహీనం కావడాన్ని ఇప్పుడు జరిగిన ఎన్నికల్లో వచ్చిన ఫలితాలు విధితం చేస్తున్నాయి. ఇప్పటికే వామపక్ష పార్టీలకు, ప్రజా ఉద్యమాలకు తగిలిన ఎదురు దెబ్బలకు కారణాలగురించి సిపిఎం పరిశీలన ప్రారంభించింది. సమగ్రంగా అధ్యయనం చేసి కారణాలను గుర్తించి, లోపాలను సరిదిద్దుకోవాలని సిపిఎం కేంద్ర కమిటీ నిర్ణయించింది. ఆగస్టులో జరిగే కేంద్ర కమిటీ సమావేశంలో, వచ్చే సంవత్సరంలో జరగనున్న పార్టీ మహాసభల్లో వామపక్షాల పటిష్ట పురోగమనానికి నిర్దిష్టమైన నిర్ణయాలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. పార్టీ పురోగమనానికి ఖచ్చితంగా ప్రయత్నం జరుగుతుంది.

కామ్రేడ్ రాఘవులుగారికి, తెలుగునాడులో తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం, బెంగాల్ లో తెభాగా పోరాటం, కేరళలో పున్నప్రవాయలార్ వంటి పోరాటాలు జరిగాయి. వీటిలో కార్మిక వర్గ పరిపాలన రావాలన్న గట్టి సంకల్పం ఉంది. అందుకే అవి కార్మికవర్గ పాలనకు దారితీశాయి. ఇప్పటికీ పార్టీ ప్రజల తోనే ఉండి పాలకులకు వ్యతిరేకంగా పోరాటాలు జరుపుతున్నది.

కానీ ఇప్పుడు జరిగిన ఎన్నికల్లో లోకసభ లోనూ, శాసన సభలోనూ కార్మికవర్గం గురించి మాట్లాడే సభ్యులు తగ్గిపోయారు. కార్మికవర్గ ప్రతినిధులను గెలిపించడని ప్రచారానికి వెళ్లిన ప్రతి పార్టీ కార్యకర్తకు ప్రజలనుండి ఎదురైన ప్రశ్న “మీరెలాగూ గెలవరు, మీకు ఓటు వేస్తే మా ఓటు మురిగిపోయినట్లే” అని. అంటే కొత్త తరానికి కార్మిక వర్గ పాలనా దృక్పథం పార్టీ అందించలేక పోయిందా?

ఇలిపిళ్ల సూర్యనారాయణ,

4-33-37, భీమనవాలపేట, విజయవాడ - 9

దేశవ్యాపితంగా వామపక్షాల ప్రజాపునాది ఇప్పటికీ గతంలో రైతాంగ పోరాటాలు జరిగిన ప్రాంతాల్లోనే వున్నది. తెలంగాణా సాయుధ రైతాంగ పోరాటం ఆంధ్రాలో, బెంగాల్ లో తెభాగా పోరాటం, కేరళలో పున్నప్రవాయలార్ పోరాటాలు జరిగిన చోట్ల ఇప్పటికీ ఎన్నికల్లో కమ్యూనిస్టు పార్టీలకు బలమైన మద్దతు లభిస్తున్నది. అలాగే ఆ తరువాత రాద్యతమైన పోరాటాలు జరిగిన కొత్త ప్రాంతాల్లో కూడా ప్రజా పునాది ఏర్పడింది.

స్వాతంత్ర్యానంతరం దేశంలో స్థిరపడిన బూర్జువా ప్రజాస్వామిక ఎన్నికల్లో ప్రత్యర్థులకన్నా ఎక్కువ ఓట్లు వచ్చినవారిని గెలిచినట్లుగా ప్రకటించే పద్ధతి కొనసాగుతోంది. ఈ పద్ధతిలో ఓడిన వారికి ఎన్ని ఓట్లు వచ్చినా వాటికి విలువ లేకుండా పోతున్నది. అందుకే కమ్యూనిస్టులు డబ్బులు ఖర్చు పెట్టరు. కుల, మత, ప్రాంతీయ దురభిమానాలను వినియోగించుకోరు, అక్రమ పద్ధతులకూ పాల్పడరు, అందువల్ల వారు గెలవలేరు, గెలవలేనివారికి ఓట్లు వేయడం వృధా అనే వాదనను కమ్యూనిస్టు పార్టీలకు వ్యతిరేకంగా బూర్జువా పార్టీలు వినియోగిస్తున్నాయి. దీని ప్రభావం కూడా ఓటర్లపై

**‘మార్క్సిస్టు’కు
మీ సందేశాలు రాయండి!**

‘మార్క్సిస్టు’ సైద్ధాంతిక మాసపత్రికలో సిపిఐ(ఎం) పాలిట్ బ్యూరో సభ్యులు బివి రాఘవులు ప్రతినెలా పాఠకుల సందేశాలకు సమాధానాలిస్తున్న సంగతి మీకు తెలుసు. ప్రస్తుత అంతర్జాతీయ, జాతీయ, రాష్ట్ర రాజకీయ పరిణామాలపై మీ సందేశాలను నివృత్తి చేసుకునేందుకు ప్రశ్నలను రాసి పంపండి! ప్రతినెలా 20వ తేదీలోపు మీ ప్రశ్నలు మాకు చేరితే తదుపరి సంచితకో రాఘవులు సమాధానాలు లభిస్తాయి.

మీ ప్రశ్నలు అందాల్సిన చిరునామా!
ఎడిటర్,
‘మార్క్సిస్టు’ సైద్ధాంతిక మాసపత్రిక,
ప్రజాశక్తి ప్రెస్, గవర్నరుపేట, విజయవాడ-2

రాంటున్నది. అయితే ఈ వాదన తర్కబద్ధంగా లేకపోయినా ప్రజలను నమ్మించగలుగుతున్నారు. బూర్జువా పార్టీల అభ్యర్థులు కూడా అందరూ గెలవరు. ఒకరే గెలుస్తారు. ఓడిపోయిన బూర్జువా పార్టీల అభ్యర్థులకు వేసిన ఓట్లు కూడా వృధాయే. కానీ ఈ తర్కాన్ని కమ్యూనిస్టు పార్టీల అభ్యర్థులకూ మాత్రమే అన్వయించేట్లుగా బూర్జువా పార్టీలు చేయగలుగుతున్నాయి. అందు వల్ల ప్రచారం వల్లనే ప్రజలు మనకు ఓట్లు వేయలేదు అనుకునే దానికన్నా ప్రలోభాలకు లోనయ్యే స్థాయిలో ప్రజల చైతన్యం రాందని అర్థం చేసుకోవడం ముఖ్యం. అందువల్ల కమ్యూనిస్టు పార్టీలు ప్రజలకోసం రాధ్యమాలు, పోరాటాలు నిర్వహించడమే కాకుండా వారిలో పెట్టుబడిదారీ వ్యతిరేక వర్గ చైతన్యాన్ని పటిష్టం చేసేందుకు కృషి చేయాలి. ఈ కృషిలో ప్రస్తుతం లోపం జరుగుతున్నది. దాన్ని అధిగమించ గలిగితే కమ్యూనిస్టు పార్టీ అభ్యర్థులకూ గెలుపోటములతో నిమిత్తం లేకుండా ప్రజలు ఓట్లు వేస్తారు.

అలాగే ఎన్ని ఓట్లు వచ్చినా, ఓడిపోయిన వారికి వచ్చిన ఓట్లకు విలువ లేకుండా పోయే ప్రస్తుత ఎన్నికల పద్ధతిని మార్చుకోవాలి. పార్టీలకు వచ్చిన ఓట్ల దామాషా పద్ధతిపై ప్రతినిధులు ఎన్నికయ్యే పద్ధతి రాంటే ఓటు వృధా అవుతుందన్న సమస్య రాందదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీకి ఓటు వేస్తే వృధా అయిపోతుందన్న ప్రచారాన్ని నమ్మేవారు రాందరు. అందువల్ల ప్రస్తుత ఎన్నికల పద్ధతిలో తీవ్రమైన సంస్కరణల కోసం మనం పోరాడాల్సి రాంది. దామాషా పద్ధతికోసం రాధ్యమించాల్సి రాంది.

దక్షిణమెరికాలో వామపక్షాలు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థను అధిగమించి ముందుకు పోతుంటే, భారత దేశంలో వామపక్షాలు కొన్ని ప్రాంతాలకే పరిమితమయ్యాయనీ, వామపక్షవాదులు పార్టీలుగా ఎందుకు చీలిపోయారన్న ప్రశ్న మమ్మల్ని వెంటాడుతోంది. సమాధానం చెప్పగలరు.

కాట్రగడ్డ నర్సయ్య
ఎస్.బి.ఐ కాలనీ,
విజయవాడ

ప్రపంచ వ్యాపితంగా వామపక్ష రాధ్యమం పుంజుకునే స్థితిలో రాందదాన్ని మనం చూడ వచ్చు. 1991లో సోషలిస్టు శిబిరం దెబ్బతిన్న తరువాత ప్రపంచ వ్యాపితంగా వామపక్ష రాధ్యమానికి ఆటంకాలేర్పడ్డాయి. ఈ ప్రతికూలతను మొట్టమొదట లాటిన్ అమెరికా దేశాల్లో వామపక్ష రాధ్యమం అధిగమించి అభివృద్ధి అయింది. అయితే వామపక్ష రాధ్యమం అంటే కమ్యూనిస్టు పార్టీలే కాదు, పెట్టుబడిదారీ విధానాన్నీ, సరళీకరణ విధానాన్నీ తిరస్కరించే పార్టీలు, సంఘాలు, ట్రేడ్ యూనియన్లు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, మేధావులతో కలిసిన విశాలమైన వేదిక. ఈ

విశాలమైన వేదిక ఆధ్వర్యంలోనే ఉధ్యమాలు జరిగాయి. ఎన్నికల్లో ఈ వేదికల తరపునే అభ్యర్థులు గెలిచారు. అనేక భిన్నాభిప్రాయాలున్నా వాటన్నిటినీ అధిగమించి భిన్నత్వాన్ని వదులు కోకుండా ఐక్యమత్యంగా ప్రయాణించడం లాటిన్ అమెరికాలో వామపక్ష ఉధ్యమ ప్రత్యేకత. అలాగే సరళీకరణ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాటాలు, ఉధ్యమాలు లాటిన్ అమెరికాలో చాలా ముందుగా ప్రారంభమయ్యాయి. ఆ తరువాత 2008 ప్రపంచ ఆర్థిక మాంద్యం పర్యవ సానంగా ఐరోపాలో ప్రజలు ఉధ్యమాలు, పోరాటాల్లోకి వచ్చారు. మళ్లీ వామపక్ష శక్తులు ఐరోపాలో పునరుత్తేజం పొందాయి. మళ్లీ ప్రజలను ఆకర్షించగలుగుతున్నాయి. ఈ పరిణామం ఇంకా కొనసాగుతూనే ఉంది.

మన దేశంలో పెట్టుబడిదారీ విధానం, సరళీకరణ విధానాల దుష్పరిణామాలు మరింత ఆలస్యంగా ప్రారంభమయ్యాయి. వాస్తవంగా 2011 తరువాతనే సాధారణ ప్రజలు దుష్ఫలితాలను తీవ్రంగా అనుభవించారు. ఈ దుష్పరిణామాలనుండి ఉత్పన్నమైన అసంతృప్తిని ఉపయోగించుకుని బిజెపీ తదితర మతతత్వ శక్తులు ఈ ఎన్నికల్లో లాభపడ్డాయి. వామపక్ష శక్తులు ప్రజల్లో పెరుగుతున్న అసంతృప్తిని వినియోగించుకోలేకపోయాయి. వామపక్షాలు కొన్ని ప్రాంతాలకే పరిమితం కావడం లాటిన్ అమెరికాలోలాగా విశాలమైన శక్తులను ఐక్య వేదికలమీదకు కూడగట్టలేకపోవడం ఒక ముఖ్య కారణం. వామపక్ష పార్టీలు ఎందుకు చీలిపోయాయన్న ప్రశ్నకన్నా లాటిన్ అమెరికాలో రకరకాల వామపక్ష శక్తులను రామ్మడి వేదికలపై ఎలా కూడగట్టారన్న అంశాన్ని పరిశీలించడం చాలా ముఖ్యం. రాబోయే కాలంలో అఖిల భారత స్థాయిలో వామపక్షాలు విశాలమైన శక్తులను రామ్మడి రాధ్యమ వేదికల్లోకి తీసుకొచ్చే ప్రయత్నం చేయాల్సి రాంది. అప్పుడు లాటిన్ అమెరికాలో వచ్చిన పురోగమనాన్ని ఇక్కడ కూడా చూడగలం.

మోడీ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే విదేశీ, స్వదేశీ కార్పొరేట్ రంగానికి అనుకూలంగా, ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా పలు నిర్ణయాలు తీసుకుంటోంది. రైల్వే ఛార్జీలు పెంచడం, గ్యాస్, కిరోసిన్లపై సబ్సిడీలు ఎత్తివేయడం ఒకవైపు, మరోవైపు కార్పొరేట్ రంగానికి లాభాలు చేకూర్చే పలుబిల్లులపై ముందుకు పోవడం జరుగుతోంది. కానీ, ప్రజలుగానీ, ఇతర రాజకీయ పార్టీలుగానీ ఈ ప్రమాదాన్ని గుర్తించడం లేదనిపిస్తోంది. వామపక్షాలు ఈ పరిస్థితిని ఎలా అధిగమించాలి?

కె. దశరథ,

బ్యాంక్ కాలనీ, వరంగల్.

ఇప్పుడు జరిగిన సార్వత్రిక ఎన్నికల్లో బిజెపీ, దాని మిత్రులూ గెలవడానికి అన్నిటికన్నా ముఖ్యమైన కారణం కార్పొరేట్ శక్తుల అండ దండలు. దేశంలో ఆర్థిక సంస్కరణలు వేగంగా, లోతుగా, విస్తృతంగా జరగాలని విదేశీ, స్వదేశీ కార్పొరేట్ సంస్థలు కోరుకుంటున్నాయి. కాంగ్రెస్ ఈ విషయంలో పూర్తిగా విఫలమైందనీ, మోడీ నాయకత్వాన బిజెపీ తమ అవసరాలను బాగా తీర్చగలదనీ భావించి బిజెపీ విజయానికి తోడ్పడ్డాయి. సహజంగానే అధికారానికి వచ్చిన తరువాత బిజెపీ కార్పొరేట్ శక్తుల రుణాన్ని తీర్చుకుంటున్నది. రైల్వే ఛార్జీలు పెంచింది. పెట్రోలియం శాత్యత్తుల ధరలు పెంచింది. ముడిగ్యాస్ ధరను రిలయన్స్ కు అనుగుణంగా సెప్టెంబర్ నుండే పెంచాలని ఆలోచిస్తున్నది. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల వాటాలను తొందరగా విక్రయించాలని ఆలోచిస్తున్నది. రాబోయే కాలంలో అన్ని రంగాల్లోనూ శరపరంపరంగా హానికరమైన నిర్ణయాలు తీసుకునే అవకాశం రాంది. ఈ నిర్ణయాల వల్ల సామాన్య, మధ్య తరగతి ప్రజలపై తీవ్రమైన భారాలు పడటం, అసంతృప్తి పెరగడం జరుగుతుంది. రాధ్యమాలు, పోరాటాలు కూడా తీవ్రమవుతాయి. ప్రజల తరపున పోరాడే శక్తి ప్రధాన ప్రతిపక్షమైన కాంగ్రెస్ కు విధానపరంగానూ, నిర్మాణ శక్తి పరంగానూ లేదు. ప్రజల తరపున నిలబడి, పోరాడాల్సిన మిగిలిన శక్తి వామపక్షాలే. ఎన్నికల్లో కొంత బలహీనపడినా ప్రజల తరపున నిలబడి మళ్లీ పుంజుకునే అవకాశం వామపక్షాలకు వచ్చింది. ఈ అవకాశాన్ని వినియోగించుకుని ప్రజలను సమీకరించి, బిజెపీ ప్రభుత్వ ప్రజావ్యతిరేక చర్యలను వామపక్షాలు ప్రతిఘటించాలి.

ఇప్పటివరకు ప్రజల్లో ముఖ్యంగా మధ్య తరగతి, యువకుల్లో సంస్కరణలమీద భ్రమలున్నాయి. సంస్కరణలు తమ జీవితాలను మెరుగుపరుస్తాయని భావిస్తున్నారు. అందుకనే సంస్కరణలు సమర్థించే అనేక పార్టీలూ, మేధావులూ పి.వి. నరసింహారావును గొప్ప దార్శనికుడుగా మెచ్చుకుంటున్నారు. అయితే ప్రజల్లో ఉన్న ఈ భ్రమలు ఇక నిలబడవు. సంస్కరణల వల్ల వచ్చే దుష్ఫలితాలను అన్ని దేశాలలోనూ చవిచూస్తున్నారు. ప్రత్యక్ష అనుభవంలో మన ప్రజలూ క్రమేణా తెలుసుకుంటారు. ఆ తెలియజేప్పే కృషిని వామపక్షాలు పెంచాలి. ఒకవైపు సంస్కరణలకు వ్యతిరేకంగా ప్రచారంతోబాటు, సమన్వయపై ఉధ్యమాలను కూడా జమిలిగా నిర్వహిస్తే ప్రజలు తప్పకుండా అర్థం చేసుకుంటారు. బిజెపీ-మోడీ సర్కారుపై ఉన్న భ్రమలనుండి త్వరగానే బయటపడతారు. ●

కా॥ మాకినేని

(2వ పేజీతరువాయి)

దేశ విప్లవ దశ, వ్యూహాలను గురించి ఒక నోట్ తయారు చేశారు. మన విప్లవం చైనా మార్గం పట్టిగా నాంది కనుక ఆ మార్గాన్నే చేపట్టాలన్నది దాని సారాంశం. ఆ తర్వాత మోటూరు, మిగతా కార్యదర్శివర్గ సభ్యులు దానిపై సంతకాలు పెట్టి ఆంధ్రా సెక్రటేరియట్ నోట్గా దానిని పొలిట్ బ్యూరోకు పంపించారు. పొలిట్ బ్యూరో ఆ నోట్ను తోసిపుచ్చుతూ, మన దేశ పరిస్థితులు రష్యా విప్లవ మార్గాన్నే చేపట్ట గలదని సమాధానం ఇచ్చింది. అనంతరం పొలిట్ బ్యూరో నిర్ణయాన్ని తోసిపుచ్చుతూ 1950 జూన్ లో ఆంధ్రా సెక్రటేరియట్ పంథాను అనుసరించేవారితో ఒక నూతన కేంద్ర కమిటీ ఏర్పడింది. దాన్నే ఆంధ్రా కేంద్ర కమిటీ అన్నారు. అది పనిచేసిన ఆరు మాసాలకే మొత్తం పార్టీ సంక్షోభంలో పడి మూడు ధోరణులు చెలరేగాయి. దాని పరిష్కారం కోసం ఒక ప్రతినిధివర్గం రహస్యంగా మాస్కో వెళ్లి కామ్రేడ్ స్టాలిన్ తో సంప్రదించింది. అందులో మాకినేని ఒకరుగా నాన్నారు. 'మీది రష్యా మార్గా మూ కాదు. చైనా మార్గమూ కాదు. బలమైన కర్షక, కార్మిక వర్గాలన్న మీ దేశంలో కార్మిక-కర్షక ఐక్యత ప్రాధాన్యంగా మీ విప్లవ పోరాటం దాని పంథాను అదే తీసుకుంటుంది. అందుకు అనుగుణమైన వ్యూహాన్నీ, ఎత్తుగడలనూ రూపొందించుకోవడం మంచిది' అని కామ్రేడ్ స్టాలిన్ సలహా ఇచ్చారు. దాని ఆధారంగానే 1951లో పార్టీ కార్యక్రమం, ఎత్తుగడల పంథా రూపొందించబడ్డాయి.

అయితే ప్రపంచంలో సోషలిస్టు శిబిరం పురోగమించడంతో, కొత్తగా స్వాతంత్ర్యం పొందిన దేశాలకు తమ స్వయంసహాధికారాన్ని కాపాడుకోగల అవకాశం వచ్చింది. దాంతో పార్టీ కార్యక్రమం మళ్ళీ మార్పడం అవసరమైంది. కానీ 1955 జూన్ లో కేంద్ర కమిటీ ఒక తీర్మానం చేస్తూ మొత్తం నెహ్రూ ప్రభుత్వ వర్గ స్వభావాన్ని మరచి, జనతా ప్రజాస్వామిక విప్లవ గమ్యాన్ని నిర్లక్ష్యం చేసింది. ఆ సందర్భంగా ప్రత్యామ్నాయ ముసాయిదా, వివరణా పత్రాన్ని ప్రధానంగా రచించింది మాకినేని. ఆ ముసాయిదాలు కామ్రేడ్స్ పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య, మాకినేని బసవపున్నయ్య, హరికిషన్ సింగ్ సూర్జిత్, నందూరి ప్రసాదరావు, మోటూరు హనుమంత రావు పేరిట 1955 ఆఖరులో పార్టీలో దిగువకంటా సర్కులైట్ చేయబడ్డాయి. అంతిమంగా పార్టీ పాలిట్ మహాసభలో నెహ్రూ ప్రభుత్వంతోసహా ఐక్య సంఘటన కట్టాలన్న తీర్మానం ఓడిపోయింది. మరో కార్యక్రమాన్ని పార్టీ రూపొందించుకోవాల్సి నన్నా మౌలికంగా

అది జనతా ప్రజాస్వామిక విప్లవం కార్మికవర్గ నాయకత్వాన సాధించేదిగానే నాంటుందని పాలిట్ మహాసభ పునరుద్ధానించింది.

భారత కమ్యూనిస్టు రాజ్యమంలో సిద్ధాంత పరంగా తీవ్ర స్థాయిలో చర్చలు జరిగిన కాలంలో ఈ అంశంపైన అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు రాజ్యమ నాయకులతో చర్చలు జరిపే భాగ్యతను పార్టీ కేంద్ర కమిటీ కామ్రేడ్ మాకినేనికి అప్పగించింది. ఆయన సోవియట్, చైనా, తూర్పు జర్మనీ, రుమేనియా, యుగోస్లావియా, జెకోస్లావేయా, పోలెండ్, హంగరీ, రాత్తర్ కొరియా, ఇంగ్లండ్, ఫ్రాన్స్ దేశాల్లో పర్యటించారు. 1950-51లో సోవియట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకులు స్టాలిన్, మాలిట్, సుస్లోవ్, మాలెంకోవ్ తో చర్చలు జరిపేందుకు మాస్కో వెళ్లిన నలుగురు సభ్యులుగల ప్రతినిధి బృందంలో మాకినేని కూడా ఒకరు. 1957లో మాస్కోలో జరిగిన ప్రపంచ కమ్యూనిస్టు పార్టీల మహాసభలో పాల్గొనేందుకు వెళ్లిన ప్రతినిధి బృందంలోనూ ఆయన సభ్యులు. ఆ సందర్భంగా ఆయన అక్టోబర్ విప్లవ 40వ వార్షికోత్సవంలో పాల్గొన్నారు. ఆ పర్యటనలోనే అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు ప్రతినిధి బృందానికి చైనా తరపున నాయకత్వం వహిస్తున్న మావో సేటుంగ్ తో సంభాషణలు జరిపారు. ప్రపంచ కమ్యూనిస్టు రాజ్యమంలో సాగుతున్న చర్చలపై పరస్పరం అభిప్రాయాలు మార్పుకోవాలని ఆయన విజ్ఞప్తి చేశారు. ప్రాథమికంగా కొంతసేపు చర్చలు జరిగిన తరువాత సవివరమైన చర్చలు నిమిత్తం చైనాకు రావలసిందిగా మావో సేటుంగ్ ఆహ్వానించారు. అనంతరం ఆయన బీజింగ్ వెళ్లి పక్షం రోజులపాటు నాంది చైనా నేతలు లీషావ్ పీ తదితర అగ్రనేతలతో చర్చలు జరిపారు.

1960లో రుమేనియా మూడో మహాసభ లకు హాజరయ్యే అవకాశం మాకినేనికి లభించింది. ఈ సందర్భంగానే చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ పొలిట్ బ్యూరో సభ్యుడూ, బీజింగ్ మేయర్ అయిన పెంగ్ చెన్ తో సంప్రదింపులు జరిపారు. సరిహద్దు వివాదంపై చైనా, భారత ప్రభుత్వాల మధ్య నడిచిన చర్చలపై చౌఎన్ లై, చెన్ యిల నివేదికను వినే అవకాశం ఆయనకు లభించింది. శాఖయ దేశాల సంబంధాలు బాగా లేవని ఆయన భావించారు. 1962లో చైనా-భారత సరిహద్దు ఘర్షణ చోటు చేసుకుంది. మూడు దశాబ్దాలుగా సైనిక ఘర్షణలు చోటు చేసుకొంటున్నాయి. ఇవన్నీ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, కమ్యూనిస్టు రాజ్యమాలను దెబ్బతీశాయి. కృశ్మేష్, సోవియట్ దేశ కమ్యూనిస్టు పార్టీ తొలుత శాంతియుత పరిష్కారానికి కట్టుబడి నాన్నప్పటికీ తరువాత భారత పాలకవర్గాల వైఖరిని సమర్థించారు. తత్ఫలితంగా చైనా-సోవియట్, చైనా-భారత

మధ్య సంబంధాలు దెబ్బతిన్నాయి. చైనాతో యుద్ధం జరిగిన సందర్భంగా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం మాకినేనిని రెండుసార్లు జైల్లో పెట్టింది. ఆ సమయంలో భారత దేశంలో విప్లవ సాధనకు అనుసరించవలసిన వ్యూహం, ఎత్తుగడ లపై కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చర్చను ప్రారంభించిన వారిలో మాకినేని ఒకరు. ఆ చర్చ చివరకు 1964లో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు) ఆవిర్భావానికి దారితీసింది. ఈ కాలంలో మాకినేని భారత కమ్యూనిస్టు రాజ్యమ సైద్ధాంతికవేత్తలో ఒకరుగా రూపొందారు. రాజ్యమం ఆరంభ దశలో రివిజనిస్టు వక్రీకరణలను తోసిపుచ్చేందుకూ, ఈ తరువాత అతివాద దుందుడుకు వక్రీకరణలకు వ్యతిరేకంగా అత్యంత ముఖ్యమైన తీర్మానాలను ఆయన రూపొందించారు. 1964లో రూపొందించిన మార్క్సిస్టు పార్టీ కార్యక్రమాన్నీ, తరువాత రూపొందించుకున్న ఎత్తుగడల తీర్మానాలనూ ఆయన 1951లో స్టాలిన్ తో చర్చించిన అనంతరమే కార్మిక, కర్షకోద్యమాల సమైక్య పోరాట రూపంగా విప్లవోద్యమం పురోగమిస్తుందన్న అవగాహనతోనే తయారుచేశారు. జనతా ప్రజాస్వామిక విప్లవానికి వ్యవసాయ విప్లవం ఇరుసు వంటిదనీ, పార్లమెంటరీ-పార్లమెంటేతర కార్యక్రమాలను జోడించి బడా బూర్జువా నాయకత్వాన నాన్న బూర్జువా భూస్వామిక పాలనకూ, దానితో మిలాఖత్ అయ్యే సామ్రాజ్యవాద శక్తులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడాలనీ, అందుకు పీడిత ప్రజలు కార్మికవర్గ నాయకత్వాన ఇతర శక్తులన్నింటినీ కలుపుకొని రావాలనీ భావించారు.

1991లో పార్టీ 14వ మహాసభ అనంతరం (1992 మార్చిలో) జరిగిన కేంద్రకమిటీ, పార్టీ కార్యక్రమాన్ని ప్రస్తుత పరిస్థితులకనుగుణంగా తాజాపరచడానికి ఆరుగురు సభ్యులతో కూడిన ప్రోగ్రామ్ కమిటీని నియమించింది. ఈ కమిషన్ కు మాకినేని కన్వీనర్ గా ఎన్నికయ్యారు. సుసంపన్నమైన తెలుగు సంస్కృతి వారసత్వం పట్ల ఆయన గర్వపడేవారు. చరిత్రలో వ్యక్తి పాత్రను తెలుపుతూ ఆయనో తెలుగు సామెతను చెబుతుండేవారు. అదేమిటంటే, "బండి చక్రంపై కూర్చున్న ఈగ తన కారణంగానే చక్రం కదులుతున్నదని అనుకున్నదట. ఆ చక్రం చలన సూత్రాల కారణంగా కదులుతున్నది. అదేవిధంగా చరిత్ర చక్రాలు కూడా". అయితే చరిత్రలో వ్యక్తుల పాత్రను తోసిపుచ్చడానికి కాదు ఇది పేర్కొంటున్నది. వారి స్థానాన్ని ఖచ్చితంగా అర్థం చేసుకోవడానికే. భారత కమ్యూనిస్టు రాజ్యమంలో తనదంటూ ఒక చెరగని ముద్ర వేసిన ఆ మహనీయుడు 1992 ఏప్రిల్ 12న కన్ను మూశారు. ఢిల్లీలో అంతిమ శ్వాస విడిచిన మాకినేని భౌతిక కాయానికి విజయవాడలో కృష్ణానది ఒడ్డున వేలాదిమంది పార్టీ కార్యకర్తలు, ప్రజల సమక్షంలో అంత్యక్రియలు జరిగాయి. ●

నాలుగు విపత్తులు

ఒక ఆశ

- నోమ్ చోమ్స్కీ

మానవాళికి మంచి భవిష్యత్తు కావాలనుకునే వారందరూ మనముందున్న నాలుగు అతి కీలకమైన సమస్యలను గురించి పరిశీలించాలి.

వీటిలో రెండు వాస్తవంగా మానవాళి మనుగడకు సంబంధించినవి. అవి: అణుయుద్ధం, పర్యావరణ సంక్షోభం. మొదటి ప్రమాదం నిరంతరం మన మెడమీద కత్తిలా వేలాడుతూనే శాంటుంది. మన ఊహకు కూడా అందనంతటి పెనువిపత్తు ఇది. నిజానికి ఈ విపత్తును మనం సూత్రబద్ధంగా నివారించగలం. దీన్ని ఎలా నివారించాలో, ఎక్కడ ప్రారంభించి, ఎక్కడ ముగించాలో మనకు తెలుసు. ఇక రెండో విపత్తు -పర్యావరణ సంక్షోభం- దీర్ఘకాలికమైనది. తీవ్రమైన సంక్షోభాన్ని ఎలా నివారించాలో, కనీసం తగ్గించాలో మనకు సరిగా తెలియదు. ఈ కర్తవ్యాన్ని ఎదుర్కొనడంతో మనం ఆలస్యం చేసేకొద్దీ సమస్య మన చేయిదాటిపోతుందన్న విషయం మాత్రం మనకు స్పష్టంగా తెలుసు. అయితే దీనికి సంబంధించి తీసుకోవలసిన సున్నితమైన చర్యలగురించి మాత్రం మనకు తెలుసు.

ఇక మూడో పెద్ద విపత్తు, ప్రపంచంలో అగ్రరాజ్య ప్రభుత్వం పై రెండు విపత్తులనూ, ఇతర విపత్తులనూ పెంచే విధంగా పనిచేయడం. శాగ్రవాద నిర్మూలన పేరుతో అగ్రవాదం చేస్తున్న నిర్వాకాలు కూడా ఇందులోకి వస్తాయి. 'శాగ్రవాదంపై అగ్రవాద యుద్ధం' నాలుగో ప్రమాదాన్ని మన ముందుకు తెస్తోంది. అదేమంటే, ప్రజాస్వామ్యానికి రాసురాసు మరింతగా మనల్ని దూరం చేయడం. అంటే ప్రజల కోర్కెలకూ, ప్రభుత్వ విధానాలకూ మధ్య అంతరం పెరిగిపోవడం. ప్రజాస్వామ్య సంస్థలు ఒక ప్రజాస్వామ్య వాతావరణంలో తాము పనిచేయాల్సిన విధంగా పనిచేయడంలో విఫలం కావడం. ఈ చివరి సమస్య ఒకవైపు మనల్ని భయపెడుతున్నది, మరోవైపు ఆశలు కూడా కల్పిస్తున్నది. భయపెడుతున్నది ఎందుకంటే ఇది తనంత తానుగా ప్రజలకు ప్రమాదకారి మాత్రమే కాకుండా తొలుత నేను చెప్పిన మూడు ప్రమాదాలనూ తీవ్రంగా పెంచగలదు. అదే సమయంలో ఇది ఆశ కూడా కల్పిస్తున్నది ఎందుకంటే, దీన్ని అదిగమించడం మనచేతుల్లోపని. దీన్ని ఎలా అదిగమించాలో, అదిగమించాలంటే ఎక్కడ ప్రారంభించాలో మనకు తెలుసు. అంతేకాదు నేటి పారిశ్రామిక దేశాల్లో శాస్త్ర పరిస్థితులకన్నా చాలా క్లిష్టమైన సమయాల్లో కూడా ఈ కర్తవ్యాన్ని మనం నిర్వహించి శాస్త్రాం.

(అప్డర్ షర్ట్ : ఫెయిల్డ్ స్టేట్ పేరుతో నోమ్ చోమ్స్కీ రాసిన వ్యాసం నుండి ఈ వాక్యాలు గ్రహించబడ్డాయి)